

**Sprawozdanie z realizacji
w 2020 r.
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025**

Spis treści	
I. WSTĘP	4
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO	5
CELE PRIORYTETOWE	5
CELE DŁUGOFALOWE	5
III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2020 ROKU	7
1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie	7
2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy	12
3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów	14
4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną)	15
5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną)	17
6. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną)	18
7. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy	20
B. FUNKCJONOWANIE RODZIN	22
1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego	22
2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji	31
3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży	34
4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci	35
5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie	36
6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu	38
C. ZDROWOTNE	54
1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji	54
2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego	57
3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin	60
4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej	69
D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	77
1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci	77
E. STAROŚĆ	79

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.	79
2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.	83
F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK	84
1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych	84
2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej	91
IV. PODSUMOWANIE.....	95

I. WSTĘP

Uchwałą NR XXVI - 264/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 listopada 2016 r. została przyjęta do realizacji Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.

Strategia wyznacza kierunki działań mających na celu przeciwdziałanie szeroko rozumianym problemom społecznym występującym na terenie powiatu wołomińskiego. Okres realizacji celów strategicznych zawartych ww. dokumencie przewidziany został na 10 lat. Zgodnie z założeniami poszczególne zadania mają być realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem wszystkich sił społecznych.

Monitoring i ewaluację, w ramach realizacji Strategii 2025, zgodnie z zapisami art. 19 pkt 1 oraz art. 112 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jest w ścisłej współpracy ze specjalistami z różnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej powiatu i gmin. PCPR raportuje okresowo, do dnia 30 czerwca każdego roku, poziom realizacji działań w ramach przyjętych celów strategicznych dla poszczególnych obszarów społecznych, ujętych w harmonogramie. Monitorowanie Strategii 2025 i jej aktualizacja konieczne są dla adekwatnego programowania działań w danym roku uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i zmieniające się wymogi prawne. Sprawozdanie jest przedstawiane Zarządowi Powiatu, a następnie Radzie Powiatu Wołomińskiego.

Monitoring realizacji Strategii 2025 prowadzony jest w odniesieniu do wskaźników osiągnięcia celu, które zostały opisane w dokumencie oraz w oparciu o harmonogram realizacji celów, stanowiący Załącznik nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025. Informacja z realizacji Strategii 2025 sporządzona została w oparciu o sprawozdania przysyłane przez:

- ośrodki pomocy społecznej z 12 gmin powiatu wołomińskiego;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Wołominie, Tłuszczu, Zielonce;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

Główne priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do 2025 wytyczone zostały w oparciu o diagnozę i ocenę zasobów gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, rynku pracy oraz niektórych powiatowych jednostek organizacyjnych oświaty.

Po określeniu problemów społecznych występujących w powiecie wołomińskim wyznaczono cele strategiczne dla rozwiązywania problemów na rzecz społeczności powiatu. Dokonano jednocześnie opracowania działań prowadzących do realizacji celów oraz wskazania podmiotów i koordynatorów współrealizujących poszczególne zadania, źródła finansowania oraz ogólnego harmonogramu tych działań. Obszary realizacji Strategii 2025, cele strategiczne wraz z proponowanymi działaniami w ramach przyjętych wcześniej obszarów kwestii społecznych przedstawiono poniżej.

CELE PRIORYTETOWE

ZATRUDNIENIE

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

ZDROWOTNE

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

CELE DŁUGOFALOWE

W Strategii założono poza celami priorytetowymi również cele długofalowe.

Cele długofalowe są równie ważne, mimo że zostały sklasyfikowane w dalszej kolejności.

ŚRODOWISKO

1. Rozwój sieci dróg i komunikacji na terenie powiatu ułatwiający dostęp do usług społecznych.
2. Rozwój infrastruktury agroturystycznej

SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

STAROŚĆ

1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych, uniwersytetów trzeciego wieku, usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.
2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.
2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

DEMOGRAFICZNE

1. Zwiększenie zakresu działań w gminach Jadów i Strachówka w rozwiązywaniu problemu demograficznego, jakim jest starzejąca się i zmniejszająca się liczebnie społeczność.

Strategia 2025 stanowi podstawę lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu wołomińskiego tak, aby dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2020 ROKU

A. ZATRUDNIENIE

1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.

Działania:

- 1) *Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.*
- 2) *Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*
- 3) *Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej.*

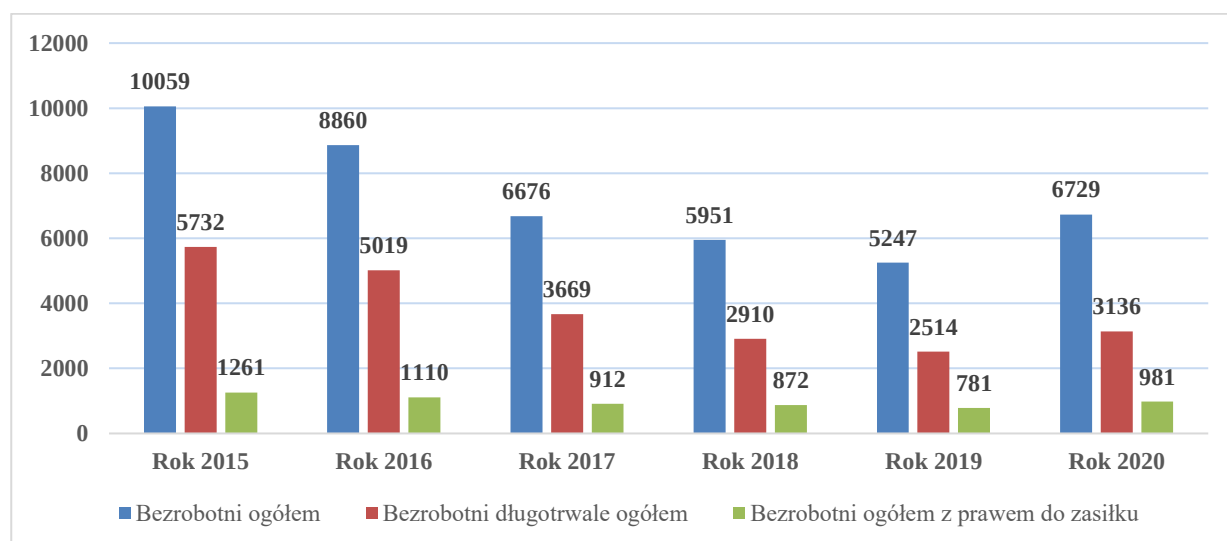
Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Forum Gospodarcze Powiatu Wołomińskiego; lokalne kluby biznesu; samorządy gmin i powiatu, LGD RW, podmioty gospodarcze w ramach programów regionalnych, ośrodki szkolenia i kształcenia zawodowego

Realizacja: 2017-2025

Na koniec 2020 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 6 729 osób. Liczba osób z prawem do zasiłku według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 981 osób. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 3 136 osób.

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2020

W latach 2015-2019 odnotowano spadek liczby bezrobotnych (rok do roku) odpowiednio: w 2016 r. o **1 199 osób**, w 2017 r. o **2 184 osoby**, w 2018 r. o **725 osób**, w 2019 r. o **704 osoby**. Natomiast w 2020 roku nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego o **1482 osób**, co świadczy o znacznym wzroście bezrobocia na terenie powiatu wołomińskiego. Wpływ na powyższe miała sytuacja panująca na rynku pracy spowodowana zagrożeniem epidemicznym związanym z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem (SARS-CoV-2).

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, w okresie 2015-2020						w tym z prawem do zasiłku					
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.
Wołomin	2583	2336	1779	1471	1299	1563	324	280	241	183	185	203
Zielonka	613	558	394	384	348	430	83	61	51	58	49	66
Ząbki	808	782	576	549	438	623	131	123	95	88	75	116
Marki	985	863	669	624	561	825	134	127	117	107	99	128
Radzymin	1170	980	751	698	570	790	153	125	91	115	103	140
Dąbrówka	398	310	225	196	152	191	60	45	27	32	34	36
Kobyłka	908	792	557	605	500	641	113	93	64	79	67	80
Poświętne	279	228	166	162	142	176	34	37	35	31	24	21
Tłuszcz	1118	970	770	607	602	710	114	118	103	95	79	109
Klembów	510	449	353	273	265	336	53	52	46	36	30	45
Jadów	501	433	328	302	304	363	40	37	29	34	26	26
Strachówka	186	159	108	80	66	81	22	12	13	14	10	11
RAZEM	10059	8860	6676	5951	5247	6729	1261	1110	912	872	781	981

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Na koniec grudnia 2020 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 6 729 osób (w tym kobiet 3 294). Szczegółową strukturę osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.

Osoby	Stan bezrobocia na koniec danego roku						% (ogółu bezrobotnych)					
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.
z prawem do zasiłku	1261	1110	913	872	780	984	12,5%	12,5%	13,7%	14,7%	14,9%	14,6%
bez prawa do zasiłku	8798	7750	5757	5079	4467	5745	87,5%	87,5%	86,03%	85,4%	85,1%	85,4%
poprzednio pracujący	8172	7363	5575	5043	4449	5753	81,3%	83,1%	83,5%	84,7%	84,8%	85,5%
dotychczas niepracujący	1887	1497	1101	908	798	976	18,8%	16,9%	16,05%	15,3%	15,2%	14,5%
mieszkało w mieście	6084	5470	4070	3773	3259	4247	60,5%	61,7%	61%	63,4%	62,1%	63,1%
mieszkało na wsi	3975	3390	2606	2178	1988	2482	39,5%	38,3%	39%	36,%	37,9%	36,9%
cudzoziemców	62	43	42	40	45	66	0,6%	0,5%	0,6	0,7%	0,9%	0,9%
osoby niepełnosprawne	253	218	186	175	155	173	2,5%	2,5%	2,8%	2,9%	3,0%	2,6%
będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8708	7578	5667	4824	4238	5293	86,6%	85,5%	84,09%	81,1%	80,8%	78,7%
Razem	10059	8860	6676	5951	5247	6729	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Na poziom bezrobocia w poszczególnych okresach mają wpływ dwie wielkości: liczba osób rejestrujących się w danym okresie „napływ” i liczba osób wyłączonych z ewidencji z różnych powodów „odpływ”. Z danych dotyczących „napływu” bezrobotnych wynika, że w 2020 r. 4 953 osoby powróciły do ewidencji po raz kolejny, a 2 113 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W 2020 r. zarejestrowały się 32 osoby, które powróciły po pracy z zagranicy. „Odpływ” bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy. W ciągu 2020 r. z ewidencji Urzędu wyłączono ogółem 5 584 osoby. Przyczyny wyłączeń zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela 3: Przyczyny „odpływu” osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy

Przyczyny	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podjęcie pracy	6188	5701	5299	3924	3783	3509
Rozpoczęcie szkolenia	498	238	141	81	49	32
Rozpoczęcie stażu	777	683	434	476	182	237
Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	263	473	765	435	377	93
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	4156	3802	3739	2758	2714	886
Rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej	513	520	495	431	389	184
Prace społecznie użyteczne	260	236	182	150	120	84
Inne przyczyny	1267	1043	945	969	675	556
Razem	13922	12696	12000	9224	8289	5584

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu w 2020 r. było podjęcie pracy i dotyczyło to 3 509 osób, co stanowiło 62,8% ogółu osób wyłączonych. Równie częstą przyczyną wyrejestrowania był brak gotowości do pracy i z tego tytułu status osoby bezrobotnej utraciło 886 osób, co stanowi 15,9% ogółu osób wyłączonych. Bilans „napływ” / „odpływ” w 2020 r. zamknął się nadwyżką napływu w liczbie 1621 osób.

W 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy podjął działania aktywizacyjne, w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspierania inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych. Zrealizowano następujące formy wsparcia: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, program aktywizacji i integracji -PAI, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, zwrot opłacanych składek ZUS dla spółdzielni socjalnych, inne wydatki. Łącznie na ww. formy aktywizacji przeznaczono kwotę 2 035 002 zł

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2020 roku w podziale na poszczególne gminy

Nazwa formy wsparcia	Ogółem	Wołomin	Kobyłka	Zielonka	Ząbki	Poświętne	Tuszczy	Klęmbów	Jadów	Strachówka	Marki	Radzymin	Dąbrowka
Prace interwencyjne	151	46	12	10	6	7	15	8	6	1	12	22	6
Staż	239	76	16	5	9	6	53	15	5	2	7	40	5
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	116	19	12	4	19	4	11	3	1	1	20	18	4
Wyposażenie i doposażenia stanowiska pracy	60	17	3	3	2	1	6	6	0	1	9	7	5
Prace społecznie użyteczne	70	29	6	8	0	0	11	6	6	4	0	0	0
Szkolenia	31	7	3	3	4	1	3	1	0	0	3	5	1
Bony na zasiedlenie	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Program aktywizacji i integracji	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy. Polega ono w szczególności na pozyskaniu ofert pracy i udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Powiatowy Urząd Pracy organizuje giełdy pracy, umożliwiające bezpośredni kontakt pracownika z pracodawcą. W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną zorganizowano jedynie 3 giełdy pracy, na które zaproszono 42 osoby bezrobotne. Zorganizowano giełdy w następujących zawodach: pracownik ogólnobudowlany, sprzątaczką oraz pracownik restauracji.

W 2020 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły oferty na 4 174 miejsca pracy, z czego 3 866 zrealizowano (nastąpiło obsadzenie wolnego miejsca pracy). Pośrednicy pracy wydali 994 skierowań, z tego 609 do pracy, 89 do wykonywania prac społecznie użytecznych oraz 296 na staż.

Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Liczba pracodawców zgłaszających oferty pracy	1920	2.171	2.781	2443	1741	1277
2.	Liczba wizyt u pracodawców	388	365	335	322	295	120
3.	Liczba pozyskanych miejsc pracy ogółem	3913	6272	8.489	6940	5042	4616
3.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	2288	4684	6.994	4917	3889	3826
4.	Liczba zrealizowanych miejsc pracy	2122	3462	5.659	4897	3786	3866
4.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	1056	2414	4.703	4087	3221	2927
5.	Liczba anulowanych miejsc pracy	0	0	0	31	58	134
6.	Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy	53,10%	54,4%	65,5%	68,8%	72,5%	84,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

W 2020 roku w ramach sieci EURES złożono 147 ofert pracy na 1 348 miejsc pracy. Wśród krajów EOG najliczniejsze oferty pochodziły z: Niemiec i Norwegii. Najczęściej poszukiwane zawody to: pracownik produkcji, monter mebli, pracownik do upraw i zbiorów, kierowca, dostawca, monterzy sieci i instalacji sanitarnych, opiekun osób starszych oraz pracownik ds. bezpieczeństwa i kontroli na lotnisku.

W celu wydania opinii Starosty dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy i możliwości zatrudnienia na te stanowiska cudzoziemców, w 2017 r. od pracodawców krajowych zgłoszono 824 oferty pracy na 3 688 stanowisk. Z kolei w 2018 r. 340 pracodawców krajowych zgłosiło do PUP w Wołominie 659 ofert na 2 867 stanowisk pracy. Natomiast w 2019 r. 249 pracodawców, zgłosiło 451 ofert na 2 217 stanowisk pracy. W 2020 roku do PUP wpłynęło 608 ofert na 2 730 stanowiska pracy. Najwięcej miejsc pracy w 2020 r. zgłoszono w zawodach: pracownik produkcji (654 miejsca), kucharz (70 miejsc) operator maszyn czyszczących (177 miejsc), magazynier (155 miejsc), pozostali pracownicy sprząający (135 miejsc).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w ramach usług poradnictwa zawodowego prowadzono porady indywidualne przeznaczone dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Podczas spotkań badano cechy przedsiębiorcze osób ubiegających się dofinansowanie na otwarcie własnej działalności gospodarczej. W tym celu doradcy zawodowi przeprowadzili 110 badań testowych przy pomocy Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych oraz Wielowymiarowego Kwestionariusza Preferencji.

W 2020 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły 133 wnioski o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z czego: 26 osób otrzymało dofinansowanie z Funduszu Pracy; 42 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu „ Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim IV”- współfinansowanego z EFS, 44 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu: Aktywizacja osób wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim III- współfinansowanego przez EFS oraz 4 osoby otrzymały środki z PFRON.

Wzorem lat ubiegłych najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności były usługi (110), nieliczne firmy utworzyły w ramach dofinansowania działalności związane z produkcją (1) i handlem (5). Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Wołomin	45	28	33	29	25	19
2	Zielonka	11	8	10	7	8	4
3	Ząbki	37	23	17	15	13	19
4	Marki	35	22	22	22	11	20
5	Radzymin	21	11	19	21	18	18
6	Dąbrówka	7	8	12	5	5	4
7	Kobyłka	21	13	19	18	12	12
8	Poświętne	5	6	5	5	0	4
9	Tłuszcz	20	19	19	17	12	11
10	Klembów	12	10	9	7	8	3
11	Jadów	6	9	8	8	4	1
12	Strachówka	6	2	0	4	2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Forma wsparcia w postaci jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej znajduje szerokie uznanie wśród osób bezrobotnych, na jej atrakcyjność wpływa obniżona kwota składek na ubezpieczenia społeczne dla osób po raz pierwszy podejmujących działalność gospodarczą tzw. ulga na start.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy od marca 2020 r. realizował nowe zadania związane z Tarczą Antykryzysową, stanowiącą pakiet rozwiązań wprowadzonych przez polski rząd, w związku z ogłoszoną na obszarze kraju pandemią COVID-19.

Do końca 2020 roku do PUP w Wołominie o przyznanie wsparcia wpłynęło łącznie 18 772 wnioski, z tego rozpatrzono pozytywnie 16 950 wniosków na łączną kwotę 91 034 151,75 zł.

Tabela 7: Wydatki na finansowanie poszczególnych zadań wynikających z pandemii COVID-19 zgodnie z art. 15zzb-15zze4

Rodzaj wydatku	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Wydatki
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych do nich składek na ubezpieczenie społeczne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb)	1 007	855	12 981 623,02 zł
Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności dla samozatrudnionych (art. 15zcc)	2 314	2 038	7 245 680,00 zł
Niskoprocentowa pożyczka FP dla mikroprzedsiębiorców oraz dla organizacji pozarządowych (art. 15zdd i 15zde)	15 223	14 033	70 019 687,62 zł
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek ubezpieczenia społecznego dla organizacji pozarządowych oraz kościelnych osób prawnych i ich jednostek organizacyjnych (art. 15zze i art. 15 zze2) oraz dotacja na pokrycie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikro i małego przedsiębiorcy z określonym PKD (art. 15zze4)	228	24	787 161,11 zł
Razem	18 772	16 950	91 034 151,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za 2020 r.

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.

Działania

- 1) *Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.*
- 2) *Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem.*
- 3) *Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w Warszawie, WED, ośrodki szkolenia i kształcenia

Realizacja: 2017-2025

Na przełomie III i IV kwartału 2019 r. przeprowadzono badania na podstawie których stworzono prognozę zapotrzebowania na pracowników, na terenie powiatu wołomińskiego w 2020 r. – powstał Barometr zawodów 2020 r., który przewidywał: deficyt, nadwyżkę lub równowagę poszczególnych zawodów.

DUŻY DEFICYT		
dekarze i blacharze budowlani	murarze i tynkarze	- pielęgniarki i położne - pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie - spawacze
DEFICYT		
- asystenci w edukacji - betoniarze i zbrojarze - blacharze i lakiernicy samochodowi - brukarze cieśle i stolarze budowlani - cukiernicy - dentyści - elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy - fizjoterapeuci i masażyści - fryzjerzy - inżynierowie - mechanicy - kamieniarze - kelnerzy i barmani - kierowcy autobusów - kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych - kosmetyczki - krawcy i pracownicy produkcji odzieży - kucharze - lakiernicy	- listonosze i kurierzy - logopedzi i audiofonolodzy - masarze i przetwórcy ryb - maszyniści - mechanicy pojazdów samochodowych - monterzy instalacji budowlanych - monterzy konstrukcji metalowych - monterzy okien i szklarzy - nauczyciele praktycznej nauki zawodu - nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących - nauczyciele przedmiotów zawodowych - nauczyciele przedszkoli - nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych - operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych - operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych - operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych - operatorzy obrabiarek skrawających - opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	- piekarze - pomoce kuchenne - pracownicy ds. budownictwa drogowego - pracownicy poligraficzni - pracownicy służb mundurowych - projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD - przedstawiciele handlowi - psycholodzy i psychoterapeuci - ratownicy medyczni - robotnicy budowlani - robotnicy obróbki drewna i stolarze - robotnicy obróbki skóry - specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki - sprzątaczkę i pokojowe - sprzedawcy i kasjerzy - szeffowie kuchni - ślusarze - tapicerzy - technicy budownictwa

NADWYŻKA		
	ekonomiści	pracownicy administracyjni i biurowi

RÓWNOWAGA		
- administratorzy stron internetowych - agenci ubezpieczeniowi - akustycy i realizatorzy dźwięku - animatorzy kultury i organizatorzy imprez - architekci i urbaniści - architekci krajobrazu - archiwiści i muzealnicy - bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej - ceramicy przemysłowi	- kierownicy ds. usług - kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu - kierownicy sprzedaży - kierownicy w instytucjach społecznych i kultury - magazynierzy - mechanicy maszyn i urządzeń - monterzy elektroniki - monterzy maszyn i urządzeń	- pracownicy myjni, pralni i prasowni - pracownicy obsługi ruchu szynowego - pracownicy ochrony fizycznej - pracownicy poczty - pracownicy przetwórstwa metali - pracownicy przetwórstwa spożywczego - pracownicy socjalni - pracownicy sprzedaży internetowej

• diagności samochodowi • dziennikarze i redaktorzy • farmaceuci • filolodzy i tłumacze • filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy • floryści • fotografowie • geodeci i kartografowie • gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy • górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych • graficy komputerowi • inspektorzy nadzoru budowlanego • instruktorzy nauki jazdy • instruktorzy rekreacji i sportu • inżynierowie budownictwa • inżynierowie elektrycy i energetycy • kierowcy samochodów osobowych • kierownicy budowy • kierownicy ds. logistyki • kierownicy ds. produkcji	• nauczyciele języków obcych i lektorzy • nauczyciele nauczania początkowego • obuwnicy • ogrodnicy i sadownicy • operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych • operatorzy maszyn włókienniczych • operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych • opiekunki dziecięce • optycy i pracownicy wytwarzający protezy • pedagodzy • plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków • pomoce w gospodarstwie domowym • pozostali specjaliści edukacji • pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej • pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych • pracownicy ds. jakości • pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp • pracownicy ds. rachunkowości i księgowości • pracownicy ds. techniki dentystycznej • pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych	• pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankietery, teleankietery • pracownicy usług pogrzebowych • prawnicy • recepcjoniści i rejestratorzy • robotnicy leśni • Rybacy • rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych • samodzielni księgowi • sekretarki i asystenci • specjaliści administracji publicznej • specjaliści ds. finansowych • specjaliści ds. organizacji produkcji • specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży • specjaliści ds. rynku nieruchomości • specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji • specjaliści technologii żywności i żywienia • specjaliści telekomunikacji • spedytorzy i logistycy • technicy informatycy • technicy mechanicy • weterynarze • wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych • zaopatrzeniowcy i dostawcy
---	--	---

Zachodzące zmiany na rynku pracy, bezrobocie oraz rosnące zainteresowanie nowymi zawodami pojawiającymi się na rynku pracy powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi poradnictwa zawodowego, z którego w 2020 r. skorzystały łącznie 724 osoby. Osoby zainteresowane mogły korzystać z poradnictwa zawodowego prowadzonego w formie indywidualnej oraz grupowej.

Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	843	700	1105	753	724
Osoby korzystające z porad indywidualnych	739	588	852	480	411
Osoby korzystające z porad grupowych	54	112	151	75	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2020

Doradcy zawodowi mieli również zaplanowane zajęcia z zakresu orientacji zawodowej, poradnictwa zawodowego oraz zawodoznastwa dla uczniów szkół podstawowych. Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju spotkania te zostały odwołane.

W celu uzyskania, uzupełniania lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do wykonywania pracy, osoby bezrobotne mogły skorzystać z kursów i szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Szkolenia organizowane były w trybie szkoleń indywidualnych na wniosek osoby bezrobotnej po przedstawieniu oświadczenia przyszłego pracodawcy o możliwości zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu szkolenia. W 2020 r. PUP skierował na szkolenia indywidualne 31 osób bezrobotnych, spośród których 21 podjęło zatrudnienie.

Szkolenia sfinansowane zostały ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego. Najczęściej finansowane były następujące szkolenia: kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej; prawo jazdy kat. C i D; kurs operator koparko-ładowarki, koparki, ładowarki; kursy kosmetyczne.

Tabela 9: Osoby skierowane na szkolenia w 2020 r. w rozbiu na poszczególne gminy

Lp.	Gmina	Liczba osób
1	Wołomin	7
2	Zielonka	3
3	Ząbki	4
4	Marki	3
5	Radzymin	5
6	Dąbrówka	1
7	Kobyłka	3
8	Poświętne	1
9	Thuszcz	3
10	Klembów	1
11	Jadów	0
12	Strachówka	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2020 r.

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.

Działania

1) *Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnianie kwalifikacji.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - PCPR, pracodawcy, ośrodki szkolenia i kształcenia, OPS-y, CIS, KIS

Realizacja: 2017-2025

Dużym zainteresowaniem, wśród pracodawców cieszył się Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagających przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu nieadekwatnych kompetencji do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

W 2020 r. pracodawcy mogli ubiegać się o kształcenie ustawiczne zgodnie z:

- priorytetami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:
 - Priorytet 1 - wsparcie kształcenia ustawicznego dla osób powracających na rynek pracy po przewle związanej ze sprawowaniem opieki na dzieckiem;
 - Priorytet 2 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
 - Priorytet 3 – wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie w zawodach deficytowych;
 - Priorytet 4 - wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z rozwojem w firmach technologii z zastosowaniem wprowadzonych przez firmy narzędzi pracy;
 - Priorytet 5 – wsparcie kształcenia ustawicznego w obszarach/ branżach kluczowych dla rozwoju powiatu/województwa wskazanych w dokumentach strategicznych/ planach rozwoju;
 - Priorytet 6 – wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego;
 - Priorytet 7 – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej.
- Priorytetami Rady Rynku Pracy:
 - Priorytet a – wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności,
 - Priorytet b – wsparcie w nabywaniu kompetencji cyfrowych,

- Priorytet c – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- Priorytet d - wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- Priorytet e - wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych u pracodawców, którzy w latach 2017-2019 nie korzystali ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W roku 2020 na realizację KFP, PUP przeznaczył kwotę 435 900,00 zł.

Tabela 10: Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2020 r.

Szkolenia i kursy	Studia podyplomowe
• „Kurs spawania metodą MAG”, • „Kurs spawania metoda TIG”, • „Kurs koparko ładowarka kl. I”, • „Kurs spycharka kl. III”, • „Wielozadaniowy nośnik sprzętu”, • „Akademia rozliczeń podatkowych”, • „Certyfikowany kurs Digital Marketingu”, • „Strzyżenie męskie z barberingiem”, • „Kurs kosmetyczny szyty na miarę”, • „Masaż tkanek głębokich w ujęciu klinicznym”.	• „Zarządzenie ludźmi w firmie”, • Wycena przedsiębiorstwa i modelowanie finansowe”, • Executive Master of Business Administration EMBA”, • „Zarządzanie oświatą – menadżer oświaty”, • „Stosowana analiza - zachowania w pracy z osobami z autyzmem i innymi zaburzeniami rozwoju lub zachowania” .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2020 r.

W 2020 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie z kształcenia ustawicznego skorzystało 243 osoby, z tego:

- 237 osób uczestniczyło w szkoleniach,
- 6 osób rozpoczęło studia podyplomowe.

Szkolenia umożliwiły podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych czy uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Studia podyplomowe podwyższyły poziom wykształcenia.

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992 r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011 r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”.

Warsztat jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzecznym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową. W miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Każdy uczestnik WTZ jest zobowiązany do realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i terapii, którego celem jest nauka

samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego i przygotowanie do podjęcia aktywności zawodowej. Realizowane w WTZ programy rehabilitacji bazują na treningach umiejętności społecznych: treningu w zakresie higieny i wyglądu zewnętrznego, treningu budżetowym, kulinarnym, umiejętności praktycznych, społecznym, psychoedukacji i treningu lekowym, prowadzenia rozmowy, rozwiązywania sytuacji trudnych, radzenia sobie ze stresem, aktywnego poszukiwania pracy.

W 2020 r. z uwagi na stan epidemii zajęcia rehabilitacyjne dla uczestników WTZ, odbywały się w następującym harmonogramie:

- stacjonarnie od 01.01.2020 r. do 12.03.2020 r.,
- zajęcia zawieszone od 13.03.2020 r. do 31.05.2020 r.,
- zajęcia stacjonarne naprzemiennie z samodzielną pracą od 01.06.2020 r. do 27.10.2020 r.,
- zajęcia zawieszone od 28.10.2020 r. do 31.12.2020 r.

W okresie zawieszenia zajęć stacjonarnych, terapeuci WTZ byli w codziennym kontakcie telefonicznym, mailowym a także, jeżeli było to możliwe kontaktowali się z uczestnikami przy pomocy komunikatorów społecznych. Uczestnicy WTZ byli zobowiązani do realizacji codziennych zadań wynikających z rehabilitacji w WTZ, a także byli zobowiązani do realizacji indywidualnych planów rehabilitacji. Ze względu na pandemię – zawieszenie zajęć stacjonarnych, zmianę organizacji zajęć, pojawiły się trudności w pozyskiwaniu nowych kandydatów do WTZ oraz utrzymaniu nowoprzyjętych uczestników. W rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi należy uwzględnić wiele ograniczeń i trudności wynikających z nawrotów choroby. Jednak rehabilitacja poprzez pracę daje możliwość uczestnikom WTZ powrotu na rynek pracy a tym samym przyczynia się do samodzielnego, niezależnego funkcjonowania społecznego.

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % pochodzi ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2020 r. koszt utrzymania i prowadzenia placówki wyniósł 546.560 zł (54.656 zł - środki powiatu, 491.904 zł – środki PFRON). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. w zajęciach WTZ uczestniczyły 22 osoby. Grupę tworzyły osoby zamieszkujące na terenie : Ząbek- 6 os., Marek- 4 os., Zielonki – 2 os., Wołomina i Jasienicy- po 1 os., Kobyłki:- 2 os. oraz 6 osób spoza terenu powiatu wołomińskiego (1 os. z Legionowa i 5 os. z Warszawy).

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowany do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym w formie zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W imieniu powiatu wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie na podstawie wydanego upoważnienia podpisało w dniu 26.02.2020 r. Umowę Nr KLU/000022/07/D z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem 66 420,00 zł, w tym 64 800,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1 620,00 zł na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 36 546,93 zł, z czego wykorzystano 34 927,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ, a 1619,93 na obsługę programu.

Stowarzyszenie „Empatia” sygnalizuje w swoim sprawozdaniu z działalności za 2020 r., iż od połowy 2021 r. prowadzenia działalności rehabilitacyjnej WTZ w dotychczasowym miejscu może być niemożliwe. Pod koniec 2020 r. Zarząd Mazowieckiego Szpitala Drewnica wystąpił z wnioskiem do Marszałka Województwa Mazowieckiego o rozwiązanie umowy użyczenia obejmującą działkę, na której posadowiony jest budynek, w którym Stowarzyszenia „Empatia” prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej. Prowadzenie działalności WTZ możliwe jest do 30.06.2021 r., czyli do czasu, do którego zawarta jest umowa między Szpitalem a Stowarzyszeniem „Empatia”, na prowadzenie WTZ.

Jednocześnie należy nadmienić, iż obecna baza lokalowa WTZ nie spełnia standardów, wykazuje duże zużycie, wymaga remontów i napraw.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci jednego WTZ, są niewystarczające. Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają środowiska osób niepełnosprawnych m.in. osoby niedowidzące, którzy z powodu zamknięcia zakładów pracy chronionej utracili możliwość zatrudnienia wspomaganego.

Działania zmierzające do utworzenia kolejnego WTZ były podjęte w latach ubiegłych, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu jak i gmin nie ma obecnie możliwości na utworzenie kolejnego warsztatu. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie działalności już istniejącego WTZ.

5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego prowadzi Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy w województwie mazowieckim, zgodnie z zawartymi w nim danymi na terenie województwa prowadzonych jest 76 środowiskowych domów samopomocy dysponujących 2753 miejscami (stan na dzień 22.03.2021 r.).

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest pięć środowiskowych domów samopomocy dla 138 osób. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie powiatu wołomińskiego, jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin.

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;

są to następujące placówki:

- 1) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tłuszczu, ul. Szkolna 4 – dla 23 uczestników;
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3-go Maja 14 - dla 25 uczestników;
- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Wołominie przy ul. Warszawskiej 5 - dla 30 uczestników;

Środowiskowe Domy Samopomocy dysponują łącznie 103 miejscami. W 2020 r. uczęszczało na zajęcia 106 osób. Posiadane przez powiat zasoby w 2020 r. zaspokoiły zapotrzebowanie środowiska osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi na usługi świadczone przez ŚDS.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu w ramach Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020r. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki” podpisano umowy z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. Na prowadzenie ŚDS w Radzyminie w roku 2020 przeznaczono kwotę 582.825,00 zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę 601.725,00 zł. Środki na prowadzenie ww. ŚDS pochodziły z budżetu Wojewody.

Uchwałą nr X-100/2019 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 23 lipca 2019 r. utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie będący placówką pobytu dziennego, realizującą usługi dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i osób przewlekłe psychicznie chorych, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu. W 2020 r. decyzją administracyjną skierowano 39 uczestników.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb mieszkańców powiatu na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Systematyczny okresowy przegląd i aktualizacja posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację.

6. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 4) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
- 5) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 6) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego prowadzi Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy w województwie mazowieckim, zgodnie z zawartymi w nim danymi na terenie województwa prowadzonych jest 76 środowiskowych domów samopomocy dysponujących 2753 miejscami (stan na dzień 22.03.2021 r.).

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest pięć środowiskowych domów samopomocy dla 138 osób. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie powiatu wołomińskiego, jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin.

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;

są to następujące placówki:

- 5) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tłuszczu, ul. Szkolna 4– dla 23 uczestników;
- 7) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3-go Maja 14 - dla 25 uczestników;
- 8) Środowiskowy Dom Samopomocy typu A dla osób doznających choroby psychicznej, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Wołominie przy ul. Warszawskiej 5 - dla 30 uczestników;

Środowiskowe Domy Samopomocy dysponują łącznie 103 miejscami. W 2020 r. uczęszczało na zajęcia 106 osób. Posiadane przez powiat zasoby w 2020 r. zaspokoiły zapotrzebowanie środowiska osób niepełnosprawnych na usługi świadczone przez ŚDS.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu w ramach Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020 r. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki” podpisano umowy z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. Na prowadzenie ŚDS w Radzyminie w roku 2020 przeznaczono kwotę 582.825,00 zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę 601.725,00 zł. Środki na prowadzenie ww. ŚDS pochodziły z budżetu Wojewody.

Uchwałą nr X-100/2019 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 23 lipca 2019 r. utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie będący placówką pobytu dziennego, realizującą usługi dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i osób przewlekłe psychicznie chorych, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu. W 2020 r. decyzją administracyjną skierowano 39 uczestników.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb lokalnych społeczności na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w sposób kompleksowy (w oparciu o wszystkie dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi samorządami, organizacjami

pozarządowymi oraz środowiskiem osób niepełnosprawnych). Systematyczny okresowy przegląd i aktualizację posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację. Przy położeniu nacisku na rozwój usług w obrębie społeczności lokalnych będących alternatywą dla opieki instytucjonalnej (głównie zapewnianej przez Domy Pomocy Społecznej).

7. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy

Działania

- 1) Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy.
- 2) Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczania bezrobocia.

Koordynator: PUP

Współrealizator: WOZ, PCPR, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2025

Program Aktywizacja i Integracja - to działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej. Do udziału w PAI kierowane są osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja trwa 2 miesiące, a w przypadkach uzasadnionych może trwać łącznie do 6 miesięcy.

Tabela 11: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2020

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI	3	4	3	1	1	1
<i>- jednostka zawierająca porozumienie z PUP</i>	<i>OPS Tuszcz; GOPS Klembów</i>	<i>OPS Tuszcz; GOPS Klembów</i>	<i>OPS Tuszcz; GOPS Klembów</i>	<i>OPS Tuszcz</i>	<i>OPS Tuszcz</i>	<i>OPS Tuszcz</i>
Liczba osób skierowanych do udziału w PAI	25	42	23	5	7	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

W 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie zawarł z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu 1 porozumienie o realizacji PAI. Do udziału w PAI skierowanych zostało łącznie 5 osób bezrobotnych. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych realizowane były przez PUP w Wołominie w ramach prac społecznie użytecznych. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, realizowane były przez OPS w Tłuszczu.

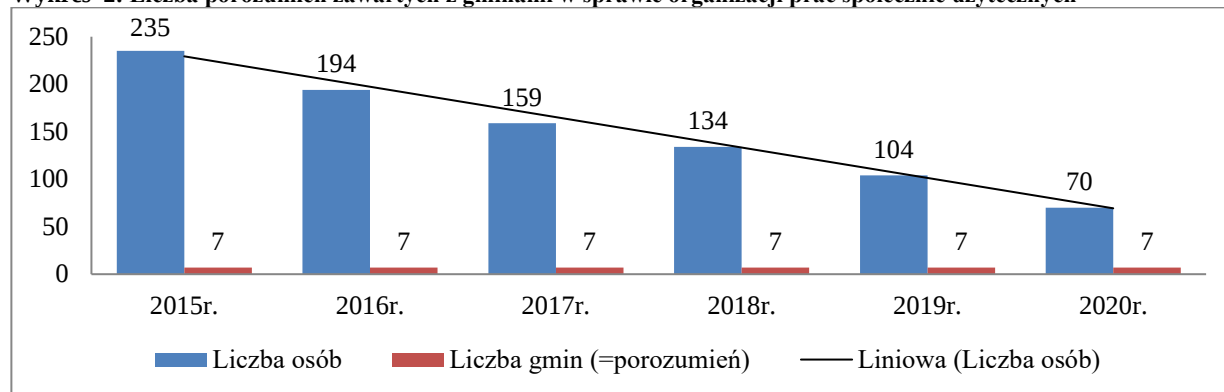
Prace społecznie użyteczne - to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego (jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach na podstawie skierowania z PUP). Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, w organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między Starostą a daną gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej oraz do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej, skierowanej do wykonania prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych. Na wniosek gminy, PUP może skierować

osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

Powiatowy Urząd Pracy w 2020 r. zawarł porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych z 7 gminami. Na powyższą formę wsparcia skierowano łącznie 70 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wykres 2: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

Powiatowy Urząd Pracy w latach 2015 -2020 zawarł z 7 gminami porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. W każdym roku omawianego okresu było zawartych 7 porozumień, z tymi samymi gminami: Wołomin, Zielonka, Kobyłka, Tłuszcz, Klembów, Jadów, Strachówka.

Tabela 12: Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2015-2020 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.

Lp.	Gmina	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020r.	Razem
1	Wołomin	125	112	87	68	48	29	469
2	Zielonka	36	28	21	21	18	8	132
3	Ząbki	0	0	0	0	0	0	0
4	Marki	0	0	0	0	0	0	0
5	Radzymin	0	0	0	0	0	0	0
6	Dąbrówka	0	0	0	0	0	0	0
7	Kobyłka	10	10	8	7	7	6	48
8	Poświętne	0	0	0	0	0	0	0
9	Tłuszcz	26	12	12	13	11	11	85
10	Klembów	17	14	14	12	10	6	73
11	Jadów	5	5	8	8	7	6	39
12	Strachówka	16	13	9	5	3	4	50
Liczba osób		235	194	159	134	104	70	X
Liczba gmin		7	7	7	7	7	7	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2020

W latach 2015- 2020 ze wsparcia w powyższej formie, skorzystało 896 osób, w tym z Wołomina – 469 osób, Zielonki - 132 osoby, Kobyłki – 48 osób, Tłuszcza – 85 osób, Klembowa - 73 osoby, Jadowa - 39 osób, Strachówki – 50 osób. Grupą osób najczęściej kierowaną do wykonywania prac społecznie użytecznych były osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne.

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego

Działania:

- 1) *Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
- 2) *Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.*
- 3) *Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną.*
- 4) *Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: DDz, RDDz, organizacje pozarządowe, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Pieczą zastępczą to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Pieczę zastępczą jako formę sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców umieszcza się je w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Szczególny akcent położony został na pracę z rodziną w jej środowisku zamieszkania.

Uchwałą Nr IV-27/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z 28.02.2019 r. przyjęto **Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021**, w którym określono cele i kierunki działań. Dokonana analiza SWOT pozwoliła na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego problemów, podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Tabela 13: Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) wykształcona i doświadczona kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) 2) zaplecze organizacyjno-administracyjne do prowadzenia szkoleń, warsztatów, terapii	1) brak wystarczającej kadry (koordynatorzy i asystenci) 2) brak samochodu służbowego przy rozległym terenie 3) niewystarczająca liczba pogotowi rodzinnych 4) brak specjalistycznej rodziny zastępczej zawodowej 5) niskie wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej

3) Specjalistyczna Poradnia Rodzinna PCPR świadcząca bezpłatne kompleksowe usługi wsparcia 4) wolontariat w zakresie pomocy specjalistycznej w SPR PCPR 5) organizowanie bezpłatnych szkoleń PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze 6) 1 Pogotowie Rodzinne 7) 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego 8) placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego 9) rodziny zastępcze zawodowe 10) grupa wsparcia 11) mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków 12) dobra współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej 13) współpraca z placówkami oświatowymi 14) pozyskiwanie środków z funduszy unijnych 15) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego 16) znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinom i dzieciom 17) dobra współpraca z kuratorami sądowymi 18) zabezpieczenie finansowe 19) finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka 20) istnienie lokalnego systemu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 21) procedura kwalifikacyjna na rodziny zastępcze	6) zbyt mała liczba osób chętnych do pracy w charakterze wolontariusza i rodzin pomocowych 7) wzajemna niechęć rodziców zastępczych i rodzin naturalnych do wzajemnych kontaktów 8) współpraca z sądami 9) brak wolontariatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
1) sprawny system pomocy rodzinie– profilaktyka i praca z rodziną naturalną 2) dobra współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami z gmin zapewni dobry przepływ informacji o dzieciach i ich środowisku, co zwiększa możliwość trafnego doboru rodziny zastępczej 3) wypracowanie skuteczniejszej współpracy z sądem w Wołominie 4) aktywnie działające organizacje pozarządowe 5) współpraca z innymi powiatami z województwa mazowieckiego 6) wzrost świadomości społecznej w zakresie znaczenia rodzin zastępczych 7) rozszerzenie współpracy PCPR z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny 8) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym	1) niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej 2) wypalenie zawodowe opiekunów zastępczych 3) narastanie postaw bezradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych rodzin biologicznych 4) brak motywacji i chęci współpracy rodzin biologicznych znajdujących się w trudnej sytuacji 5) niechęć ze strony rodziców biologicznych do współpracy mając na celu szybki powrót dziecka do rodziny 6) problemy wychowawcze w pieczy zastępczej 7) rosnąca liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej 8) niewystarczająca liczba mieszkań chronionych 9) wypalenie zawodowe pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Główny cel Programu został określony, jako: **Rozbudowa systemu pomocy dziecku i rodzinie na terenie powiatu wołomińskiego.** Jego osiągnięcie nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych.

Tabela 14 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Cel szczegółowy	Zadania
Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej	– Zwiększenie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze; – Organizowanie lokalnych kampanii społecznych mających na celu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; – Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych; – Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych; – Zwiększenie dostępu rodzinom zastępczym do specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej i medycznej; – Finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka; – Stworzenie możliwości uzyskania wsparcia dla rodzin zastępczych przez rodziny pomocowe; – Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych;

	– Organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin zastępczych.
Wsparcie dla rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej	– Umożliwienie realizacji kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej; – Zwiększenie dostępu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze do specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej; – Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie organizacji warsztatów, szkoleń dla rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej przez gminę; – Współpraca koordynatora z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego tymczasowo w pieczy zastępczej; – Stała współpraca zespołów złożonych z pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny; – Promowanie wartości rodzinnych wśród lokalnej społeczności.
Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych	– Wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielniania; – Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie; – Zwiększenie dostępu osobom usamodzielnianym do specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej; – Organizowanie warsztatów, szkoleń dla osób usamodzielnianych; – Wspieranie osób usamodzielnianych w zakresie zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, pomoc w uzyskiwaniu lokalu z zasobów gminnych; – Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.
Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej	– Podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się działaniami z zakresu pieczy zastępczej; – Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz pieczy zastępczej; – Organizowanie szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Prowadzenie działań promujących wolontariat; – Szkolenie wolontariuszy; – Współpraca koordynatorów i asystentów rodzin na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej; – Uzyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz wsparcia środowiska rodzin zastępczych; – Wprowadzenie superwizji w zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR.

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin naturalnych, uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustalono następujący limit rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka).

Tabela 15: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.

Rok	Liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka)
2019	10 (5)
2020	12 (5)
2021	13 (6)

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

W 2020 r. na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonowało pięć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (domy dziecka), w tym: jedna placówka typu socjalizacyjnego (30 miejsc) i cztery placówki typu rodzinnego (28 miejsc).

W domach dziecka funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2020 r. wynosił:

- Dom Dziecka w Równem, gm. Strachówka - 5.636,92 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 1 w Wołominie - 4.289,97 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Nowych Żałubicach gm. Radzymin - 4.023,99 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Wołominie -4.580,85 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 4 w Duczkach gm. Wołomin -3.828,16 zł.

W 2020 r. skierowano 10 dzieci do placówek opiekuńczo -wychowawczych na terenie naszego Powiatu, w tym 8 dzieci zostało umieszczone w Domu Dziecka w Równem, 2 dzieci skierowano do Rodzinnych Domów Dziecka

W 2020 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego przebywało: w RDDz Nr 1 – 5 dzieci w wieku od 4 lat do 21 lat; w RDDz Nr 2 – 6 dzieci w wieku od 8 do 17 lat; w RDDz Nr 3 – 7 dzieci w wieku od 4 lat do 18 lat ; w RDDz Nr 4 – 9 dzieci w wieku od 6 lat do 18 lat .

Tabela 16: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2016-2020

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Spokrewnione	141	137	138	134	134
Niezawodowe	91	86	83	88	95
Zawodowe	3	3	3	4	4
Pogotowie rodzinne	1	1	1	1	2
Rodzinne domy dziecka	4	4	4	6	6
RAZEM	240	231	229	233	241

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2016 - 2020 r

W 2020 r. na terenie powiatu funkcjonowało łącznie 241 formy rodzinnej pieczy zastępczej: 134 rodzin zastępczych spokrewnionych, 95 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodziny zawodowe, 2 rodziny zawodowa pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, 6 rodzinnych domów dziecka.

Tabela 17: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach pieczy zastępczej w latach 2016-2020

Typy rodzin zastępczych	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków				
	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Spokrewnione	175	171	174	170	173
Niezawodowe	120	115	112	112	123
Zawodowe	15	14	11	10	12
Pogotowie rodzinne	13	17	13	20	12
Rodzinne domy dziecka	34	33	39	45	43
RAZEM	357	350	349	357	363

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2016 - 2020 r.

Poszczególne formy rodzinnej pieczy zastępczej objęły swoją opieką 363 dzieci, w tym: 173 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 123 dzieci przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych, 12 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych, 12 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 43 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W 2020 r. powstało 21 rodzin zastępczych spokrewnionych, 15 rodzin zastępczych niezawodowych. Z 1 rodziną zastępczą niezawodową została zawarta umowa o pracę na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 29 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 23 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 2 dzieci. Rozwiązanych w okresie sprawozdawczym zostało 35 rodzin zastępczych, w tym: 18 rodzin zastępczych spokrewnionych i 17 rodzin zastępczych niezawodowych.

Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonowała na terenie gminy Wołomin 58 rodzin, 34 rodziny zastępcze na terenie gminy Marki, 31 na terenie gminy Radzymin i 27 na terenie gminy Ząbki. Gminami, w których zamieszkiwało najmniej rodzin zastępczych były: gmina Strachówka - 2 rodziny zastępcze, gmina Poświętne - 8 rodzin zastępczych, gminy Dąbrówka i Jadów - po 9 rodzin zastępczych. Informacje dotyczące liczby rodzin zastępczych i liczby umieszczonych w nich dzieci, w 2020 r., w podziale na poszczególne gminy zamieszczone zostały w poniższej tabeli.

Tabela 18: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2020 r.

Lp.	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	9	15	spokrewniona	6	7
				niezawodowa	2	2
				rodzinny dom dziecka	1	6
2	Jadów	9	11	spokrewniona	6	7
				niezawodowa	3	4
3	Klembów	15	25	spokrewniona	8	8
				niezawodowa	5	6
				rodzinny dom dziecka	1	8
				zawodowa	1	3
4	Kobylka	20	28	spokrewniona	9	11
				niezawodowa	10	14
				zawodowa	1	3
5	Marki	34	45	spokrewniona	20	26
				niezawodowa	14	19
6	Poświętne	8	11	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	5	7
7	Radzymin	31	57	pogotowie	2	12
				spokrewniona	14	17
				niezawodowa	14	20
				rodzinny dom dziecka	1	8
8	Strachówka	2	3	spokrewniona	1	2
				niezawodowa	1	1
9	Tłuszcz	11	16	spokrewniona	7	10
				niezawodowa	4	6
10	Wołomin	58	93	spokrewniona	37	52
				niezawodowa	17	18
				rodzinny dom dziecka	3	21
				zawodowa	1	2
11	Ząbki	27	38	spokrewniona	16	21
				niezawodowa	10	13
				zawodowa	1	4
12	Zielonka	17	21	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	10	13
Ogółem		241	363	ogółem	241	363

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.

Powiat wołomiński zwraca koszty utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Analogicznie inne powiaty zobowiązane są do zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.

Zwrot kosztów odbywa się na podstawie porozumień zawieranych między powiatami. Obsługę merytoryczną i finansowo- księgową ww. porozumień prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz Centrum Usług Wspólnych Powiatu Wołomińskiego.

Tabela 19: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów

Typ porozumienia	Liczba dzieci				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze- wydatki	7	8	6	7	5
zakład opiekuńczo leczniczy - wydatki	1	2	2	1	1
interwencyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza - wydatki	3	1	0	0	0
rodziny zastępcze -wydatki	25	26	30	37	34

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2016 - 2020

Tabela 20: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego

Typ porozumienia	Liczba dzieci				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze-dochody	12	13	16	15	15
rodziny zastępcze - dochody	62	59	60	76	70

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2016 - 2020

W 2020 r. na podstawie zawartych porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania za 5 dzieci, pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Ponadto 1 dziecko zostało umieszczone w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym. Inne powiaty zwracały koszty utrzymania za 15 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołomińskiego.

W 2020 roku na terenie innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych 34 dzieci z powiatu wołomińskiego, za które na podstawie porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania dzieci. Natomiast na terenie powiatu wołomińskiego w rodzinach zastępczych przebywało 70 dzieci z innych powiatów, za które na podstawie porozumień powiaty zwracały koszty utrzymania dzieci.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci wsparcia pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej i psychologicznej w ramach poradnictwa rodzinnego. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator wspiera rodzinę zastępczą m. in. poprzez stały kontakt, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w diagnozowaniu trudności i ich rozwiązywaniu, pomoc w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi, pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia, wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielniania. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy i pracownicy socjalni dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych pod względem właściwego sprawowania opieki nad dziećmi i ich wydolności wychowawczych. W roku 2020 w zespole rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych było 8 koordynatorów. Opieką koordynatorów objętych było 163 rodziny, sporządzono 282 indywidualnych planów pomocy dziecku.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują również wszechstronną pomoc pedagogiczną, psychologiczną, prawną w ramach poradnictwa rodzinnego a także możliwość skorzystania z pomocy psychiatry. W 2020 r. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie objęła pomocą psychologiczną 84 rodziny zastępcze.

Odbyło się 362 spotkania z psychologiem i prawnikiem:

- prowadzono 7 długoterminowych psychoterapii dzieci z rodzin zastępczych, co stanowi 72 sesje terapeutyczne,
- konsultacjami psychologicznymi objęto 23 dzieci z rodzin zastępczych, co stanowi 69 spotkań konsultacyjnych,

- objęto również 58 rodzin (101 osób, 171 spotkań diagnostycznych) badaniami na posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, badania były sporządzone na potrzeby organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dot. kandydatów na rodziny zastępcze bądź na potrzeby sądu,
- przeprowadzono 14 diagnoz psychofizycznych dzieci oraz odbyło się 67 spotkań diagnostycznych,
- udzielono 5 osobom z rodzin zastępczych porad prawnych, odbyło się 8 spotkań z prawnikiem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 roku).

W styczniu 2020 r. zakończono szkolenie XXVII grupy, w której udział wzięło 10 osób. W 2020 r. odbyło się kolejne szkolenie PRIDE dla XXVIII grupy, w którym brało udział 10 osób (4 małżeństwa).

W lutym 2020 r. odbyło się spotkanie z pracownikami Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie, podczas którego poruszane były m.in. zagadnienia dotyczące adopcji i przysposobienia dzieci, omówione zostały dylematy rodzin zastępczych i pracowników instytucji biorących udział w procesie adopcji. W spotkaniu brało udział 40 osób.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie kontynuowało działania w ramach projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Projektowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. W 2020 r. uczestnikom projektu udzielono wsparcia poprzez doradztwo indywidualne psychologiczne, społeczne, prawne i zdrowotne. W następnym etapie realizacji projektu jego uczestnicy zostaną objęci następującymi formami wsparcia:

- trening kompetencji rodzicielsko – wychowawczych dla rodziców wychowanków pieczy;
- trening kompetencji życiowych dla uczestników projektu
- trening dorosłości;
- warsztaty survivalowe
- zajęcia psychoruchowe

Z uwagi na trwający stan epidemii realizacja Projektu została wydłużona do końca października 2021 r.

W dniu 20.07.2020 r. zawarta została umowa Nr WPS-IV.946.5.38.2020, pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a Starostą Wołomińskim, w sprawie realizacji projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Realizatorem projektu zgodnie z pełnomocnictwem udzielonym Uchwałą nr VI- 232/2020 z dnia 30.07.2020r. Zarząd Powiatu Wołomińskiego było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. W ramach projektu, którego działania trwały od lipca do listopada 2020r., wsparciem objęto 219 podmiotów pieczy zastępczej (tj. rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych). Wojewoda Mazowiecki przekazał na realizację projektu środki w wysokości 726 285,00 zł, z czego wykorzystano 725 955,10 zł na zakup: środków ochrony indywidualnej (rękawiczki, maseczki jednorazowe, płyny do dezynfekcji); 156 laptopów z oprogramowaniem Office 2019; 41 urządzeń wielofunkcyjnych; 6 tablic interaktywnych; 8 projektorów; 11 telewizorów; 4 oprogramowania specjalistyczne dla dzieci z niepełnosprawnością.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Wydziałem Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi, oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym. W ramach współpracy odbywały się cykliczne spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco, choć ze względu na pandemię COVID-19 liczba i zakres tych spotkań były znacznie ograniczone.

Pełnoletnim wychowankom rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej, została udzielona pomoc w usamodzielnieniu i wydatkowaniu pomocy rzeczowej z tytułu zagospodarowania. Koordynatorzy i pracownicy socjalni pomagali w procesie usamodzielniania poprzez udzielanie wspierania i nadzorowanie nad działaniami zaplanowanymi w programie usamodzielnienia.

Powiat wołomiński zorganizował mieszkania chronione treningowe dla pełnoletnich wychowanków pieczy. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej. Pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym:

- umożliwia przygotowanie się użytkowników do pełnej samodzielności poprzez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- stwarza możliwość do nabycia umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, rodzinnych (w tym utrzymywania więzi rodzinnych), emocjonalnych itp. przy wsparciu pracownika socjalnego, opiekuna usamodzielnia i innych specjalistów;
- uczy ponoszenia konsekwencji za własne decyzje, umożliwia rozwijanie i utrwalanie poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje własne życie oraz nabycie umiejętności realnego postrzegania rzeczywistości;
- uczy pozyskiwania samodzielnego mieszkania;
- stwarza możliwość w zakresie uzyskania wykształcenia, zdobycia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania pracy poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne;
- pomaga w integracji ze środowiskiem poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne.

Rodziny zastępcze i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek otrzymują wsparcie finansowe. W 2020 r. ze środków własnych powiatu na świadczenia pieniężne wydatkowano następujące środki (dotyczy wszystkich dzieci, za które powiat wołomiński zobowiązany jest ponosić wydatki):

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej - 2.323.098 zł;
- 2) dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – 64.843 zł;
- 3) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – 67.610 zł (maks. kwota 2.000 zł);
- 4) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania – 16.205 zł;
- 5) świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - 1.000 zł;
- 6) środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu – 33.667 zł
- 7) dofinansowanie do utrzymania lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka – 309.308 zł;
- 8) pomoc dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:

- na kontynuowanie nauki – 185.617zł;
- na usamodzielnienie – 83.273 zł;
- na zagospodarowanie – 59.292 zł.

9) pomoc dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego:

- na kontynuowanie nauki - 42.538 zł;
- na usamodzielnienie – 13.878 zł;
- na zagospodarowanie- 24.705 zł.

W 2020 roku wypłacono również świadczenia dla dzieci umieszczone w pieczy w związku z realizacją programu „500 plus” oraz „Dobry start”:

- dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej - 1.555.144 zł
- dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego - 147.647 zł
- dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego -166.445 zł.
- świadczenie dobry start dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej – 64.500 zł;
- świadczenie dobry start dla dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych – 14.400 zł;
- świadczenie dobry start dla osób usamodzielnianych - 1.200 zł.

Środki finansowe na wypłatę świadczeń wynikających z programów „500 plus” i „Dobry Start” pochodziły z budżetu państwa.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmacnianie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z głównych rozwiązań wspierających rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**. Szczegółowe zadania asystenta określa art. 15 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane dot. liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta.

Tabela 21: Liczba asystentów rodziny.

Gmina	Liczba asystentów rodziny					
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Jadów	1	1	1	1	0	0
Dąbrówka	1	1	1	1	2	1
Klembów	1	1	1	1	1	1
Strachówka	1	1	1	1	1	1
Poświętne	1	1	1	1	1	1
Tłuszcz	2	2	1	1	1	1
Radzymin	1	1	2	2	2	2
Zielonka	1	1	1	1	1	1
Marki	2	2	2	2	2	2
Kobyłka	1	1	1	1	1	1
Ząbki	1	1	1	1	1	2
Wołomin	2	2	3	4	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

Tabela 22: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Gmina	Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny					
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Jadów	5	5	7	6	0	0
Dąbrówka	13	19	19	11	17	10
Klembów	9	8	12	12	9	12
Strachówka	4	5	5	4	4	4
Poświętne	12	16	14	12	12	10
Tłuszcz	23	18	12	22	16	16
Radzymin	12	23	23	24	30	31
Zielonka	9	9	9	10	10	10
Marki	7	21	38	35	22	25
Kobyłka	11	12	15	13	13	12
Ząbki	14	8	20	12	17	22
Wołomin	37	25	34	33	37	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

Praca w celu powrotu dzieci do domów rodzinnych prowadzona była zarówno z rodzinami dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jak też z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Były to spotkania, wsparcie w załatwianiu swoich codziennych spraw oraz sposobu ubiegania się o przepustki i codzienne kontakty z dziećmi oraz powrót ich dzieci do domu. Rodzice w otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Współpraca z rodzicami biologicznymi układa się różnie; często zauważalne są pozytywne efekty pracy, jednakże zdarzają się również porażki. Niestety niewielka liczba rodziców zaangażowana jest w powrót dzieci do domu. Częściej zdarza się, że po umieszczeniu dziecka, rodzice angażują się na krótko i ciężko jest podjąć z nimi współpracę. W większości przypadków niewydolność wychowawcza rodziców, choroba, niezaradność życiowa, pomimo zaangażowania szeregu osób stają na przeszkodzie powrotu dzieci do rodziny.

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.

Działania

1) *Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie.*

Koordynator: WOZ

Współrealizatorzy: PCPR; PP-P; POIK; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2018

Poradnictwo specjalistyczne organizowane i prowadzone jest na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Zadanie to należy do zadań własnych powiatu. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane są poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2020r. specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego świadczone było zarówno przez jednostki organizacyjne powiatu jak i przez organizacje pozarządowe .

W 2020 r. powiatową sieć specjalistycznego poradnictwa rodzinnego tworzyły:

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (działa nieprzerwanie od kwietnia 2001r.);
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;

- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu (obejmujący zasięgiem Jadów, Strachówkę, Tłuszcz);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (obejmujący zasięgiem gminy Dąbrówka, Klembów, Radzymin);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (obejmujący zasięgiem gminy Kobyłka, Poświętne, Wołomin);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (obejmujący zasięgiem gminy Marki, Ząbki, Zielonka).

Do głównych aktywności Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie możemy zaliczyć: konsultacje, diagnostykę, wsparcie, psychoterapię, terapię rodzinną, porady wychowawcze, interwencje kryzysowe, badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą, diagnozy psychofizyczne dzieci objętych pieczęcią zastępczą, konsultacje prawne. W roku 2020 w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej odbyło się 2330 spotkań psychologów z osobami korzystającymi z różnych form pomocy oferowanych przez Poradnię. Dostępność Poradni 2020 r. szacowana jest na 5700 godzin pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej jak i prawniczej. W 2020 roku z konsultacji psychologicznych skorzystało 190 osób podczas 564 spotkań. Ponadto z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystało 99 osób podczas 1600 spotkań. Poradnia prowadzi program całodobowych dyżurów psychologicznych w ramach sytuacji kryzysowych, w 2020 r. przeprowadzono 5 interwencji na terenie powiatu. W ramach bezpłatnej pomocy prawnej udzielono 240 porad, prawnik dostępny był w wymiarze 205 godzin.

Specjalistyczne poradnictwo rodzinne świadczenie było w 2020 r. przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, obejmowało konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty. W 2020 roku w POIK odbyło się w sumie 1190 spotkań z psychologiem, psychoterapeutą, prawnikiem, pedagogiem oraz pracownikiem socjalnym. Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia poszczególnych specjalistów w 2020 r., przedstawia się następująco: psycholog- 89 os. (534 konsultacje), psycholog dziecięcy - 62 os. (190 konsultacji), pedagog – 16 os. (26 konsultacji), psychoterapeuta rodzinny – 216 os. (392 konsultacje), psycholog (konsultację do programu korekcyjno- edukacyjnego) – 11 os. (17 konsultacji), prawnik – 26 os. (26 konsultacji), pracownik socjalny – 5 os. (5 konsultacji). W związku z pandemią POIK wprowadził dodatkowo możliwość odbywania konsultacji, terapii poprzez telefon i online .

Zarówno Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, zostały wpisane do Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Województwa Mazowieckiego.

W 2020 r. w ramach zadania „Organizacja i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego” (na terenie 12 gmin powiatu wołomińskiego) ogłoszono konkursy ofert, których celem było prowadzenie powiatowej sieci punktów bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin przez organizacje pozarządowe. Powiat Wołomiński w 2020 roku zlecił organizowanie i prowadzenie czterech Punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Punkt w Radzyminie prowadzony był przez Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” z Radzymina. Punkty w Tłuszczu i Wołominie przez Fundację „SPEKTRUM” z Wołomina. Punkt w Ząbkach przez Stowarzyszenie PRO- Pracownię Rozwoju Osobowości z Ząbek. Każdy z Punktów działał minimum 3 razy w tygodniu. Bezpłatne porady dla osób i rodzin były świadczone w zakresie poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego. Dostępność Punktów w 2020 r. szacowana jest na ok. 1684 godziny porad.

Miejszem spotkania był lokal punktu poradnictwa lub miejsce zamieszkania osoby zgłaszającej bądź inne wskazane miejsce. Z uwagi na pandemię COVID-19 porady odbywały się również za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Punkty zlokalizowane były niezależnie, w miarę możliwości poza lokalami urzędów administracji publicznej. Podmiot prowadzący punkt poradnictwa prowadził stronę internetową punktu zawierającą szczegółową informację o punkcie (np.: lokalizacja, harmonogram działania, zakres świadczonych usług itp.).

Mieszkańcy powiatu mają możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów różnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego. Na stronie internetowej powiatu wołomińskiego zamieszczono listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa. Lista zawiera dane jednostek nieodpłatnego poradnictwa uporządkowane według tematyki poradnictwa: rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, z zakresu pomocy społecznej, w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej, dla osób bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem; z zakresu praw: konsumentów, dziecka, pacjenta, ubezpieczeń społecznych, prawa pracy, prawa podatkowego; dla osób w sporze z podmiotami rynku finansowego.

Lista obejmuje zarówno jednostki publiczne, jednostki niepubliczne działające na zlecenie oraz jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego działających na zlecenie, którym powierzono zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego na podstawie odrębnych przepisów. Dane obejmują informacje o zakresie poradnictwa, kryteriach dostępu do usługi, nazwie jednostek, adresach i danych kontaktowych, w tym stronach internetowych i numerach telefonów, dniach i godzinach działalności oraz kryteria dostępu do usługi.

Lista zawiera także wykaz krajowych infolinii tematycznych i innych form porad świadczonych za pośrednictwem komunikacji elektronicznej jako form poradnictwa również łatwo dostępnego dla mieszkańców powiatu.

Działania

2) Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin.

Koordynator: POIK

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; PP-P; OPS-y

Realizacja: 2017 – 2018

Od 2017 r. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce realizuje program oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth. Jednym z głównych założeń programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: uświadomienie sprawcom czym jest przemoc; uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich; rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe; opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użycia siły i przemocy; nabycie nowych umiejętności partnerskich układania stosunków w rodzinie, uczenia się korzystania z pomocy innych.

W 2020 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth.

Tabela 23: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy

Rok	Liczba zgłoszonych osób	Liczba indywidualnych konsultacji do programu	Liczba osób zakwalifikowanych	Liczba osób, które ukończyły program w danym roku
2018	13	20	7	0
2019	23	37	18	3
2020	11	17	10	0

Źródło: Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce

Realizacja programu odbywa się w systemie otwartym, czyli w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy, przechodzący po kolei wszystkie sesje. Podstawowym celem programu było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie prowadzone były w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowania i postawy osób stosujących przemoc. W 2020 r. do programu zostało zgłoszonych 11 osób (5 osób z Gminy Ząbki, 3 osoby z Gminy Tłuszcz, po 1 osobie z Gmin Wołomin, Klembów, Kobyłka), odbyło się 17 konsultacji indywidualnych oraz 25 spotkań grupowych.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej zaplanował w okresie 12.03-02.04.2020 roku warsztaty umiejętności wychowawczych. W dniu 12.03 odbyło się jedno spotkanie grupowe, ze względu na pandemię COVID-19 zajęcia zostały zawieszone do odwołania

W 2020 r. również Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie kontynuowała prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych z terenu powiatu wołomińskiego.

3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.

Działania

- 1) *Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej.*
- 2) *Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Rodzinnej*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ, POIK, PP-P, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2021

Głównym celem **Polityki Prorodzinnej w powiecie wołomińskim**, jest: **Tworzenie warunków do dbania o dobro, trwałość i wszechstronny rozwój rodziny, a także promowanie modelu rodziny z dziećmi i kształtowanie pozytywnego jej wizerunku.**

W dniu 27 września 2012 r. Uchwałą Nr XXI-235/2012 Rada Powiatu Wołomińskiego uchwaliła Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl”. Między innymi, na podstawie tego Programu Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl.

Obsługa realizacji zadań wynikających z Programu polityki prorodzinnej w ramach Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl prowadzona jest przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa. Treść programu znajduje się na stronie www.takrodzina.pl.

Działania

- *Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2021

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą (...) udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji (...)”. Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w formie tzw. Indywidualnych Programów Integracji (IPI). Program taki może trwać maksymalnie 12 m-cy. Program IPI pisany jest przez realizatora programu-przedstawiciela PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej świadczonej przez Centrum oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania,

pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie monitoruje przez 12 miesięcy proces integracji poprzez spotkanie z uchodźcami w siedzibie Centrum (dwa razy w miesiącu) oraz wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania (min. 2 razy w roku).

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzielało pomocy i wsparcia uchodźcom w formie realizacji 2 indywidualnych programów integracyjnych (IPI) z czego 2 IPI zostały zakończone. Pomocą tut. Centrum w 2020 r. były objęte w sumie 2 rodziny cudzoziemców, w tym: 1 rodzina jednoosobowa, 1 rodzina trzyosobowa.

Na pomoc w ramach Indywidualnych Programów Integracji przeznaczono środki finansowe w kwocie 12 631,68 zł. Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodziły z budżetu Wojewody.

Ośrodki Pomocy Społecznej w miarę potrzeb wspierają w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Rodziny obejmowane były zarówno pomocą materialną, jak i systematyczną pracą socjalną, w ramach której udzielano pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów, udostępniano adresy instytucji mających wesprzeć ich proces integracji społecznej, wskazywano placówki pomagające w znalezieniu zatrudnienia.

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci

Działania

- 1. Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: PP-P, POIK

Realizacja: 2017 – 2019

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Powiatową sieć poradnictwa rodzinnego tworzyły

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mogą w wymienionych punktach zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa m.in.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce zajmuje się przede wszystkim udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ośrodka skupia się na przeprowadzaniu interwencji kryzysowej, a w szczególności dotyczy: przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie, profilaktyki przeciwdziałania rozkładowi rodziny, pomocy w sytuacjach losowych oraz w radzeniu sobie z kryzysem. Zadania realizowane przez POIK są prowadzone sukcesywnie, w miarę indywidualnych potrzeb, poprzez: udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczającym przemocy w rodzinie; informowanie osób

zgłaszających się do POIK o przysługujących im prawach i monitorowanie podejmowanych przez nich działań; konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne; pracę socjalną; organizowanie i monitorowanie pracy grup wsparcia, grup samopomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie; pomoc w szukaniu innych niż POIK placówek udzielających schronienia; poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny dla osób poszukujących wsparcia i pomocy; spotkania edukacyjne; zapewnienie całodobowego schronienia w hostelu. Ośrodek prowadzi hostel, w którym schronienie mogą znaleźć osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. W 2020 r. z pobytu w hostelu skorzystało w sumie: 17 osób, w tym 11 dzieci. Główną przyczyną umieszczenia osób potrzebujących w hostelu była sytuacja spowodowana przemocą w rodzinie (3 osoby dorosłe z 9 dzieci). Dwie osoby zostały przyjęte z powodu nagłej utraty mieszkania. Jedna matka z dwójką dzieci z powodu braku ciągłości opłat w wynajmowanym mieszkaniu. Poradnictwo Ośrodka obejmuje: konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne.

Wsparcia osobom samotnym udziela również Dom Samotnej Matki w Zielonce, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Dom jest placówką całodobową, będącą miejscem schronienia dla kobiet oczekujących narodzin dziecka, które spotkały się z brakiem akceptacji przez rodzinę i najbliższe środowisko. Celem przewodnim jest pomoc jak największej liczbie kobiet, umożliwienie narodzin dzieciom zagrożonym aborcją lub porzuceniem oraz zmiana postawy matki odrzucającej dziecko. Z tego rodzaju pomocy korzystają także kobiety z małymi dziećmi, często ofiary przemocy. Ośrodek zapewnia również bezpieczeństwo w przypadkach, gdy istnieje realne zagrożenie ze strony rodziny. Dom Samotnej Matki prowadzony jest dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy, gminy Zielonka oraz powiatu wołomińskiego. Powiat wołomiński, w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomoc społeczna na „Prowadzenie domu samotnej matki” podpisał umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy na prowadzenie, w okresie 1 lutego 2020 r. – 31 grudnia 2022 r. placówki w Zielonce. Opieką w DSM objęto w roku 2020 r. – 9 kobiet i 14 dzieci. Zadanie dofinansowano dotacją Powiatu w kwocie 160.000,00 zł, ze środków własnych CARITAS przeznaczył na prowadzenie Domu kwotę 13.000,00 zł.

W 2020 r. Dom Samotnej Matki mieścił się tymczasowo w Urłach na czas trwania remontu związanego z rozbudową placówki.

5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

- 1) Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących.*
- 2) Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy.*
- 3) Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów.*

Koordynator: POIK

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej opracował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu*

Wołomińskiego na lata 2018 – 2023. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX – 361/2017 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.08.2017 r.

Koordynatorem Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, który przy jego realizacji, współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, miejskimi i gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Wołomińskiego.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z pandemią COVID- 19 nie wszystkie zadania wynikające z Programu mogły być realizowane (przede wszystkim spotkania grupowe, szkolenia, superwizje, warsztaty).

W 2020 r. w ramach podnoszenia kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował w październiku szkolenie dla przedstawicieli zespołów interdyscyplinarnych „Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. Ustawy antyprzemocowej”. W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele 10 gmin.

W związku z pandemią nie odbyło się coroczne spotkanie z przewodniczącymi zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wołomińskiego. Celem spotkań w latach ubiegłych było między innymi omówienie bieżących spraw wynikających z realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, głównie działania podejmowane w ramach pracy w grupach roboczych. Działania te będą kontynuowane w kolejnych latach.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce składa Roczne sprawozdanie z realizacji zadań za dany rok z realizacji „Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy (...)”. Jednym z elementów raportu jest monitoring działań podejmowanych na terenie powiatu wołomińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z przedstawionych ww. dokumencie danych wynika, iż w powiecie wołomińskim w 2020 r. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadziły w sumie 643 procedury Niebieskie Karty. W 2020 r. kontynuowano 251 procedur rozpoczętych w latach wcześniejszych, zakończono 435 procedur. Najwięcej procedur NK wszczyna policja, na drugim miejscu są ośrodki pomocy społecznej. Procedury te wszczynane są również przez instytucje oświaty, służby zdrowia, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Autorzy raportu wykazują zaniepokojenie niskimi danymi płynącymi z instytucji oświaty i służby zdrowia, które podobnie jak inne instytucje są zobowiązane do zgłaszania podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy zapewniały w 2020 r. różne formy pomocy. W gminach Wołomin, Tłuszcz, Klembów, Ząbki działają grupy wsparcia. W każdej gminie powiatu (z wyjątkiem Strachówki) zapewniono pomoc psychologiczną. Osoby stosujące przemoc były kierowane na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne do POIK. W każdej gminie jest zapewniony dostęp do bezpłatnych porad prawnych. W raporcie uwzględniono również dane przekazany przez Sąd Rejonowy w Wołominie. W 2020 r. sąd prowadził 110 postępowań kwalifikowanych z art. 207 kk (znęcanie się); wydał 80 wyroków skazujących za czyn z art. 207 kk; zobowiązał 4 osoby do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie; zobowiązano 10 osób do opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym; zobowiązał 17 osób do powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do pokrzywdzonego.

6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Działania

1) Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu.

Koordynator: WSO

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 - 2025

Dzięki realizacji Powiatowego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w ramach podpisanych umów w realizacji projektów konkursowych pomagało 164 wolontariuszy, wartość ich pracy wyceniono na kwotę 154.396,00 zł. W realizacji projektów pozakonkursowych udział wzięło 2 wolontariuszy, wartość ich pracy wyceniono na kwotę 550 zł.

W ramach zadania publicznego Centrum organizacji pozarządowych „Eserefka – nasza wspólna przestrzeń” realizowanego w roku 2020 przez Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” z Radzymina podejmowano próby zaangażowania młodych osób w działalność wolontariacką – zainteresowanie projektem było mierne (prawdopodobna przyczyna to obowiązujący na terytorium RP stan epidemii Covid-19).

Żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu”.

Działania

1) Podejmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.

2) Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.

3) Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ma zarówno charakter finansowy jak i pozafinansowy, odbywa się w sferze zadań publicznych, w oparciu o podstawowe zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego informował organizacje pozarządowe o wszelkich działaniach związanych z szeroko pojętą współpracą z organizacjami pozarządowymi. Na stronie internetowej Powiatu, w zakładkach AKTUALNOŚCI i ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR zamieszczano informacje dot. ogłoszonych konkursów ofert, wyników konkursów, konsultacji społecznych, zaproszenia na spotkania z organizacjami pozarządowymi.

Ponadto – z własnej inicjatywy bądź na wniosek organizacji pozarządowych – umieszczano na stronie internetowej Powiatu, także na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR, materiały promujące organizacje pozarządowe m.in. informacje o osiągnięciach, imprezach, wynikach konkursów organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego itp. Najczęstszą formą kontaktu z organizacjami pozarządowymi są e-maile (listy mailingowe zawierają e-maile ponad 150 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie powiatu).

W 2020 r. wszczęto 4 konsultacje społeczne, w tym kierowane do organizacji pozarządowych dokumentów strategicznych w sprawach:

- Zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu Powiatu Wołomińskiego na realizację zadań publicznych zleczanych w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi ;
- Zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami, radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021;
- Strategii Rozwoju Turystyki Powiatu Wołomińskiego na lata 2021-2030.

Najczęściej wykorzystywane formy konsultacji:

- publikacja na stronach internetowych www.powiat-wolominski.pl baner NGO, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa www.bip.powiat-wolominski.pl zakładka KONSULTACJE SPOŁECZNE informacji o przystąpieniu do konsultacji zawierającej zaproszenie do udziału w konsultacjach, informacje zawarte w uchwale Zarządu Powiatu, udostępnienie dokumentu poddanego konsultacjom,
- narzędzia komunikacji pisemnej – umożliwienie przedstawienia wniosków, opinii, uwag, propozycji oraz pytań na Formularzu konsultacji przekazanie informacji o planowanych konsultacjach radnym Powiatu Wołomińskiego,
- listy mailingowe do zainteresowanych podmiotów (około 150 organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego).

Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa prowadzi bazę danych organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego, która wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. obejmuje 436 stowarzyszeń, w tym: 2 związki stowarzyszeń, 239 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, 67 stowarzyszeń zwykłych, 107 klubów sportowych, 3 terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń z osobowością prawną, 18 terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszeń bez osobowości prawnej, w tym 1 klubu sportowego, oraz 153 fundacje. Na terenie powiatu wołomińskiego prowadziło działalność 35 organizacji posiadających status pożytku publicznego, w tym: 9 fundacji, 1 kościelna osoba prawna oraz 4 kluby sportowe. Na bieżąco aktualizowaną bazę organizacji pozarządowych posiadających siedzibę na terenie powiatu wołomińskiego zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu wołomińskiego zakładce ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.

W 2020 r. udzielono około 50 porad dotyczących tworzenia stowarzyszeń, w tym klubów sportowych, opiniowano statuty i regulaminy nowopowstających organizacji, udzielano konsultacji w sprawach likwidacji organizacji. Wydano 52 wyciągi i 12 zaświadczeń z prowadzonych w Starostwie ewidencji klubów sportowych i stowarzyszeń zwykłych. Ponadto pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa udzielali wyjaśnień oraz konsultowali oferty składane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielali pomocy w sporządzaniu sprawozdań z realizacji zadań publicznych. Organizacje pozarządowe bądź osoby zainteresowane ich utworzeniem mogły skorzystać z doradztwa specjalistycznego (organizacyjne, prawne, księgowe) oraz 5 szkoleń w ramach Centrum organizacji pozarządowych „Eserefka – nasza wspólna przestrzeń” prowadzonego w Radzyminie przez Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum z Radzymina, którego działalność Powiat Wołomiński dofinansował kwotą 35.000 zł .

Zgodnie z informacją przekazaną przez Wydział Spraw Obywatelskich w 2020 r. odbiorcami projektów realizowanych przy udziale środków Powiatu Wołomińskiego było bezpośrednio około 13.540 osób. Współpracę finansową realizowano w dziesięciu zakresach, zarówno w formie wspierania realizacji zadań publicznych, jak i w formie ich powierzania przede wszystkim w trybach konkursów ofert oraz tzw. „małych grantów”, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego

i o wolontariacie – na 50 projektów przekazano ponad 2.700.000 zł. W otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych z zakresu: wymiaru sprawiedliwości przyznano dotację w wysokości 128.040 zł; ochrony zdrowia – 135.000 zł, pomocy społecznej- 1.694.550 zł, pozostałych zadań w zakresie pomocy społecznej – 255.000 zł.

Z zakresu wymiaru sprawiedliwości podpisano umowę na realizację następującego zadania:

- Prowadzenie dwóch punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie wołomińskim 01.01. - 31.12.2020 r.

Z zakresu ochrony zdrowia podpisano umowy na realizację m. in. następujących zadań:

- Profilaktyka zaburzeń psychicznych, w szczególności u kobiet w depresji poporodowej oraz osób chorych onkologicznie 01.02. - 31.12.2020 r.;
- Pomoc w sytuacjach kryzysu 01.02. - 31.12.2020 r. (w ramach konkursu: Interwencje kryzysowe psychologiczne i psychiatryczne).

Z zakresu pomocy społecznej podpisano umowy na realizację następujących zadań:

- Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy typu B w Radzyminie, w okresie 01.01. - 31.12.2020 r.;
- Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy typu B w Ząbkach, w okresie 01.01. - 31.12.2020 r.;
- Punkt specjalistycznego poradnictwa rodzinnego „Eserefka”, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r. (dot. zorganizowania punktu w Radzyminie dla gmin: Dąbrówka, Klembów, Radzymin);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r. (dot. zorganizowania punktu w Tłuszczu dla gmin: Jadów, Strachówka, Tłuszcz);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r. (dot. zorganizowania punktu w Wołominie dla gmin: Kobyłka, Poświętne, Wołomin);
- Stowarzyszenie PRO Q umacnianiu rodzin w okresie , w okresie 01.02. - 31.12.2020r. (w ramach konkursu: Organizacja i prowadzenie Punktu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w Ząbkach dla gmin: Marki, Ząbki, Zielonka);
- Gospodarstwo edukacyjne dla osób bezdomnych, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r.;
- Wsparcie psychologiczne, socjalne, edukacyjne i duchowe pacjentów hospicjum oraz ich rodzin zarówno w czasie choroby jak i po śmierci, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r.;
- Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia – prowadzenie Domu Samotnej Matki, w okresie 01.02.2020 - 31.12.2022 r.

Z zakresu pozostałych zadań z obszaru polityki społecznej podpisano umowy na realizację następujących zadań:

- Silni we wspólnocie, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r. (w ramach konkursu: Działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym objętych opieką paliatywną, szczególnie w warunkach domowych);
- Świadczenia rehabilitacyjne dla osób objętych opieką paliatywną przez Hospicjum, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r.;
- Rehabilitacja oraz integracja osób niepełnosprawnych, w okresie 01.02. - 31.12.2020 r.
- Punkt terapeutyczny „Słyszę, mówię i czuję” – edycja siódma, w okresie 01.02. - 15.12.2020 r. (w ramach konkursu: Terapia grupowa i indywidualna dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju).

Pozostałe działania, z zakresu polityki i pomocy społecznej, podejmowane w 2020 r. przez jednostki organizacyjne i wydziały Starostwa, we współpracy bądź na rzecz organizacji pozarządowych, prezentują się następująco:

Wydziału Spraw Obywatelskich

- W ramach realizacji przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej powierzono Fundacji „Spektrum” z Wołomina realizację w 2020 r. zadania polegającego na prowadzeniu 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Fundacja otrzymała dotację w kwocie 192.060,00 zł, z czego zwrócono dotację niewykorzystaną i nadmiernie pobraną w kwocie ogółem 227,56 zł.
- W ramach projektu udzielono 665 porad (na terenie 5 gmin powiatu wołomińskiego). Powierzenie realizacji zadania publicznego w trybie innym niż konkurs ofert związane było z brakiem ofert w ogłoszonym w październiku 2019 r. otwartym konkursie ofert na realizację projektu polegającego na prowadzeniu 3 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

- Współpracował z Fundacją Spektrum z Wołomina, Stowarzyszeniem „Radzymińskie Forum” z Radzyna oraz Stowarzyszeniem PRO – Pracownia Rozwoju Osobowości z Ząbek w zakresie funkcjonowania punktów powiatowej sieci specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z wykorzystaniem niezależnej bazy lokalowej, doradztwo w zakresie działania punktów
- Organizował spotkania konsultacyjno-informacyjne z udziałem m. in. przedstawicieli Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związku Sybiraków, Polskiego Związku Niewidomych oraz członków innych organizacji senioralnych skupionych w gminnych radach seniorów, uniwersytetach trzeciego wieku – tematem spotkań była powiatowa polityka senioralna, utworzenie powiatowej reprezentacji seniorów, sytuacja epidemiologiczna, integracja seniorów powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

- Przedstawiciele PCPR uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego:
 - Polski Związek Niewidomych Koło w Wołominie, Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek – dotyczących potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin, formy prowadzonej działalności oraz perspektywy integrowania się środowiska;
 - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy – 17. Ogólnopolska Konferencja Dziecka Pokrzywdzone Przestępstwem w trybie online w dniach 18 – 21 października 2020 r.;
- Centrum współpracowało z Drewnickim Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek prowadzącym Warsztat Terapii Zajęciowej (placówkę rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej).
- Centrum realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Zadanie realizowało Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA” z Ząbek na podstawie umowy zawartej w dniu 26 lutego 2020 r.
- Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie wpłynęło 8 wniosków 7 organizacji pozarządowych (2 fundacje, 1 kościelna osoba prawna oraz 4 terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń) o dofinansowanie ze środków PFRONO realizacji zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji. Wartość projektów ogółem wynosiła 139.219 zł. Z powodu pandemii COVID-19 5 organizacji pozarządowych zrezygnowało z realizacji zadań, przyznano dofinansowanie 2 podmiotom na kwotę 5.200 zł, całkowity koszt projektów wyniósł ogółem 15.893 zł, w zrealizowanych zadaniach

uczestniczyło 20 osób:

- Iławski Klub Sportowy Kultury Fizycznej i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących MORENA – Rehabilitacja poprzez sport;
- Stowarzyszenie „Szermierka Wołomin” – „Integracyjne Zawody Sportowe w szermierce na wózkach dla osób niepełnosprawnością oraz turniej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w grach i zabawach na bazie szermierki”.

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w 2020 r. gminy podejmowały szereg różnorodnych działań wykorzystujących potencjał aktywności społecznej.

Gmina Klembów

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano program współpracy Gminy Klembów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020. Gmina podejmuje od kilku lat działania wspierające rozwój organizacji społecznych, ogłasza konkursy dla organizacji pozarządowych w celu wspierania ich działań integracyjnych i aktywizacyjnych. W 2020 roku Gmina Klembów ogłosiła jeden otwarty konkurs ofert obejmujący zadania w następujących zakresach: 1) Upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i turystyki 2) Polityka prorodzinna, edukacja i kultura. Projekty realizowane przez lokalne organizacje mają m.in. za zadanie rozwój idei samopomocy i wzajemnego wsparcia mieszkańców, w 2020 r. dofinansowano 16 projektów. Ze względu na sytuację związaną z pandemią COVID-19 nie była możliwa realizacja wszystkich podpisanych umów. Klika stowarzyszeń złożyło pisma z prośbą o rozwiązanie zawartych umów, na skutek czego ostatecznie zrealizowano 7 projektów:

- Cztery projekty z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki zrealizowane przez następujące stowarzyszenia:
 - Stowarzyszenie QUERCUS – zadanie o nazwie: „Bo tańczyć każdy może...”
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Dobczynie – zadanie o nazwie: „MAMA FIT – edycja IV”;
 - Stowarzyszenie Tramp – zadanie o nazwie: „Bądź aktywny”;
 - Wołomińskie Centrum Sztuk Walki – zadanie o nazwie: „Szkolenie Sportowe Dzieci i Młodzieży z terenu Gminy Klembów”.
- Trzy projekty z zakresu polityki prorodzinnej, edukacji i kultury zrealizowane przez następujące stowarzyszenia:
 - Stowarzyszenie QUERCUS – zadanie o nazwie: „Rodzinne kino pod chmurką”;
 - Stowarzyszenie Diabetyków Wołomin- zadanie o nazwie: „Wspieranie działań z zakresu ochrony i promocji zdrowia poprzez przeprowadzenie przesiewowych badań poziomu cukru i ciśnienia tętniczego dla mieszkańców Gminy Klembów w 2020 r.”
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Klembowie – zadanie o nazwie: „Remont sali szkoleniowo dydaktycznej”.

Zrealizowanych zostało siedem projektów na łączną kwotę 30 456,80 zł. Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywała się w różnorodnym zakresie, m.in. użyczanie sal i pomieszczeń należących do gminy, czy też promocja planowanych działań stowarzyszeń na stronie internetowej Gminy Klembów oraz portalu Facebook. W 2020 roku pozytywnie rozpatrzono kilka wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe z prośbą o objęcie Imprez Honorowym Patronatem Wójta Gminy Klembów.

Na terenie gminy funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, w ramach działalności KIS organizowane były m.in. warsztaty i konsultacje wychowawcze, warsztaty przeciwdziałania zagrożeniom społecznym, konsultacje z doradcą zawodowym.

Gminny Dąbrówka

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano

program współpracy Gminy Dąbrówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020. GOPS współpracował z Powiślańskim Towarzystwem Społecznym na rzecz seniorów z terenu gminy Dąbrówka. Organizacja ta pozyskuje środki finansowe z innych źródeł na realizację swoich działań statutowych i jednocześnie obejmuje wsparciem pomocowym osoby tego wymagające zamieszkujące na terenie gminy. Ponadto współpracowano z Bankiem Żywności SOS w Warszawie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Pomocą żywnościową w roku 2020 objętych zostało 123 rodziny (w tym 286 osób). Łącznie przekazano niespełna 12 ton żywności o wartości 56 597,46 zł. GOPS w Dąbrówce nie zlecał realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Gmina Dąbrówka (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce) w partnerstwie z Gminą Klembów (Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Klembowie) od września 2019 roku realizuje projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej 48 (w tym 24 osób z terenu Gminy Dąbrówka) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w okresie od września 2019 r. do marca 2022 r. W 2019 r. Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. W ramach programu powołano do życia klub seniora, którego celem jest zwiększenie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym oraz zapewnienie im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty edukacyjnej, kulturalnej, prozdrowotnej i sportowo- rekreacyjnej. Zajęcia Klubu umożliwią uczestnikom integrację, aktywne spędzanie czasu wolnego, w tym zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. W grudniu 2019 roku przeprowadzono rekrutację uczestników Klubu, zaś od stycznia 2020 roku Klub rozpoczął swoją działalność. Zatrudniono kierownika klubu oraz animatora prowadzącego zajęcia dla uczestników. W lutym nastąpiło uroczyste otwarcie Klubu. Klub przeznaczony jest dla 15 uczestników, natomiast w wielu zajęciach i warsztatach Klub dostępny był dla znacznie większej grupy Seniorów z terenu gminy.

Udostępniano informacje o idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, współpracowano ze szkolnymi kołami wolontariatu, wolontariusze służyli pomocą przy rozładunku i wydawaniu żywności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano program współpracy Gminy Tłuszcz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020. W roku 2020 Gmina Tłuszcz ogłosiła 6 otwartych konkursów ofert obejmujących zadania w następujących zakresach: 1) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; 2) Wypoczynek dzieci i młodzieży; 3) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; 4) Wsparcie i upowszechnianie kultury fizycznej; 5) Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka; 6) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

W roku 2020 organizacje pozarządowe złożyły w konkursach łącznie 16 ofert. Podpisanych zostało 9 umów. Z uwagi na panującą pandemię i obostrzenia złożono rezygnację z realizacji niektórych zadań, dofinansowania otrzymały i zrealizowały zadanie m.in. następujące organizacje:

1) Na zadania z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym:

- Hospicjum Opatrzności Bożej Księży Orioniści w Wołomin - na zadanie o nazwie: „Świadczenia rehabilitacyjne dla osób objętych opieką paliatywną w Hospicjum z Gminy Tłuszcz”
- Stowarzyszenie Szkoła sztuk walki i samoobrony Kobra w Tłuszcz – na zadanie o nazwie „Wyjdźmy z cienia III”

- 2) Na zadania z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży:
- Stowarzyszenie PIĘTCZYŻNA – BIAŁKI- na zadanie o nazwie: „Sportowe soboty. Aktywność na świeżym powietrzu”;
 - Stowarzyszenie Szkoła sztuk walki i samoobrony Kobra z Tłuszcza- na zadanie o nazwie: „Wesołe wakacje w Gminie Tłuszcz”
- 3) Na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tłuszczańskiej z siedzibą w Tłuszczu- na zadanie o nazwie: „Ekspozycja dziedzictwa kultury lokalnej”
 - „Młodzieżowa Orkiestra Dęta” z Tłuszcza – na zadanie: „Muzyczna aktywacja-rozwoj MOD Tłuszcz w 2020 roku”
 - Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tłuszczańskiej z siedzibą w Tłuszczu - na zadanie: „Społeczne Muzeum Ziemi Tłuszczańskiej”
- 4) Na zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:
- Rodzinny Klub Sportowy Family Active – nazwa zadań: „ „Organizacja dni aktywności sportowej dla dzieci i młodzieży i rodziców w SP im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu”, „Organizacja Treningów Kolarskich”
 - Klub Sportowy BÓBR TŁUSZCZ – nazwa zadania: „11. Bieg Bobra im. Staszka Stolarczyka”

W 2020 r. organizacje pozarządowe wykorzystały otrzymane dotacje kwotę ponad 60.000 zł.

Gmina Tłuszcz w 2020 roku wspierała sektor pozarządowy także w formach pozafinansowych. Promowała lokalne organizacje pozarządowe i podejmowane przez nie działania na stronie internetowej (www.tluszcz.pl) oraz w gminnych serwisach informacyjnych. W ramach polityki informacyjnej na stronie internetowej gminy utworzona została zakładka przeznaczona dla organizacji pozarządowych na której umieszczono między innymi bazę Organizacji. Istotną częścią współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest wsparcie organizacyjne przy prowadzonych przedsięwzięciach np. poprzez udostępnianie gminnych obiektów czy sprzętu. Dbając także o dobro Stowarzyszeń Podinspektor ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi stale informował Podmioty o możliwościach pozyskania dofinansowania w ramach konkursów ofert ogłoszonych przez inne podmioty.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pożytku publicznego m.in. z Stowarzyszeniem Rodziców i Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja” oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO.

Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja” w Tłuszczu powstało w 2005r. przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu. W ramach współpracy powstał system pomocy osobom niepełnosprawnym, m. in. integracyjne przedszkola w Kozłach i Jasienicy, uruchomiona została regularna rehabilitacja ruchowa dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Liczy 29 członków, oraz 28 podopiecznych (niepełnosprawnych) co daje razem 57 osób. Od 2010r. Stowarzyszenie jest Organizacją Pożytku Publicznego . W 2020 r. realizowało projekt z Fundacji Henkel. Wsparcie było udzielone na zorganizowanie placu zabaw w Jarzębiej Łące. Kwota dotacji 25.000 zł.

Ponadto, co roku Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja” w Tłuszczu organizuje okolicznościowe spotkania integracyjne związane ze świętami Bożego Narodzenia, choinki, ogniska, koncerty które sprzyjają integracji i zapobiegają wykluczeniu społecznemu. Co dwa lata Stowarzyszenie organizuje wspólne turnusy rehabilitacyjne w okresie letnim dla 40 członków stowarzyszenia. W 2020 r. nie odbyły się w/w wyjazdy.

Stowarzyszenie wzięło udział w akcji Rossman w ramach której otrzymało wsparcie rzeczowe w formie środków czystości w 2020 r.

Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych „AB OVO” w Tłuszczu to organizacja pozarządowa, która funkcjonuje przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Powstało

20.05.2013 r. z potrzeby wykorzystania 3 metody pracy socjalnej- organizowania społeczności lokalnej czyli wspierania społeczności w edukacji i dążeniach do poprawy swoich warunków życia. Stowarzyszenie wspiera oddolne inicjatywy lokalne tj. rekonstrukcje historyczne, organizację wypoczynku letniego, wsparcie Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Stowarzyszenie jest głównym partnerem w inicjatywie lokalnej pn. MIODZIO WIOSKA- edukacyjny plac zabaw. Organizuje wizyty studyjne dla dzieci i dorosłych, bierze udział w festynach i piknikach. Współpracuje z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami. Promuje gminę Tłuszcz. Od 6 lat zajmuje się organizacją wystaw na corocznym plebiscycie „Róża Burmistrza”. Projekty realizowane przez Stowarzyszenie w 2020 r: Projekt „Pięćdziesiąt twarzy seniora”; Grupa rekonstrukcji historycznej; Projekt „Senior na Uniwersytecie” realizowany od 31.01.2019 do 31.01.2021 realizowany przez uczelnię wyższą Collegium Civitas z Warszawy w partnerstwie ze stowarzyszeniem, wydłużony do czerwca 2021 r. z powodu pandemii.

Na terenie Gminy Tłuszcz działa Uniwersytet Trzeciego Wieku. UTW w Tłuszczu powstał w 2010 roku, funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Klubie Integracji Społecznej. Zapewnia wsparcie i pomoc osobom w wieku 50+, które wymagają rozwijania swoich pasji i zainteresowań, pełni rolę profilaktyczną, prozdrowotną oraz edukacyjną. Od początku swojej działalności skupia blisko 100 studentów. Zapewnia wsparcie i pomoc osobom w wieku 50+, które wymagają rozwijania swoich pasji i zainteresowań, pełni rolę profilaktyczną, prozdrowotną oraz edukacyjną. Łączy pokolenia, pozwala na wymianę wiedzy, porad, pomocy w tym samopomocy i podstaw wolontariatu na terenie gminy. Zajęcia dla studentów, w I kw. 2020 r. odbywały się w następującej formie: spotkania koła Amazonek z Tłuszcza, wykłady, gimnastyka, zajęcia taneczne, wyjazdy do kina, muzeum lub teatru.. Co roku organizowana jest akcja ogrodnicza w Ogrodzie UTW, który znajduje się na terenie CKSiR. Oferta UTW w 2020 r. wzbogacona była o zajęcia w ramach realizowanego w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu dodatkowo odbywały się m.in. zajęcia rękodzielnicze oraz marsz Nordic Walking, konferencja i koncert dla seniorów. W 2020 roku wszystkie zajęcia prowadzone w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku prowadzone były w dużej części w formie elektronicznej z uwagi na ogłoszoną w kraju pandemię. Koordynator UTW utrzymywał stały kontakt ze studentami, prowadził liczne rozmowy telefoniczne, informował na bieżąco o sprawach istotnych z punktu widzenia osób 60+.

Gmina Poświętne

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano program współpracy Gminy Poświętne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020. W 2019r. na terenie gminy utworzono nieformalną grupę seniorów działającą na rzecz osób starszych, samotnych, wykluczonych.. Koordynowanie działań grupy w 2020 r. powierzono tak jak w roku ubiegłym GOPS. W 2020r. zorganizowano paczki żywnościowe z okazji wigilii dla seniorów, osób samotnych i niepełnosprawnych – sfinansowane ze środków gminy i dostarczone przez pracowników GOPS i wolontariuszy

W 2020 r. na terenie Gminy Poświętne powstały dwa kluby Seniora :

- Klubu „Senior +” w miejscowości Poświętne na 20 miejsc Uchwała Nr XII/113/2020 Rady Gminy Poświętne z dnia 21 stycznia 2020 roku
- Klubu „Senior +” w miejscowości Międzyzłes na 20 miejsc. Uchwała Nr XX/170/2020 Rady Gminy Poświętne z dnia 30 grudnia 2020 roku..

Na terenie Gminy Poświętne funkcjonuje Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowościach: Choiny, Dąbrowica, Nadbiel, Międzyzłes, Wola Cygowska. Koła to organizacje, które skupiają mieszkanki wsi i prowadzą wiele różnorodnych działań na rzecz lokalnej społeczności. Najczęściej kojarzą się z reprezentowaniem wsi lub gminy na różnorodnych wydarzeniach – dożynkach, konkursach i innych.

Często też prezentują lokalny folklor, np. szyjąc tradycyjne stroje, śpiewając ludowe pieśni lub poprzez zajmowanie się rękodziełem. Nierzadko więc podtrzymują lokalne tradycje i przypominają o nich młodszemu pokoleniu. Koła Gospodyń Wiejskich mają też za zadanie integrowanie lokalnej społeczności. Prowadzą też inne działania, dzięki którym współpracować mogą różne pokolenia. Nierzadko też zajmują się pomocą innym oraz edukacją.

Gmina Jadów

Gmina Jadów przyjęła „Roczny Program Współpracy Gminy Jadów z organizacjami pozarządowymi na 2020 r.”, którego treść została poddana konsultacją społeczną. Zgodnie z Programem zakres przedmiotowy współpracy Gminy Jadów z organizacjami w 2020 r. dotyczył realizacji zadań priorytetowych obejmujących kulturę oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Na realizację zadań w budżecie gminy przeznaczono kwotę 30.000 zł. Epidemia uniemożliwiła realizację części planowanych przedsięwzięć. W 2020 r., w ramach otwartych konkursów ofert udało się zrealizować następujące zadania: 1) Koncert muzyki kameralnej (Stowarzyszenie Przyjaciół Kultury w Urlach otrzymało dotację w wysokości 4000 zł); 2) Organizacja wystaw na temat historii Jadowa i okolic (Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów otrzymało dotację w wysokości 4000 zł); 3) Turniej piłki nożnej (Korona Jadów otrzymała dotację w wysokości 3176 zł); 4) Rodzinny rajd rowerowy w Dolinie Liwca (Stowarzyszenie Miłośników Urli otrzymało dotację w wysokości 3500 zł); 5) Gminna olimpiada lekkoatletyczna (UKS Urle otrzymało dotację w wysokości 3000 zł). W trybie pozakonkursowym dofinansowano w kwocie 2000 zł organizację uroczystego apelu OSP w Myszadłach. Oprócz wsparcia finansowego organizacje otrzymały również wsparcie niematerialne, a mianowicie pomoc przy wypełnianiu dokumentacji konkursowej (ofert) oraz sporządzaniu sprawozdań. Na terenie Gminy Jadów, poza lokalnymi stowarzyszeniami, działają Koła Gospodyń Wiejskich w Wujówce i Myszadłach.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie współpracował z następującymi organizacjami pozarządowymi: Caritas Parafii w Urlach, Caritas Parafii w Kamieńczyku, Stowarzyszeniem Rozwoju Wsi "Julin" w Kaliskach, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów w Łochowie w ramach kierowania mieszkańców Gminy Jadów do pomocy żywnościowej. GOPS Jadów podpisał umowę z Bankiem Żywności w Siedlcach i od 2020r przekazuje żywność najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy. Ośrodek współpracował również ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizując projekt skierowany do rodzin.

W 2020 r. GOPS w Jadowie ze względu na pandemię COVID-19 zorganizował spotkanie Wigilijne dla osób samotnych w innej formie niż dotychczas. Pracownicy Ośrodka odwiedzali osoby samotne w miejscu zamieszkania i wraz z życzeniami przekazywali paczkę żywnościową, stroik świąteczny i kartkę z życzeniami wykonaną przez uczniów Szkoły Podstawowej w Jadowie.

W roku 2020 r. gmina Jadów nie brała udziału w projektach finansowanych w ramach EFS, uczestniczyła natomiast w konkursie ogłaszanym przez MRPiPS: tj. "Posiłek w szkole i w domu" Przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizowała projekt współfinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, pod nazwą „Rodzina-Relacja -kontynuacja”, którego celem głównym było wspieranie działań mających na celu wzmocnienie samodzielności rodzin z dziećmi, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich. Oddziaływania skierowane do rodziców nie polegały tylko na informowaniu i edukowaniu, ale przede wszystkim na zwiększaniu umiejętności wychowawczych oraz tworzeniu dobrej relacji. W ramach zadania zostały przeprowadzone warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów, warsztaty dla dzieci i młodzieży, indywidualne konsultacje psychologiczne, wyjazd integracyjno-rodzinny i wyjazd do teatru.

Gmina Strachówka

Realizacja Programu Współpracy Gminy Strachówka z organizacjami pozarządowymi miała formę finansową oraz niefinansową. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy informowane były o skierowanych do nich konkursach, spotkaniach i szkoleniach. Pracownicy Urzędu Gminy służyli pomocą organizacjom w pozyskiwaniu środków niezbędnych do realizacji zadań. Gmina promowała lokalne organizacje pozarządowe i podejmowane przez nie działania na stronie internetowej Gminy oraz w lokalnej prasie. Organizacje miały też możliwość zamieszczania własnych informacji na stronie internetowej gminy. Istotną częścią współpracy Gminy z organizacjami jest wsparcie organizacyjne. Gmina udostępniała organizacjom pomieszczenia i sprzęt w celu zorganizowania wszelkich przedsięwzięć. W 2020 r. Wójt Gminy Strachówka zaprosił przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) do udziału w konsultacjach, przedmiotem których był projekt uchwały w sprawie „Programu współpracy gminy Strachówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strachówce 2020r. z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Współpraca polegała na zapewnieniu najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy artykułów żywnościowych z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Na terenie gminy działają Koła Gospodyń Wiejskich w Boruczy, Równem i Strachówce.

Gmina Radzymin

Gmina Radzymin przyjęła „Program Współpracy Gminy Radzymin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Do form współpracy Gminy z podmiotami sfery NGO zalicza się przede wszystkim otwarte konkursy ofert, w ramach, których Burmistrz Radzymina zleca organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych. Na terenie gminy działa Centrum Aktywności Społecznych. CAS zostało utworzone zarządzeniem Burmistrza Radzymina w 2015 roku. Stanowi je lokal wyodrębniony z zasobów Gminy Radzymin, znajdujący się przy ul. Stary Rynek 23 w Radzyminie. Z pomieszczeń Centrum mogą korzystać (nieodpłatnie) organizacje pozarządowe w zakresie swojej statutowej działalności pożytku publicznego na rzecz mieszkańców Gminy Radzymin. Głównym celem CAS-u jest wspieranie sektora społecznego przy realizacji wszelkiego typu działań i projektów na rzecz Gminy Radzymin, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz promowanie i wspieranie lokalnego potencjału społecznego.

Organizacje pozarządowe mogą korzystać z pomieszczeń CAS w sposób systematyczny lub jednorazowy, po złożeniu odpowiedniego wniosku ws. korzystania z lokalu do Urzędu Miasta i Gminy Radzymin.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Radzyminie działa wolontariat. W 2020 r. przy udziale wolontariuszy zorganizowano kilka akcji i jedną zbiórkę, między innymi: akcja – „Pogotowie lekcyjne” – pomoc otrzymało 5 dzieci, 2) akcja „COVID -19” przy współpracy z grupą militarną AIR GROM – paczki żywnościowe otrzymało 5 rodzin, 3) akcja „Wolontariat Sąsiedzki”, - pomoc otrzymały 2 osoby samotne, 4) zbiórka świąteczna dla potrzebujących dzieci – paczki żywnościowe dla 45 dzieci, 5) program „Wspieraj Seniora” – 13 wolontariuszy zgłosiło się do programu, pomoc w formie dostarczania żywności i środków higienicznych w okresie pandemii. OPS w listopadzie wyremontował pomieszczenie na potrzeby wolontariatu tzw. „garażówka”. Akcja garażowa skierowana była do wszystkich potrzebujących z obszaru gminy oraz do tych którzy pragną zrobić miejsce w szafie i dać drugie życie swoim ubraniom. Akcja cieszy się powodzeniem. Obserwuje się stałe zainteresowanie zarówno osób, które potrzebują ubrań, jak również tych, którzy je oddają. W 2020 r. liczba wolontariuszy to 16 osób. Z wolontariuszami zostały podpisane porozumienia o współpracy.

Z oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Radzymin wynika, iż w 2020 r. gmina uczestniczyła w realizacji 2 programów osłonowych na łączną kwotę 107 741,37 zł., które objęły 18 osób.

Gmina Kobyłka

Zarządzeniem z dnia 28 maja 2019 r. nr 133/2019 Burmistrz Miasta Kobyłka utworzono Miejską Radę Działalności Pożytku Publicznego w Kobyłce. Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności o pożytku publicznego i o wolontariacie do najważniejszych kompetencji Rady Działalności Pożytku Publicznego należy w szczególności: 1) opiniowanie projektów strategii rozwoju, 2) opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, 3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych, 4) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi, 5) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce w 2020 roku (do marca 2020 r.) kontynuował spotkania trzech grup samopomocowych., tj.:

- 7-osobowa grupa osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- 6-osobowa grupa opiekunów osób niepełnosprawnych,
- 10-osobowa grupa osób niepełnosprawnych fizycznie i somatycznie.

Spotkania odbywały się w każdy poniedziałek i wtorek w godz. 9-13 w pomieszczeniach Świetlicy Środowiskowej przy ul. Ks. Marmo 20. Spotkania grup samopomocowych zmniejszają izolację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu swojej niepełnosprawności oraz motywują do uczestnictwa w życiu społecznym i do podjęcia działań w celu poprawy własnego funkcjonowania środowisku. W ramach spotkań pracownicy socjalni realizowali pracę socjalną poprzez: pomoc w załatwianiu formalności związanych z mieszkaniem, barierami administracyjnymi, pomoc w rozwiązywaniu napotkanych trudności, pomoc w wypełnianiu wniosków do PCPR, NFZ, PZON i innych, organizowanie zajęć manualnych, okolicznościowych, motywowanie do uczestnictwa w życiu społecznym oraz do podjęcia działań w celu poprawy własnego funkcjonowania środowisku, organizacja spotkań świątecznych dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Spotkania grup samopomocowych zmniejszają izolację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu swojej niepełnosprawności.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, gminie Kobyłka zlecono 6 organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego 7 umów/zleceń na kwotę 255 000 zł. W trybie zamówień publicznych nie zlecono zadań organizacjom pozarządowym. Usługi opiekuńcze zlecono 1 organizacji pozarządowej na kwotę 316 512 zł., specjalistyczne usługi opiekuńcze 1 organizacji pozarządowej na kwotę 30 675 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach

Na podstawie programu współpracy Gmina Miasto Marki współpracowało finansowo i pozafinansowo z organizacjami pozarządowymi. Współpraca finansowa polegała m.in. na ogłaszaniu konkursów na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i udzielaniu dotacji na ich realizację.

W Gminie Miasto Marki zlecono zadania 11 organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego zadania z zakresu pomocy społecznej, zawierając 14 umów na kwotę 958.125,25 zł. Usługi opiekuńcze zlecono Spółdzielni Socjalnej Pożytek w Tłuszczu na łączną kwotę 316 858 zł (usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i usługi opiekuńcze 75+). Fundacji Nasza Bajka zlecono realizację zadania z programu Rządowego Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – 2020 na kwotę 195 824,25 zł, Fundacji Otwarte Serce - prowadzenie w latach 2019-2021 programu integracji zawodowej i społecznej dla mieszkańców gminy marki CIS - 157 860 zł., prowadzenie placówek wsparcia dziennego (Stowarzyszenie Razem w Przyszłość- 130 000 zł., Fundacja Otwarte Serce - 190 000zł. Stowarzyszeniu Q Rozwojowi – powierzono prowadzenie Punktu Informacyjnego

Konsultacyjnego dla mieszkańców Marki -137 560 zł. Fundacja Otwarte Serce - Realizacja zajęć socjoterapeutycznych i arteterapeutycznych dla młodzieży w wieku 12-19 lat będących mieszkańcami Marek z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łączna kwota środków w ramach otwartych konkursów przyznanych na realizację zadań w roku 2020 to 958.125,25 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkach

Od stycznia 2019 r. w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+. Działalność klubu realizowana jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020. W 2020 r. w ramach zajęć klubu zorganizowano: usługi rekreacyjne, wykłady i pogadanki na tematy dotyczące zdrowia, usługi kulturalne, usługi edukacyjne, organizowanie zajęć klubowych mających na celu rozwój zainteresowań i umiejętności uczestników.

Aktywność projektowo-konkursowa ośrodka polegała na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Ośrodek Pomocy Społecznej nie współpracowała z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Ząbkach powołano koordynatora ds. wolontariatu. Działalność wolontariusza w OPS Ząbki polega na m. in.: pomoc dzieciom w nauce, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym w czynnościach dnia codziennego, w integracji ze środowiskiem lokalnym oraz w przezwyciężaniu barier i poczucia osamotnienia, współpraca z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach w zakresie działań środowiskowych, organizacji zabaw dla dzieci i imprez okolicznościowych (np. Mikołajki, Dzień Dziecka, Dzień Seniora). Zadania realizowane przez wolontariusza stanowią ofertę uzupełniającą kierowaną do osób potrzebujących wsparcia, co oznacza, że nie podejmuje on obowiązków należących do kompetencji pracowników ośrodka pomocy społecznej.

Gmina Wołomin

W gminie Wołomin zlecono 25 organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego 25 umów na kwotę 535.000 zł. Organizacje pozarządowe brały udział w organizacji zadań: wypoczynek dla dzieci i młodzieży, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, pomoc społeczna osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej i wyrównywanie ich szans, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, ochrona i promocja zdrowia, wspomaganie i rozwój wspólnot samorządowych, działanie na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa i upowszechnianie praw dziecka oraz zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie realizuje zadanie własne gminy, które jest współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020. Celem głównym Dziennego Domu Senior + jest prowadzenie placówki polegające na wsparciu dziennym, który posiada infrastrukturę pozwalającą na aktywnym spędzaniu wolnego czasu, a także zaktywizowaniu i zaangażowaniu seniorów w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego. W 2020r. Ośrodek kontynuował realizację programu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Wigor++. Głównym założeniem Programu jest zwiększenie samodzielności życiowej i jakości życia osób niesamodzielnych, starszych powyżej 60 roku życia oraz ich faktycznych opiekunów. Osoby starsze i niesamodzielne korzystały z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej i opiekunek osób starszych. Kolejnym projektem realizowanym przez Ośrodek jest dofinansowany z Funduszy Unii Europejskiej „Rodzina ostoja”. Celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej i szans na zatrudnienie 36 osób z Gminy Wołomin W 2020 r. uczestnicy brali udział w stażach zawodowe. Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Wołominie z Wolontariuszami w roku 2020 oparta była na porozumieniu o współpracy ze *Szkolnym Wolontariatem*, działającym przy Zespole Szkół nr 3 w Wołominie, reprezentowanym przez Panią Marię Wytrykowską zawartym dnia 20.10.2019 roku. W ramach zawartego Porozumienia, Wolontariusze zobowiązali się do wykonywania

następujących czynności: pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu osób starszych w miejscu ich zamieszkania oraz wspomaganie dzieci w odrabianiu lekcji. Wszystkie działania Wolontariuszy ukierunkowane były na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy tut. OPS.

W 2020 r. OPS w Wołominie podpisał indywidualne porozumienia z 8 Wolontariuszami, którzy świadczyli pomoc na rzecz osób starszych w miejscu ich zamieszkania, a także pomoc dzieciom z rodzin objętych wsparciem Ośrodka w odrabianiu lekcji. Zadaniem wolontariuszy była organizacja czasu wolnego i przeciwdziałanie osamotnieniu osób objętych pomocą w formie wolontariatu. Osoby objęte wolontariatem zostały wskazane przez pracowników socjalnych jako te, które z uwagi na brak wsparcia ze strony rodziny, osób zaprzyjaźnionych lub osób ze środowiska lokalnego pozostawały osamotnione oraz pozbawione kontaktów społecznych. Wsparcie wolontariuszy pozwoliło na aktywizację osób starszych, rozwijanie ich zainteresowań poprzez rozmowę z wolontariuszami, spacerów oraz inne formy aktywności, które oferowali wolontariusze w oparciu o indywidualne potrzeby seniorów. Wolontariusze świadczący ww. formy pomocy byli to uczniowie ostatnich klas szkoły podstawowej oraz liceum ZS nr 3 w Wołominie ale również osoby dorosłe, które zgłaszają się osobiście gotowe nieść pomoc. Rok 2020 okazał się trudnym pod kontem pandemii ale współpracująca z OPS grupa wolontariuszy zaangażowała się w pomoc ludziom na kwarantannie oraz w robieniu zakupów seniorom. W ramach indywidualnego porozumienia wolontarystycznego współpracuje z OPS nauczyciel języka angielskiego, który ma pod opieką chłopca, którego wspomaga w odrabianiu lekcji.

Gmina Zielonka

Zgodnie z uchwałą Nr IV/23/11 Rady Miasta Zielonka w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego Gminy Zielonka w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, umożliwiano organizacjom wnoszenie uwag do wszystkich projektów uchwał, podejmowanych przez Radę Miasta. Na stronie internetowej miasta w dziale „Organizacje pozarządowe” funkcjonował dział „Konsultacje NGO”, w którym zamieszczane były informacje o możliwości wnoszenia uwag do projektów uchwał, których podjęcie planowane było podczas wszystkich sesji rady miasta w 2020 r. Szerszym konsultacjom poddany był projekt Programu współpracy Miasta Zielonka z organizacjami pozarządowymi w 2021 roku, który przyjęto uchwałą Rady Miasta Zielonka w październiku 2020 roku. Miasto Zielonka udostępnia lokale na spotkania i szkolenia, zarówno w Urzędzie, jak i w szkołach każdej organizacji z terenu Zielonki, która zwróci się o to z prośbą. Organizacje korzystały z sali konferencyjnej Urzędu Miasta Zielonka organizując szkolenia i posiedzenia zarządu. W pomieszczeniach gminnych zielonkowskie organizacje mają również formalnie swoje siedziby (np. w Ośrodku Kultury i Sportu, budynku przy ul. Literackiej 20, Kolejowej 11 oraz przy ul. Wyszyńskiego 7). W lokalach gminnych ponadto prowadzone są zadania realizowane przez niektóre organizacje. Fundacja Kolos prowadzi placówki wsparcia dziennego w zielonkowskich szkołach podstawowych. Współpraca finansowa, polegała na zleceniu realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym poprzez powierzanie i wspieranie realizacji zadań. W 2020 r. przeznaczono następujące środki na poszczególne obszary tematyczne: Placówki wsparcia dziennego dla dzieci -195 000 zł, Profilaktyka uzależnień -4 500 zł, Pomoc społeczna i wsparcie rodzin- 60 000 zł Działania integracyjno-kulturalne na rzecz seniorów- 21 155 zł Wypoczynek letni i zimowy- 52 985,75 zł, Kultura- 40 000 zł, Sport- 400 000 zł, Bezdomne zwierzęta- 95 000 zł, Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna- 3 000 zł.

Działania

1) *Podjęmowanie i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.*

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To działalność o celach głównie społecznych, w ramach której zyski nie podlegają podziałowi, a są przeznaczane na te cele lub na rzecz wspólnoty – w przeciwieństwie do zwykłych przedsiębiorstw, gdzie celem jest maksymalizacja zysku i zwiększenie dochodu właścicieli. Oznacza to, że ekonomia społeczna i solidarna pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych niedziałających w celu maksymalizacji zysku.

Potrzebę tworzenia podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego wskazują również cele działań określone w Strategii 2025. Podmiotami ekonomii społecznej m. in. są: centra integracji społecznej; kluby integracji społecznej; warsztaty terapii zajęciowej; zakłady aktywizacji zawodowej; spółdzielnie socjalne.

W 2020 r. na terenie powiatu wołomińskiego działały następujące podmioty ekonomii społecznej:

– Centrum Integracji Społecznej w Markach

Centrum Integracji Społecznej w Markach prowadzone jest przez Fundację Otwarte Serce, która w 2020 r. realizowała zadanie publiczne pn. „Prowadzenie w latach 2019-2021 programu integracji społecznej zawodowej dla mieszkańców Gminy Miasto Marki w Centrum Integracji Społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.1828 ze zm.). W ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Fundacja otrzymała od Miasta Marki dotację w wysokości 157 860,00 zł. Centrum Integracji Społecznej zapewnia miejsca dla 12 osób. Przedmiotem działania CIS w Markach jest organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem oraz realizacja zatrudnienia socjalnego poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu.

Formy wsparcia

- zajęcia praktyczne (warsztaty, prace wykonywane wspólnie z instruktorem zawodu),
- nauka w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- zapewnienie nieodpłatnie jednego posiłku dziennie w trakcie pobytu,
- świadczenie reintegracyjne.

CIS zapewnia wszystkim uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa, w tym środki ochrony indywidualnej, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich, wsparcie doradcy zawodowego w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, wsparcie psychologa, socjoterapeuty, pracownika socjalnego.

W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy Podpisał porozumienie w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy świadczeń integracyjnych oraz składek od tych świadczeń, na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym z Fundacją Otwarte Serce z siedzibą w Markach, prowadzącą CIS. Przedmiotem porozumienia jest refundacja świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne dla 12 osób biorących udział w zajęciach prowadzonych przez CIS.

Kluby Integracji Społecznej w Tłuszczu, Radzyminie, Klembowie, dla których podmiotem prowadzącym są ośrodki pomocy społecznej z tych gmin.

Klub Integracji Społecznej w Tuszczu został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.2011 r., jest wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 6. Klub funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszczu. 15 czerwca 2018 roku KIS został wyróżniony Mazowiecką Marką Ekonomii Społecznej jako przedsiębiorstwo odpowiedzialne społecznie. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. Klub Integracji Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie Filia w Tuszczu w 2020 roku realizował Program Aktywizacja i Integracja -działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej zgodnie z art.62a Ustawy z dn.20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2020 roku były realizowane trzy 2-miesięczne edycje programu PAI w okresie od 01.03.2020 r. do 31.10.2020 r. w których udział wzięło 5 uczestników długotrwale bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Filia w Tuszczu, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Ze względu na pandemię COVID-19 realizacja programu przebiegała w sposób utrudniony. W związku z realizacją Programu (PAI) w budżecie OPS zaplanowano środki finansowe na zatrudnienie doradcy zawodowego i psychologa w ramach umowy zlecenia. Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców. Zadania Klubu w 2020 roku to przede wszystkim: reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i zawodowego; organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym; prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej integracja działań lokalnej społeczności; opracowywanie i realizacja programów pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu.

Klub Integracji Społecznej w Radzyminie został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS Nr OPS.015.09.2017 z dnia 21.11.2017 r. i został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego. Od 1 stycznia 2018 r. mieści się przy ul. Falandysza 11/192 w Radzyminie. KIS to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Bezpośrednią pieczę nad KIS sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie. W 2020 roku Klub Integracji Społecznej ze względu na pandemię koronawirusa prowadził swoją działalność w sposób nieciągły. Objął swoim wsparciem 14 osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem, w tym również 4 osoby niepełnosprawne. Sporządzono 14 kontraktów socjalnych, 2 osoby znalazły pracę i nadal pracują. W ramach Klubu uczestnicy korzystali z poradnictwa specjalistycznego: - poradnictwo psychologiczne – 68 godzin - prawnik – 48 godzin - terapeuta neurorozwoju – 60 - doradca zawodowy - 32 Specjaliści pracując z uczestnikami wpływali na ich sferę motywacyjną, podnosili ich samoocenę, pomagali określić i nazwać swoje potrzeby, zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe. Pracownik socjalny, motywował i zachęcał zarówno do uczestnictwa w zaoferowanych formach wsparcia, jak również do zmiany postaw życiowych.

Klub Integracji Społecznej w Klembowie mieści się w budynku przy ul. Gen. Franciszka Żymirskiego 1A (przy stacji PKP Klembów). W KIS prowadzone było poradnictwo psychologiczne (192 godziny), terapia uzależnień (188 godzin), konsultacje specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (92 godziny), koordynacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień (288 godzin dyżurów przewodniczącej GKRPA oraz 11 posiedzeń członków GKRPA). Z pomocy specjalistów skorzystało 79 osób. W lokalu KIS udzielana była nieodpłatna pomoc prawna – 138 porad. W KIS odbywały się posiedzenia grup roboczych i Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (102 posiedzenia grup roboczych i 4 posiedzenia Zespołu). W KIS przeprowadzony został cykl zajęcia dla osób dotkniętych problemem współuzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie, mający na celu wsparcie rodzin w przewyżnianiu sytuacji problemowych. Zajęcia miały charakter edukacyjno-terapeutyczny, przeprowadzone zostały przez specjalistę z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i certyfikowanego superwizora przemocy. Wartością dodaną było utworzenie grupy wsparcia, która funkcjonuje obecnie w ramach działań profilaktyki uzależnień.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstał w 1992 roku przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Ząbkach. WTZ jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Warsztat czynny jest w godzinach 8.00-16.00, przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku. WTZ posiada sześć pracowników terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Rehabilitacja w WTZ zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego Uczestników, poprzez udział w zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływania psychoterapeutyczne. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach lipca 2011 r. prowadzony jest przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. w zajęciach Warsztatów uczestniczyły 22 osoby. Grupę tworzyły osoby zamieszkujące na terenie : Ząbek- 6 os., Marek- 4 os., Zielonki – 2 os., Wołomina i Jasienicy- po 1 os., Kobylki:- 2 os. oraz 6 osób spoza terenu powiatu wołomińskiego (1 os. z Legionowa i 5 os. z Warszawy).

Spółdzielnia socjalna „Pożytek” w Tłuszczu

Inicjatywa utworzenia przez Gminę Tłuszcz, wspólnie z powiatem wołomińskim podmiotu ekonomii społecznej w postaci spółdzielni socjalnej osób prawnych, dała początek założenia Spółdzielni Socjalnej „Pożytek”. Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” została powołana 11.04.2017 r. i była pierwszą spółdzielnią socjalną założoną przez osoby prawne w powiecie wołomińskim. Misją spółdzielni jest tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych; niepełnosprawnych; zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie; mających, z różnych przyczyn, trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Spółdzielnia realizuje ważne ze społecznego punktu widzenia zadania tj. świadczenie usług opiekuńczych i porządkowe dla osób starszych i chorych, samotnych w których zakres wchodzi m.in.: czynności higieniczne; przygotowywanie posiłków; ustalanie wizyt lekarskich; robienie zakupów; zapewnienie towarzystwa i kontaktu z otoczeniem. Spółdzielnia ma pod opieką 80 środowisk na terenie gminy Tłuszcz i gminy Marki, w których obecnie świadczone są usługi opiekuńcze. Z inicjatywy Spółdzielni założony został żłobek „Mali Odkrywczy”, znajdujący się w Postoliskach przy ul. Szymona 10. Wykwalifikowany personel, zapewnia opiekę dzieciom przebywającym w żłobku. Podopiecznym oferowane są następujące zajęcia: elementy logopedii, język angielski, gimnastyka z elementami metod Weroniki Sherborne, zajęcia plastyczne, plastyka sensoryczna, gimnastykę

z elementami integracji sensorycznej, zajęcia umuzykalniające z elementami metody aktywnego słuchania muzyki wg. Batii Strauss. Kolejnym obszarem działalności jest wypożyczanie sprzętu specjalistycznego takiego jak kule, balkoniki, koncentratory tlenu, łóżka specjalistyczne, materace przeciwodrażynowe czy ciśnieniomierze. Spółdzielnia prowadzi akcję promocyjną w celu uzyskania dalszych zleceń i zatrudniania kolejnych osób.

C. ZDROWOTNE

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.

Działania

1) Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; gminy

Realizacja: 2017 – 2023

W 2020 r. Zarząd Powiatu Wołomińskiego we współpracy z Wydziałem Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie zakupił i przekazał Szpitalowi Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie:

- Lampę operacyjną 1 szt.;
- Elektrokardiograf – 4 szt.;
- Cystoskop diagnostyczny 2 szt.;
- Wózek wielofunkcyjny 1 szt.;
- Ssak elektryczny wraz z podstawą jezdnią – 2 szt.;

W ramach walki z COVID-19 na rzecz Szpitala Zarząd Powiatu Wołomińskiego zakupił środki ochronne:

- kaniula donosowa Optiflow – 60 szt.;
- rękawiczki nitrylowe – 1780 opakowań;
- analizator parametrów krytycznych – 1 szt.;
- butle tlenowe - 35 szt.;
- hełmy do wentylacji – 20 szt. oraz Venturi Flow Genertor do hełmów – 10 szt.;
- materac przeciwodrażynowy – 2 szt.;
- maseczki FFP2 – 2000 szt.;
- sprzęt medyczny w celu zwalczania, zapobiegania i przeciwdziałania COVID-19 – sprzęt do badań – 1 szt.;
- płyn do dezynfekcji rąk – 120 szt.;
- zestaw ochronny BIOVEt 500X – 10 szt.

Ponadto w ramach otrzymanej dotacji z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego do walki z COVID-19 zakupiono:

- kombinezon TYVEK CLASSIC – 50 szt.;
- półmaska z zaworem FFP2 – 15 szt.;
- półmaska filtracyjna BIO-1 FFP3 -500 szt.;
- półmaska przeciwpylowa z zaworem 3M – 240 szt.;
- maski ochronne Valmy FFP2 – 126 szt.;
- kombinezon z polipropylenu Deltatek – 30 szt.;
- kombinezon Tyvek – 200 szt.;

- google maskpol – 281 szt.;
- półmaski FFP3 z zaworem i filtrem – 594 szt.;
- respirator Datex Engstrom – 1 szt.;
- kardiomonitor transportowy iM20 – 5 szt.;
- kardiomonitor modułowy Edan Elite V6 z modułem transportowym – 1 szt.;
- respirator Hamilton – G5 kliniczny – 1 szt.

W 2020 roku Zarząd Powiatu Wołomińskiego zawarł umowę ze Szpitalem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie na realizację wieloletniego zadania 2020-2023 pn. „Dotacja celowa dla Szpitala w Wołominie. Rozbudowa kompleksu szpitalnego wraz z wykonywaniem niezbędnych zadań inwestycyjnych na rzecz Szpitala – Rozbudowa nowych obiektów w Szpitalu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie”.

Ponadto zawarto ze Szpitalem umowy dotacyjne na Modernizację Oddziału Chirurgii Ogólnej, Przebudowę pomieszczeń Szpitalnego Oddziału Ratunkowego i Nocnej Pomocy Lekarskiej, a także Modernizację Oddziału Neurologii.

Działania

2) Zwiększenie liczby profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: SZPZOZ

Realizacja: 2017 – 2023

W związku z pandemią choroby COVID-19 nastąpiła konieczność zmodyfikowania programów, tak aby odbywały się w reżimie sanitarnym. Przez pewien okres działanie programów zostało całkowicie zawieszone. W 2020 roku około 1021 osób skorzystało z realizowanych programów polityki zdrowotnej. Natomiast około 132 osoby skorzystały z konsultacji lekarskich podczas realizowanych programów polityki zdrowotnej.

W 2020 r. zrealizowano następujące programy i akcje zdrowotne:

- „Powiatowa Szkoła Rodzenia” – udział wzięło 328 osób;
- Akcje profilaktyczne pod hasłem: „wykrywanie i poradnictwo w zakresie profilaktyki chorób układu kostnego” – udział wzięło 340 osób;
- Działania mające na celu „wczesne wykrywanie cukrzycy i chorób metabolicznych” – udział wzięło 304 osoby;
- „Wczesne wykrywanie chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów 40-65 lat” – udział wzięło 52 osoby.

3) Działania z zakresu promocji zdrowia.

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

Koordynowano realizację programu „Powiatowa Szkoła Rodzenia” przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Powiatowa Szkoła Rodzenia prowadziła działalność na terenie Szpitala w specjalnie do tego celu zaadoptowanym i wyposażonym pomieszczeniu. Łącznie, w okresie od lutego do października, z zajęć skorzystało 164 pary w podzielonych na 29 cykle szkoleniowe grupach po 5-8 par. Osoby uczestniczące w prowadzonych zajęciach pochodziły z następujących gmin: Wołomin - 48, Ząbki - 18, Kobyłka - 28, Radzymin - 22, Tłuszcz - 12, Marki - 8, Zielonka - 9, Klembów - 9, Dąbrówka - 3, Poświętne - 3, Jadów - 2, Strachówka-2. Pełen cykl szkoleniowy z założenia składał się z 9 spotkań (7 dwugodzinnych i 2 trzygodzinnych), podczas których prezentowane były treści zgodnie z wcześniej opracowanym programem. W bieżącym roku, w związku

z pandemią była konieczność zmodyfikowania formy zajęć i liczebności grup, o czym informowano w maju 2020 r. Od czerwca po 2,5 miesięcznej przerwie, cykl szkoleniowy składał się z 8 zajęć (ze względów epidemiologicznych i w trosce o zdrowie ciężarnych wykluczono jedno dwugodzinne zajęcia z fizjoterapeutą), a liczebność grupy zmniejszono do 5 par uczestniczących, aby zachować dystans między uczestnikami i wykładowcą. Ze względu na zakaz odwiedzin w szpitalu zajęcia polegające na zwiedzaniu traktu porodowego i oddziału położniczego realizowane były stacjonarnie w formie prezentacji slajdów i opisu słownego. W ciągu każdego cyklu edukacyjnego uczestnicy otrzymywali zestawy edukacyjne, materiały biurowe oraz napoje. Każdy cykl szkoleniowy kończono rozdaniem certyfikatów wydanych przez Starostę Wołomińskiego i Dyrektora Szpitala.

Koordinowano realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie zdrowotnych akcji profilaktycznych pod hasłem „wykrywanie i poradnictwo w zakresie profilaktyki chorób układu kostnego” – badanie poziomu witaminy D3. Wszystkim, zbadanym osobom udzielono porad i wskazówek do dalszego postępowania, m.in. wskazano na suplementację witaminą D oraz konsultację u lekarza POZ.

Ideą wszystkich akcji była profilaktyka chorób cywilizacyjnych. Organizując akcję brano pod uwagę dostępność pacjentów do poradni specjalistycznych w ramach umowy z NFZ, długość kolejki oczekujących oraz potrzeby społeczne.

Zgodnie z założeniami programy profilaktyczne odbyły się w różnych gminach: W Jadowie - 70 osób, w Tłuszczu 40 osoby, w Markach 71 osób, w Zielonce 63 osoby. Dwie akcji zdrowotne odbyły się w Szpitalu w Wołominie - łącznie 96 osób.

Koordinowano realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie działań mających na celu „Wczesne wykrywanie cukrzycy i chorób metabolicznych” - promocja zdrowia pod względem prawidłowego sposobu odżywiania. Pacjent podczas całego cyklu miał możliwość skorzystania z pomiaru: hemoglobiny glikowanej, ciśnienia, wagi, wzrostu, BMI przez wyspecjalizowany w tej dziedzinie zespół pielęgniarek. Pacjenci ze złymi wynikami badań zostali automatycznie przekierowani do lekarza diabetologa, celem edukacji i podjęcia dalszych działań. Pacjenci również korzystali z wizyt u dietetyka który badał pacjentów profesjonalnym aparatem do analizy składu ciała. Przeprowadzone zostały 3 akcje w Przychodniach Specjalistycznych w Szpitalu. Łącznie z wizyt lekarskich skorzystało 52 osoby, z edukacji diabetologicznej 119 osób, z porad dietetyka 19 osób. Badania hemoglobiny glikowanej zostało wykonane dla 114 osób.

Koordinowano realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie „Edukacja młodzieży i nauczycieli szkół w zakresie udzielania pierwszej pomocy”. Łącznie w szkoleniu edukacyjnym uczestniczyło 279 uczniów. Szkolenie miało na celu nauczanie młodzieży postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia innych osób do czasu przybycia fachowej opieki medycznej. Pierwsza część to zajęcia teoretyczne prowadzone równoległe z prezentacją dotyczącą zasad udzielania pierwszej pomocy. W czasie zajęć praktycznych młodzież miała możliwość przećwiczyć umiejętności na manekinach i sobie. Uczestnikami byli uczniowie wraz z opiekunami z trzech Zespołów Szkół: Zespołu Szkół w Wołominie, ul. Legionów 85, Zespołu Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Ostrówku, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Stanisława Staszica w Wołominie przy Al. Armii Krajowej 38.

Koordinowano realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie „Wczesne wykrywanie chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów 40-65 lat” Podczas wizyty pacjenci korzystają z konsultacji lekarskich wraz z badaniem echa serca, wykonaniem lipidogramu. Akcja miała na celu promocję zdrowia pod względem sercowo-naczyniowym. Wyjaśnienie i diagnostykę takich schorzeń jak: nadciśnienie tętnicze, arytmia, bóle w klatce piersiowej, astmę oskrzelową, drętwienie kończyn,. Przebadano 46 osób pod względem konsultacji lekarskich wraz z badaniem echo serca, 52 osoby zbadano lipidogramem. Zespół pielęgniarek edukował i wydał materiały informacyjne 52 osobom.

Działania

4) *Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej.*

Koordynator: SZPZOZ;

Współrealizatorzy: WOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

Na terenie powiatu wołomińskiego działają Poradnie Rehabilitacyjne w następujących placówkach:

- Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r w Radzyminie – SPZOZ;
- „ESCULAP” sp. z o. o. w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną oraz, rehabilitację dla dzieci;
- Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica” sp. z o. o. oferuje rehabilitację psychiatryczną;
- Centrum Rehabilitacji „Sprawność” w Zielonce;
- NZOZ „Kardio-Med.” w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną;
- NZOZ Kompleksowa Rehabilitacja Lecznicza w Wołominie oferuje fizjoterapię i rehabilitację dzienną;
- NZOZ Reha-Medica – ośrodek dzienny rehabilitacji narządów ruchu dla dzieci; ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w Wołominie;
- SPZOZ – Miejski Ośrodek Zdrowia w Zielonce;
- NZOZ „Pulmo” Sp z o. o. w Wołominie;
- Rajmedica Sp. z o.o. w Tłuszczu;
- Przychodnia Specjalistyczna NZOZ w Urlach – rehabilitacja dzienna.

Placówki te działają zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jak i odpłatnie. Większość z nich usytuowana jest w zachodniej części powiatu. Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych jest jednym z powodów, które stanowią fundament do konieczności dalszej budowy infrastruktury rehabilitacyjnej.

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego

Działania

1) *Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.*

Realizator: WED

Realizacja: 2017 – 2019

Powiat Wołomiński prowadzi trzy Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Tłuszczu, Wołominie i Zielonce oraz Filię w Ząbkach. Zatrudniają one specjalistów (psycholog, pedagog, logopeda) w wymiarze 61 etatów. W stosunku do roku 2019 liczba etatów zatrudnionych osób w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych zwiększyła się o 6,15 etatu.

Specjaliści zatrudnieni w Poradniach wsparciem objęli 13 699 osób.

W uchwale budżetowej powiatu wołomińskiego na rok 2020 dla poradni psychologiczno-pedagogicznych zaplanowano wydatki w wysokości 5 470 752 zł tj. o 1.309.685 zł więcej niż na 2019 rok.

W Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Tłuszczu zatrudnionych jest 13 pracowników pedagogicznych i 3 osoby z administracji i obsługi.

Etaty pedagogiczne - 13,5, w tym:

- Psycholodzy - 6,50 etatu
- Pedagodzy - 4 etaty , w tym zniżka tygodniowego pensum dyrektora 10 godzin (czyli 3,5)
- Logopedzi - 2,5 etatu

Liczba etatów pracowników administracyjnych -1

Liczba etatów pracowników obsługi wynosi 2 w tym:

- 1 etat- sekretarka
- 1 etat sprzątaczo-konserwator (0,75 etatu sprzątac; 0,25 etatu konserwator).

Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Wołominie zatrudnia 28 osób (27,3 etatu):

- 22 pracowników pedagogicznych:
 - 7 psychologów
 - 1 psycholog/oligofrenopedagog/doradca zawodowy
 - 2 psycholog/ terapeuta pedagogiczny
 - 1 psycholog/oligofrenopedagog/terapeuta SI
 - 1 pedagog/oligofrenopedagog/logopeda
 - 1 pedagog/pedagog specjalny – pedagogika lecznicza
 - 1 pedagog/terapeuta pedagogiczny/oligofrenopedagog/psycholg/terapeuta SI
 - 1 pedagog /doradca zawodowy/socjoterapeuta)
 - 1 terapeuta pedagogiczny/ tyflopedagog/oligofreopedagog/terapeuta SI
 - 2 logopedów
 - 1 surdopedagog/terapeuta SI
 - 1 pedagog/ surdopedagog
 - 1 pedagog/surdopedagog/logopeda
 - 1 pedagog
- pracownicy niepedagogiczni:
 - specjalista do spraw administracyjno - kadrowych 2 etaty,
 - referent 1 etat
 - lekarz konsultant do pracy przy Zespole Orzekającym 0,3 etatu,
 - sprzątaczką 1,5 etatu
 - konserwator (pracownik gospodarczy) 0,5 etatu.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonce dysponuje 20,93 etatami pedagogicznymi.

Poradnia posiada:

- 10,5 etatów psychologicznych
- 9 etatów pedagogicznych (logopedzi, pedagogzy, terapeuci pedagogiczni, terapeuta integracji sensorycznej)
- 1,43 etat – godziny nadliczbowe
- 12 nauczycieli dyplomowanych
- 4 mianowanych
- 4 kontraktowych
- 1 stażysta

Dodatkowo zatrudniony jest lekarz pediatra (w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu) na potrzeby zespołów orzekających oraz pracownicy administracji i obsługi:

- 1 etat referenta ds. administracyjno-kadrowych
- 2 etaty sekretarki
- 1,25 etatu sprzątaczkii
- 0,25 etatu konserwatora.

Działania

2) *Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: WOZ

Realizacja: 2017 – 2019

Projekt „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” jest realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w okresie od 01.07.2019 r. do 31.07.2021 r., a jego ogólna wartość wynosi 839 986,37 zł (w tym wkład własny w wysokości 20% wartości całego projektu, tj. kwotę 168 000,00 zł). Głównym celem projektu jest aktywizacja społeczna, życiowa i zawodowa 60 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkałych na terenie powiatu wołomińskiego.

Wśród uczestników projektu 20 osób to osoby z niepełnosprawnością (10K, 10M) w wieku aktywności zawodowej. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Gminą Wołomin oraz Gminą Marki.

Cel główny zostanie osiągnięty za pomocą celów szczegółowych:

- wzrost świadomości najbliższego otoczenia uczestniczek i uczestników projektu oraz społeczności lokalnej o możliwości zmiany trudnej sytuacji życiowej osób biorących udział w projekcie;
- wypracowanie u 60 osób objętych projektem postawy aktywnej w odniesieniu do życia społecznego i zawodowego uczestniczek i uczestników projektu;
- poprawa u 42 osób objętych projektem kompetencji społecznych oraz ukazanie alternatywnego sposobu funkcjonowania w społeczeństwie;

Wsparcie odbywa się na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdej osoby (indywidualna diagnoza potrzeb i potencjału uczestników) z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. Uczestnikom projektu zaoferowano: trening kompetencji życiowych, trening kompetencji społecznych, trening kompetencji osobistych, trening motywacji, poradnictwo psychologiczne, trening pracy, kursy zawodowe, warsztaty ekonomii społecznej, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia, warsztaty terapeutyczne, zajęcia psychoruchowe.

W 2020 r. w ramach projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” odbyło się wsparcie uczestników poprzez doradztwo indywidualne psychologiczne, społeczne, prawne i zdrowotne.

W następnym etapie realizacji projektu zostaną zrealizowane następujące formy wsparcia uczestników projektu:

- trening kompetencji rodzicielsko – wychowawczych dla rodziców wychowanków pieczy;
- trening kompetencji życiowych dla uczestników projektu;
- trening dorosłości;
- warsztaty survivalowe;
- zajęcia psychoruchowe.

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.

Działania

1) *Rozpoznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą na terenie gmin.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; WOZ; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat Wołomiński zgodnie z podpisaną umową Nr 01/2020/COM zawartą w dniu 30 lipca 2020 r. w ramach programu „Centra opiekuńczo - mieszkalne” podjął działania zmierzające do utworzenia Powiatowego Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego w Kobyłce.

Zgodnie z harmonogramem do końca sierpnia 2022 r. planowane jest otwarcie Centrum.

Misją Centrum będzie świadczenie usług opiekuńczych i integracja osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz pomoc w ich usamodzielnieniu i powrocie do aktywności oraz dbanie o jak najlepszą kondycję społeczną, fizyczną i psychiczną. Opieką objętych będzie każdorazowo 40 osób – 10 w systemie całodobowym oraz 30 w systemie dziennym.

Działania

2) *Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; Caritas; PKPS; PCK; agencje opiekuńcze i inne organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Ośrodki pomocy społecznej udzielały pomocy swoim mieszkańcom w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz różnego rodzaju form wsparcia w formie zasiłków pieniężnych i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona była także praca socjalna.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2020 r. gminy wypłaciły zasiłki stałe na łączną kwotę 6 855 157 zł dla 1 178 osób.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samodzielnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodziny, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2020 r. gminy wypłaciły zasiłki okresowe na łączną kwotę 800 773 zł dla 476 osób.

Zasiłki celowe

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacony niezależnie od dochodu, przez okres 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalne zasiłki celowe, świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2020 r. gminy wypłaciły zasiłki celowe na łączną kwotę 3 458 886 zł dla 3 649 osób.

W niższej tabeli przedstawiamy zestawienie dotyczące liczby oraz kwot zasiłków stałych, okresowych oraz specjalnych z podziałem na poszczególne gminy.

Tabela 24 : Liczba osób pobierających zasilki w latach 2019 -2020

Gmina	Zasilki stałe				Zasilki okresowe				Zasilki celowe			
	2019		2020		2019		2020		2019		2020	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wołomin	393	2 311 398 zł	366	2 161 391 zł	246	400 268 zł	211	376 978 zł	886	1 023 130 zł	1047	1 087 773 zł
Zielonka	84	439 466 zł	74	408 948 zł	14	18 150 zł	19	22 478 zł	182	107 956 zł	212	60 866 zł
Ząbki	122	688 761 zł	125	685 877 zł	80	128 190 zł	65	96 882 zł	406	346 557 zł	438	350 409 zł
Radzymin	112	635 414 zł	106	623 520 zł	16	15 114 zł	31	26 414 zł	352	213 281 zł	381	166 248 zł
Dąbrówka	37	193 020 zł	37	207 849 zł	7	5 597 zł	8	8 109 zł	55	30 902 zł	47	35 400 zł
Kobyłka	118	618 372 zł	104	614 763 zł	72	123 105 zł	63	138 393 zł	359	557 678 zł	343	620 181 zł
Poświętne	36	196 439 zł	31	178 623 zł	11	13 647 zł	8	12 079 zł	43	25 603 zł	68	30 731 zł
Tłuszcz	98	613 478 zł	95	610 029 zł	6	9 521 zł	5	5 742 zł	186	179 776 zł	183	209 832 zł
Klembów	43	237 853 zł	36	202 161 zł	10	17 693 zł	8	19 490 zł	119	82 991 zł	118	122 673 zł
Jadów	57	322 899 zł	51	282 380 zł	20	29 196 zł	14	28 244 zł	122	60 507 zł	111	56 957 zł
Strachówka	17	104 159 zł	14	95 709 zł	11	23 400 zł	10	23 600 zł	68	50 150 zł	84	49 007 zł
Marki	144	853 223 zł	139	783 907 zł	35	38 446 zł	34	42 364 zł	629	597 623 zł	617	668 809 zł
RAZEM	1 261	7 214 482 zł	1 178	6 855 157 zł	528	822 327 zł	476	800 773 zł	3 407	3 276 154 zł	3 649	3 458 886 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na: niepełnosprawne dziecko; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia legitymująca się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia osobie, która ukończyła 75 lat. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dot. świadczeń opiekuńczych

Tabela 25: Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny -ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	1 955	299 115 zł	1 983	303 399 zł	1 930	305 313 zł	1930	365 671 zł	1860	401 368 zł
Dąbrówka	1 979	302 787 zł	2 029	310 284 zł	1 983	313 457 zł	1994	378 133 zł	1983	427 885 zł
Klembów	2 125	325 125 zł	2 230	341 190 zł	2 292	362 580 zł	2483	470 733 zł	2636	568 043 zł
Strachówka	842	128 826 zł	855	130 815 zł	825	130 467 zł	809	153 375 zł	836	180 443 zł
Poświętne	1 506	230 418 zł	1 568	239 904 zł	1 593	251 615 zł	1592	302 049 zł	1643	354 499 zł
Thuszcz	3 833	586 449 zł	3 973	607 860 zł	4 215	666 983 zł	4288	812 410 zł	4562	981 834 zł
Radzymin	5 202	283 662 zł	5 610	316 251 zł	6 038	371 611 zł	6466	1 221 527 zł	6820	1 471 556 zł
Zielonka	3 292	503 676 zł	3 329	509 337 zł	3 300	521 300 zł	3 381	640 868 zł	3636	783 129 zł
Marki	5 115	782 595 zł	5 709	873 477 zł	5 977	945 273 zł	6295	1 193 002 zł	6552	1 411 835 zł
Kobylka	4 005	612 765 zł	4 304	658 512 zł	4 569	722 622 zł	4966	940 212 zł	5075	1 093 722 zł
Ząbki	5741	878 373 zł	6152	941 256 zł	6500	1 027 585 zł	6 984	1 319 256 zł	7335	1 578 431 zł
Wołomin	10 568	1 616 904 zł	10 901	1 667 853 zł	11 174	1 767 466 zł	11 558	2 190 192 zł	11796	2 545 452 zł
Razem	46 163	6 550 695 zł	48 643	6 583 887 zł	50 396	7 386 272 zł	52 746	9 987 428 zł	54734	11 789 197 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 26: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	699	106 947 zł	696	106 488 zł	732	115 860 zł	753	142 607 zł	720	155 405 zł
Dąbrówka	744	113 832 zł	804	123 012 zł	743	117 499 zł	736	139 472 zł	746	160 891 zł
Klembów	836	130 968 zł	831	127 143 zł	834	132 028 zł	903	170 930 zł	997	214 407 zł
Strachówka	257	39 321 zł	275	42 075 zł	270	42 661 zł	258	48 900 zł	249	53 744 zł
Poświętne	597	91 341 zł	620	94 860 zł	618	97 570 zł	595	112 935 zł	651	140 512 zł
Thuszcz	1249	191 097 zł	1412	216 036 zł	1416	224 032 zł	1436	271 865 zł	1598	343 970 zł
Radzymin	1854	283 662 zł	2067	316 251 zł	2350	371 611 zł	2512	475 200 zł	2841	613 078 zł
Zielonka	1233	188 649 zł	1300	198 900 zł	1256	198 012 zł	1 181	223 644 zł	1241	266 695 zł
Marki	2482	379 746 zł	3152	482 256 zł	3610	571 025 zł	3847	728 692 zł	4007	862 554 zł
Kobylka	1692	258 876 zł	2024	309 672 zł	2305	364 165 zł	2460	466 178 zł	2518	542 857 zł
Ząbki	2623	401 319 zł	2881	440 793 zł	3214	508 301 zł	3 493	661 774 zł	3753	809 237 zł
Wołomin	4107	628 371 zł	4289	656 217 zł	4380	692 951 zł	4456	844 115 zł	4656	1 004 574 zł
Razem	18373	2 814 129 zł	20351	3 113 703 zł	21728	3 435 715 zł	22 630	4 286 312 zł	23 977	5 167 924 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 27: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	497	76 041 zł	561	85 833 zł	480	75 954 zł	445	84 141 zł	421	90 774 zł
Dąbrówka	515	78 795 zł	493	75 276 zł	477	75 279 zł	506	96144 zł	514	110 942 zł
Klembów	578	88 434 zł	668	102 204 zł	724	114 511 zł	798	151 472 zł	808	174 336 zł
Strachówka	203	31 059 zł	219	33 507 zł	197	31 147 zł	192	36 414 zł	204	44 032 zł
Poświętne	377	57 681 zł	386	59 058 zł	435	68 566 zł	420	79 656 zł	413	89 079 zł
Tłuszcz	1250	191 250 zł	1180	180 540 zł	1331	210 335 zł	1293	245 085 zł	1379	296 229 zł
Radzymin	1511	231 183 zł	1654	253 062 zł	1678	265 065 zł	1844	349 379 zł	1903	410 461 zł
Zielonka	893	136 629 zł	843	128 979 zł	769	121 490 zł	893	169 369 zł	975	42 952 zł
Marki	1299	198 747 zł	1284	196 452 zł	1141	180 605 zł	1284	243 393 zł	1256	271 095 zł
Kobyłka	1178	180 234 zł	1144	175 032 zł	1117	176 808 zł	1223	230 919 zł	1241	266 820 zł
Ząbki	1361	208 233 zł	1374	210 222 zł	1347	212 814 zł	1 498	279 690 zł	1588	338 840 zł
Wołomin	2635	403 155 zł	2680	410 040 zł	2801	443 100 zł	3054	578 525 zł	3052	658 618 zł
Razem	12 297	1 881 441 zł	12 486	1 910 205 zł	12 497	1 975 674 zł	13 450	2 544 187 zł	13 754	2 794 178

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 28: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	24	3 672 zł	24	3 672 zł	24	3 798 zł	16	3 014 zł	11	2 374 zł
Dąbrówka	27	4 131 zł	36	5 508 zł	36	5 697 zł	36	6 828 zł	36	7 770 zł
Klembów	0	0 zł	0	0 zł	0	0 zł	8	1 537 zł	12	2 590 zł
Strachówka	12	1 836 zł	2	306 zł	0	0 zł	0	0 zł	0	0 zł
Poświętne	12	1 836 zł	13	1 898 zł	12	1 899 zł	12	2 276 zł	12	2 590 zł
Tłuszcz	36	5 508 zł	35	5 355 zł	24	3 798 zł	24	4 552 zł	24	5 180 zł
Radzymin	115	17 595 zł	139	21 267 zł	150	23 544 zł	119	21 958 zł	104	22 446 zł
Zielonka	251	38 403 zł	232	35 496 zł	211	33 288 zł	180	34 201 zł	199	42 952 zł
Marki	110	16 830 zł	109	16 677 zł	101	15 956 zł	86	16 300 zł	87	18 778 zł
Kobyłka	48	7 344 zł	53	8 109 zł	68	10 781 zł	63	11 996 zł	72	15 540 zł
Ząbki	180	27 540 zł	172	26 316 zł	156	24 685 zł	147	27 863 zł	127	27 412 zł
Wołomin	147	22 491 zł	137	20 961 zł	112	17 639 zł	92	17 407 zł	59	12 735 zł
Razem	962	147 186 zł	952	145 565 zł	894	141 085 zł	783	147 932 zł	743	160 367 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 29: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	735	112 455 zł	702	107 406 zł	694	109 701 zł	716	135 909 zł	708	152 815 zł
Dąbrówka	693	106 029 zł	696	106 488 zł	727	115 032 zł	716	135 689 zł	687	148 282 zł
Klembów	691	105 723 zł	731	111 843 zł	734	116 041 zł	774	146 794 zł	819	176 710 zł
Strachówka	370	56 610 zł	359	54 927 zł	358	56 659 zł	359	68 061 zł	383	82 667 zł
Poświętne	520	79 560 zł	549	83 997 zł	528	83 580 zł	565	107 182 zł	567	122 318 zł
Tłuszcz	1 298	198 594 zł	1 346	205 938 zł	1 444	228 818 zł	1535	290 908 zł	1561	336 455 zł
Radzymin	1 722	263 466 zł	1 750	267 750 zł	1 860	294 477 zł	1991	374 990 zł	1972	425 571 zł
Zielonka	915	139 995 zł	954	145 962 zł	1 064	168 510 zł	1 127	213 654 zł	1221	263 352 zł
Marki	1 224	187 272 zł	1 164	178 092 zł	1 125	177 687 zł	1 078	204 617 zł	1202	259 408 zł
Kobyłka	1 087	166 311 zł	1 083	165 699 zł	1 079	170 868 zł	1 220	231 119 zł	1244	268 505 zł
Ząbki	1 577	241 281 zł	1 725	263 925 zł	1 783	281 785 zł	1 846	349 929 zł	1867	402 942 zł
Wołomin	3 679	562 887 zł	3 795	580 635 zł	3 881	613 776 zł	3 956	750 145 zł	4029	869 525 zł
Razem	14 511	2 220 183 zł	14 854	2 272 662 zł	15 277	2 416 934 zł	15 833	3 008 997 zł	16 260	3 508 550 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 30: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	343	445 900 zł	354	496 974 zł	373	548 853 zł	456	719 021 zł	450	822 243 zł
Dąbrówka	451	580 721 zł	438	614 299 zł	480	704 628 zł	494	780 356 zł	611	1 110 845 zł
Klembów	642	832 406 zł	699	979 342 zł	715	1 052 463 zł	800	1 260 628 zł	842	1 528 578 zł
Strachówka	167	217 100 zł	169	237 508 zł	177	259 952 zł	189	298 765 zł	192	351 360 zł
Poświętne	347	450 103 zł	396	555 370 zł	419	614 677 zł	427	672 272 zł	401	723 283 zł
Tłuszcz	840	1 090 072 zł	954	1 337 659 zł	1 081	1 590 718 zł	1 122	1 774 272 zł	1270	2 309 602 zł
Radzymin	1 031	1 334 097 zł	1 164	1 610 758 zł	1 288	1 900 522 zł	1 413	2 223 798 zł	1818	3 292 746 zł
Zielonka	576	745 514 zł	669	933 724 zł	620	913 576 zł	587	927 319 zł	712	1 193 696 zł
Marki	1 278	1 656 690 zł	1 432	2 006 906 zł	1 569	2 305 172 zł	1 593	2 511 642 zł	1696	3 084 397 zł
Kobyłka	955	1 226 325 zł	1 068	1 491 853 zł	1 261	1 843 771 zł	1 274	2 004 816 zł	1408	2 551 762 zł
Ząbki	1 095	1 413 945 zł	1 257	1 754 035 zł	1 465	2 145 382 zł	1 560	2 447 289 zł	1670	3 022 543 zł
Wołomin	2 058	2 665 118 zł	2 273	3 179 556 zł	2 517	3 699 718 zł	2 498	3 942 527 zł	2699	4 902 945 zł
Razem	9 783	12 657 991 zł	10 873	15 197 984 zł	11 965	15 678 910 zł	12 413	19 562 705 zł	13 769	24 894 000 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 31: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	50	26 000 zł	73	36 729 zł	138	72 581 zł	166	101 462 zł	144	87 660 zł
Dąbrówka	4	2 080 zł	24	12 480 zł	34	18 280 zł	22	13 640 zł	0	0
Klembów	75	38 861 zł	106	54 397 zł	75	40 200 zł	85	51 952 zł	71	44 020 zł
Strachówka	61	30 784 zł	74	36 230 zł	44	21 710 zł	49	30 380 zł	78	48 136 zł
Poświętne	77	39 312 zł	90	46 037 zł	115	61 396 zł	84	51 180 zł	74	45 281 zł
Łluszc	112	57 198 zł	128	66 560 zł	151	79 996 zł	160	97 085 zł	121	74 772 zł
Radzymin	90	46 800 zł	123	63 960 zł	158	83 891 zł	159	98 520 zł	102	63 240 zł
Zielonka	59	29 380 zł	56	28 718 zł	74	39 480 zł	60	36 660 zł	82	50 840 zł
Marki	233	117 539 zł	273	138 282 zł	184	97 947 zł	165	100 952 zł	185	114 033 zł
Kobyłka	72	37 232 zł	64	32 665 zł	65	34 900 zł	95	58 900 zł	72	44 640 zł
Ząbki	81	40 116 zł	95	48 819 zł	102	54 305 zł	106	64 746 zł	100	62 000 zł
Wołomin	185	94 688 zł	211	107 541 zł	170	88 796 zł	194	120 280 zł	193	119 100 zł
Razem	1 099	559 990 zł	1 317	672 418 zł	1 310	693 482 zł	1 345	825 757 zł	1 222	753 722 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Tabela 32: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	2348	771 015 zł	2 410	837 102 zł	2 441	926 747 zł	2 552	1 186 154 zł	2454	1 311 271 zł
Dąbrówka	2434	885 588 zł	2 491	937 063 zł	2 497	1 036 365 zł	2 510	1 172 129 zł	2594	1 538 730 zł
Klembów	2842	1 196 392 zł	30 35	1 374 929 zł	3 082	1 455 243 zł	3 368	1 783 313 zł	3549	2 140 641 zł
Strachówka	1070	376 710 zł	1 098	404 553 zł	1 046	412 129 zł	1 047	482 520 zł	1106	579 939 zł
Poświętne	1930	719 833 zł	2 054	841 311 zł	2 127	927 688 zł	2 103	1 025 501 zł	2118	1 123 063 zł
Łluszc	4785	1 733 719 zł	5 055	2 012 088 zł	5 447	2 337 697 zł	5 570	2 683 767 zł	5953	3 366 208 zł
Radzymin	6323	2 176 803 zł	6 897	2 533 048 zł	7 484	2 939 110 zł	8 038	3 543 845 zł	8740	4 827 542 zł
Zielonka	3927	1 278 570 zł	4 054	1 471 779 zł	3 994	1 474 356 zł	4 028	1 604 847 zł	4430	2 027 665 zł
Marki	6626	2 556 824 zł	7 414	3 018 665 zł	7 730	3 348 392 zł	8 053	3 805 596 zł	8433	4 610 265 zł
Kobyłka	5032	1 876 322 zł	5 436	2 183 030 zł	5 895	2 601 293 zł	6 335	3 003 928 zł	6555	3 690 124 zł
Ząbki	6917	2 332 434 zł	7 504	2 744 110 zł	8 067	3 227 272 zł	8 650	3 831 291 zł	9105	4 662 974 zł
Wołomin	12811	4 376 710 zł	13 385	4 954 950 zł	13 861	5 555 980 zł	14 250	6 252 999 zł	14688	7 567 497 zł
Razem	57 045	20 280 920 zł	60 833	23 312 628 zł	63 671	23 303 162 zł	66 504	30 375 890 zł	69 725	37 445 919 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Działania

3) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim jest prowadzona przez Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Aktualnie prowadzona jest analiza dotycząca grupy osób w wieku 60+, którym orzeczono stopień niepełnosprawności. Bazując na danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON) w Wołominie za lata 2015-2020, należy stwierdzić, że liczba seniorów 60+, którzy zgłaszają wniosek o ustalenie niepełnosprawności, we wskazanych latach, wykazuje tendencję malejącą. W roku 2015 wynosiła – 1380 osób, w roku 2016 – 1118 osób, w roku 2017 – 934 osoby, w 2019 roku 998 osób, a w 2020 roku 995 osób. W stosunku do wszystkich osób dorosłych składających wnioski stanowili oni odpowiednio: w 2015 r. – 57,2%; 2016 r. 53,2%; 2017 – 50,0%; 2019 r. - 44,9%, a w 2020 r. 42,1%. Komisje Zespołu orzekają o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych, ustalając stopnie niepełnosprawności ze względów zdrowotnych i psychospołecznych. Określa się 3 stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowani i znaczny oraz wskazania dotyczące: zatrudnienia, szkolenia, terapii, zaopatrzenia a sprzęt rehabilitacyjny, korzystania z systemu wsparcia środowiskowego lub opieki innych osób. W zależności od przyznanego stopnia niepełnosprawności osoba posiadająca orzeczenie nabywa określone uprawnienia (np. karta parkingowa, możliwość korzystania z turnusu rehabilitacyjnego, możliwość ubiegania się o dofinansowanie na likwidację barier funkcjonalnych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, ulgi w opłacie za podróż środkami transportu publicznego, ulgi podatkowe (za zakup leków, rehabilitację, transport).

Największe grupy seniorów z orzeczeniami PZON (wydanymi w latach 2015-2020) zamieszkują w gminach: Wołomin, Ząbki, Radzymin, Marki, Kobyłka, Zielonka. Pomimo, że kolejność gmin pod względem ilości wydanych orzeczeń w każdym roku była inna, to jednak dotyczyła zawsze tych samych gmin. Z wymienionych gmin tylko gmina Zielonka posiada najmniejszą, bo poniżej 20 tys. mieszkańców społeczność. Pozostałe gminy są największymi pod względem liczby mieszkańców ogółem, dlatego posiadają najliczniejsze grupy seniorów, a wśród nich najliczniejsze grupy seniorów niepełnosprawnych.

Wśród seniorów, niepełnosprawnych (tych, którzy otrzymali orzeczenie o stopniu niepełnosprawności PZON, niezależnie od jego stopnia, w okresie wskazanych lat), najczęściej orzekano niepełnosprawność z powodu schorzeń w zakresie: upośledzenia narządu ruchu, chorób układów oddechowego i krążenia, chorób neurologicznych, chorób innych, w tym schorzeń m. in.: endokrynologicznych, metabolicznych, zaburzeń enzymatycznych, chorób zakaźnych i odzwierzęcych, zeszpeceń, chorób układu krwiotwórczego. Rodzaje wsparcia w tych gminach dla tych seniorów powinny być uzależnione od rodzaju najczęściej występującego schorzenia lub kilku schorzeń jednocześnie. Najczęściej będzie to zapotrzebowanie na usługi specjalistyczne, realizowane przez personel ze specjalistycznym przygotowaniem.

W 2020 roku w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie odbyło się 261 posiedzeń składu orzekającego, w trakcie których rozpatrzono 2892 wnioski. W skład zespołu wchodziło 44 członków w tym: przewodniczący, sekretarz, 14 lekarzy, 10 psychologów, 8 pracowników socjalnych, 6 doradców zawodowych oraz 4 pedagogów.

Poniżej przedstawiona została liczba osób zaliczona w 2020 r. do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności w podziale na gminy.

Tabela 33: Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	2	1	1	1	0	1	0	1	0	1	3	3	14
Jadów	0	1	1	1	2	0	3	1	0	3	5	5	22
Klembów	2	0	1	1	3	0	5	1	0	3	2	8	26
Kobylka	3	0	8	3	5	0	6	4	3	10	8	12	62
Marki	3	1	6	2	15	2	12	4	2	19	16	33	115
Poświętne	1	0	1	0	3	0	1	0	1	0	5	7	19
Radzymin miasto	4	0	5	0	3	0	8	0	1	14	8	16	59
Radzymin obszar wiejski	0	2	2	1	1	0	2	0	1	5	3	11	28
Strachówka	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	1	6
Tłuszcz miasto	1	1	1	0	3	2	0	0	1	4	5	6	24
Tłuszcz obszar wiejski	0	1	0	1	1	2	3	2	1	4	4	14	33
Wołomin miasto	3	1	4	1	13	2	10	1	3	10	10	37	95
Wołomin obszar wiejski	1	2	5	1	3	3	4	0	0	6	4	11	40
Ząbki	4	0	6	0	9	6	3	0	1	12	10	40	91
Zielonka	0	0	3	0	2	1	0	1	0	5	2	8	22
Razem	24	10	44	12	64	19	58	15	14	97	87	212	656

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela 34: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	3	4	6	4	22	1	14	1	6	11	7	3	82
Jadów	5	5	2	3	20	1	8	1	2	12	1	1	61
Klembów	4	16	2	8	30	3	16	4	5	33	12	4	137
Kobylka	7	26	9	5	83	12	36	8	8	50	21	7	272
Marki	10	34	12	13	79	15	36	15	21	84	21	12	352
Poświętne	5	1	1	2	18	4	12	3	4	26	6	2	84
Radzymin miasto	1	12	1	3	59	1	21	6	4	45	12	2	167
Radzymin obszar wiejski	4	19	7	3	47	12	27	2	10	43	8	3	185
Strachówka	0	4	1	0	9	0	6	2	1	4	2	0	29
Tłuszcz miasto	4	3	3	4	30	0	13	5	5	15	17	3	102
Tłuszcz obszar wiejski	7	8	7	2	27	5	18	3	9	23	8	2	119
Wołomin miasto	9	46	20	13	172	13	91	21	35	99	54	11	584
Wołomin obszar wiejski	4	11	4	2	71	5	27	4	9	40	12	4	193
Ząbki	9	46	9	4	96	10	28	14	13	53	20	6	308
Zielonka	2	22	5	5	67	9	42	6	10	42	18	3	231
Razem	74	257	89	71	830	91	395	95	142	580	219	63	2906

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Działania

1) *Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS; PZON; KRUS; MSW; MON; PKP,SW).*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Działania

2) *Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie funkcjonuje w strukturze Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej. Obejmuje swoim zasięgiem gminy: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobyłka, Tuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców powiatu wołomińskiego, osoby bezdomne, a także osoby przebywające poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych, przebywające w zakładach karnych i poprawczych, przebywające w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydanego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności daje prawo do ubiegania się o przyznanie świadczeń, ulg lub uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Świadczenia takie są przyznawane osobom posiadającym orzeczenie przez różne instytucje np. ośrodki pomocy społecznej, Wydział Komunikacji czy też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Z analizy danych odnoszących się do liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16-go roku życia w latach 2013-2020 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie w podziale na przyczynę niepełnosprawności wynika, że istnieje tendencja wzrostu osób z niepełnosprawnościami, głównie z powodu schorzeń narządu ruchu, chorób neurologicznych, układu oddechowego i krążenia. Z analizy liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16-go roku życia również zauważalny jest wzrost wydanych orzeczeń, głównie dotyczy całościowych zaburzeń rozwojowych, chorób neurologicznych, a także innych schorzeń w tym: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego.

Działania

3) *Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015r.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom niepełnosprawnych dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe

otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła Uchwałą Nr XXV-256/2016 z dnia 17.10.2016 r. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021”. Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2013-2015 oraz bieżącej analizy problematyki osób niepełnosprawnych. Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób niepełnosprawnych stanowiło punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu. Program wyznacza kierunki działania powiatowej polityki w obszarze osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby niepełnosprawne i ich rodziny, gdyż od ich aktywnej postawy zależeć będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkałych na terenie Powiatu Wołomińskiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie sporządza stosowną informację roczną z realizacji Programu, którą po akceptacji Rady Powiatu Wołomińskiego przekazuje Wojewodzie Mazowieckiemu. Informacja zamieszczana jest na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, co umożliwia zapoznanie się z nią szerokiemu kręgowi osób zainteresowanych. W 2021 r. zostanie opracowany nowy Program w oparciu o analizę dostępnych danych i potrzeb, w konsultacji ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.

Działania

4) Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

Realizator: PUP

Realizacja: 2017 – 2025

Zgodnie z zapisami Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych na rok 2012, program ten od 2013 roku jest częścią składową Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który jest cyklicznie przyjmowany Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego jako wieloletni program.

Obowiązujący obecnie Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021 przyjęty został Uchwałą Nr XXV -256/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 października 2016 r. W Programie został określony cel strategiczny: III „Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych”

W ramach celu strategicznego przyjęto następujące cele szczegółowe oraz kierunki działania:

- Cele szczegółowe:
 - rozwój rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
 - wsparcie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie nabywania oraz podnoszenia kompetencji o kwalifikacji zawodowych;
 - promowanie w środowisku pracodawców idei zatrudniania osób niepełnosprawnych
 - wsparcie przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych;
- Kierunki działania:
 - wspieranie i motywowanie osób niepełnosprawnych do podnoszenia wykształcenia;
 - organizacja szkoleń i przekwalifikowanie stosownie do możliwości osób niepełnosprawnych i zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy;

- pozyskiwanie nowych i ochrona istniejących miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- monitorowanie bezrobocia wśród niepełnosprawnych;
- analiza potrzeb i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- wsparcie samozatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- Organizacja praktyk i staży u potencjalnych pracodawców;
- Realizacja projektów dotyczących aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- Prowadzenie doradztwa indywidualnego i grupowego ułatwiającego wybór zawodu z uwzględnieniem predyspozycji i rodzaju niepełnosprawności.

Realizacja działań w 2020 roku w ramach ww. celi szczegółowych i kierunków działania została opisana Działaniu 8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych*.

Działania

5) *Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych*.

Realizator: Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych

Realizacja: 2017 – 2025

Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego Nr 120.125.2017 z dnia 08.06.2017 r. **powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie**. Rada jest organem opiniodawczym – doradczym Starosty Wołomińskiego w sprawach osób niepełnosprawnych. W skład Rady weszło 5 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Do zakresu działania Rady należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych

W 2020 roku Rada odbyła 4 posiedzenia, m.in. opiniowała projekty uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie podziału środków PFRON na 2020 r. Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju 3 spotkania Rady odbyły się w formie zdalnej – opiniowanie Uchwał odbyło się drogą elektroniczną.

Działania

6) *Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd”*.

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2020 r. realizowało kontynuację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” na podstawie zawartego porozumienia przez powiat wołomiński w 2012 r. z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także na podstawie zawartej umowy z dnia 7 maja 2018 r. oraz aneksów.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” osoby niepełnosprawne z terenu powiatu wołomińskiego mogły uzyskać dofinansowanie w następującym zakresie:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

➤ Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu.

Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

- Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub kończyn górnych,

Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

- Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole

policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Łączna kwota środków finansowych przyznanych przez PFRON w 2020 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wyniosła **824 149,00 zł**, w tym na realizację:

- Modułu I, w wysokości **457 235,00 zł**
- Modułu II, w wysokości **316 617,00 zł**

oraz na

- Obsługę realizacji programu, w wysokości **38 692,00 zł**;
- Promocję programu, w wysokości **7 737,00 zł**;
- Ewaluację programu, w wysokości **3 868,00 zł**.

Działania

7) *Wsparcie osób niepełnosprawnych z środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery).*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

W 2020 r. otrzymano z PFRON (zgodnie z algorytmem) środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości **1 757 541,00 zł** (wykorzystano 1 757 353,03 zł). Rada Powiatu Wołomińskiego dokonała podziału środków PFRON Uchwałą Nr XVIII-203/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanych powiatowi wołomińskiemu według algorytmu, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w 2020 roku, zmienioną uchwałą Nr XXVI-256/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 października 2020 r., uchwałą Nr XXVII-270/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 listopada 2020 r. oraz Uchwałą Nr XXVIII-277/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. Otrzymane środki zostały podzielone na:

- 1) Na zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** **178 750,00 zł** (wykorzystano 178 567,46 zł),
- 2) Na zadania z zakresu **rehabilitacji społecznej** w wysokości **1 578 791,00 zł** (wykorzystano 1 578 785,57 zł) w tym na:
 1. dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (art. 35 ust.1 pkt.8) kwota **491 904,00 zł** (24 uczestników WTZ, zadanie zlecone do realizacji przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”
 2. dofinansowanie na realizację zadań zgodnie z art. 35 a ust.1 pkt. 7 ustawy wydatkowano ogólnie kwotę **1 086 887,00 zł**, (wykorzystano 1 086 881,57 zł) w tym na:
 - sprzęt rehabilitacyjny przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze - dofinansowane dla 245 osób na kwotę 594 011,74 zł;
 - turnusy rehabilitacyjne - dofinansowanie dla 25 osób na kwotę 32 368,00 zł;
 - bariery architektoniczne w komunikowaniu się i techniczne – dofinansowanie dla 167 osób na kwotę 455 301,83 zł;
 - sport kultura i rekreacja i turystyka – dofinansowanie dla 2 organizacji na kwotę 5 200,00 zł.

Działania

8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: PUP

Współrealizatorzy: PCPR; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Rehabilitacja zawodowa jest częścią ogólnego procesu rehabilitacji i ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu

zawodowego. Program i przebieg rehabilitacji zawodowej jest dostosowany do możliwości danej osoby i w poszczególnych przypadkach różni się złożonością.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie udzielając pomocy osobie niepełnosprawnej widniejącej w ewidencji osób bezrobotnych lub poszukujących pracy określa dla niej indywidualny plan działania (obligatoryjnie dla osoby bezrobotnej). Pomoc udzielana w ramach IPD jest dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem jej wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej. Indywidualny plan działania jest przygotowywany przez doradcę klienta. Realizacja działań określonych w IPD ma na celu doprowadzenie do uzyskania zatrudnienia.

W 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zarejestrowało się 200 osób niepełnosprawnych, z czego 126 to osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Z uwagi na trwający w kraju stan epidemiczny, a tym samym ograniczony kontakt z klientami, Indywidualnym Planem Działania zostało objętych 88 osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie, realizował cel strategiczny III *Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych* poprzez zastosowanie w 2020 r. następujących usług i instrumentów rynku pracy:

- **Poradnictwo zawodowe** – dokonanie oceny zdolności do pracy poprzez ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań osoby niepełnosprawnej lub ewentualny wybór odpowiedniego kierunku szkolenia. Osoby niepełnosprawne uzyskały indywidualne wsparcie w zakresie przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, aktywnego poszukiwania pracy oraz przełamywania barier funkcjonalnych i psychologicznych. W roku sprawozdawczym 15 osób niepełnosprawnych skorzystało z porad indywidualnych.
- **Pośrednictwo pracy** – działania ułatwiające osobom niepełnosprawnym, które chcą podjąć pracę, znalezienie odpowiedniego zatrudnienia pod kątem indywidualnych potrzeb i możliwości. Wszystkie osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP w Wołominie korzystały z pośrednictwa pracy. W 2020 r. 77 osób niepełnosprawnych podjęło zatrudnienie i zostało wyłączonych z ewidencji urzędu.
- **Staż** – dzięki tej formie wsparcia osoby niepełnosprawne nabyły umiejętności praktyczne do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. W 2020 r. staż odbyło 8 osób niepełnosprawnych.
- **Prace interwencyjne** – w okresie sprawozdawczym 2 osoby niepełnosprawne kontynuowały od 2019 r. zatrudnienie w ramach subsydiowanego zatrudnienia. Pracodawcy na mocy podpisanych umów uzyskali ze środków PFRON zwrot części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne.
- **Prace społecznie użyteczne** – mogą być organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Z tej formy wsparcia w 2020 r. skorzystały 3 osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako osoby bezrobotne.
- **Dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej** – ma na celu wspieranie powstawania nowych miejsc pracy poprzez samozatrudnienie. PUP w Wołominie w 2020 r. udzielił 4 dofinansowań ze środków PFRON na otwarcie działalności gospodarczej.

Ponadto - w 2020 r. kontynuowano realizację umowy podpisanej w 2019 r. w sprawie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. Pracodawca otrzymywał ze środków PFRON zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy, w zakresie czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

Na zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczono **178 750,00 zł** (wykorzystano 178 567,46 zł).

Działania

9) *Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; WOZ; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Zaplanowane zadania w tym zakresie mają na celu włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie sfery życia społecznego, tak aby stanowili równoprawnych i pełnowartościowych członków społeczeństwa. Do tego niezbędna jest zarówno edukacja i praca z osobami niepełnosprawnymi jak i osobami sprawnymi. Negatywne nastawienie społeczne, stereotypy i bariery powodują marginalizację i wykluczenie osób niepełnosprawnych.

Działania

10) *Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; SZPZOZ; WOZ; OPS-y, organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Działania zaplanowane w tym zakresie powinny wspomóc osoby niepełnosprawne do uzyskania w miarę możliwości samodzielności, zaradności i poprawy jakości ich życia. Ważne obszary tych działań to: likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, edukacja oraz kompleksowa rehabilitacja.

Działania

11) *Zwiększenie powierzchni archiwalnej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania Niepełnosprawności.*

Realizator: WOZ;

Realizacja: 2017 – 2025

Działanie zostało zrealizowane w grudniu 2016 roku, w ramach którego w wykonano remont pomieszczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W wyniku tych działań, kosztem ograniczenia powierzchni poczekalni, powstało nowe pomieszczenie archiwalne o powierzchni ok. 12 m², które pozwala na przechowanie indywidualnej dokumentacji personalno-medycznej dla ok. 12 000 osób.

Ponadto w 2021 r. Zarząd Powiatu Wołomińskiego podjął decyzję o przeniesieniu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności do budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. Wileńskiej w Wołominie. Przeniesienie Zespołu zostanie zrealizowane po dostosowaniu pomieszczeń na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie.

Działania

12) *Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: SZPZOZ (opieka medyczna);

Koordynatorzy gminni: OPS-y (usługi opiekuńcze);

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat Wołomiński za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizował program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020” Moduł III realizowany w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z przyjętym programem przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program polega na świadczeniu usługi opieki

wytnieniowej w formie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego oraz terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki rehabilitacji/pielęgnacji, dietytyki oraz logopedii.

W 2020 roku (w okresie od sierpnia do grudnia) skorzystało 20 osób, w tym 10 opiekunów osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 10 opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością. Udzielono w sumie 678 godzin w/w wsparcia.

Na realizację programu powiat wołomiński otrzymał środki finansowe z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 64 640,00 zł (wykorzystano 62 611,56 zł) oraz 16 000,00 zł (wykorzystano 15 652,89 zł) wyniósł wkład własny powiatu wołomińskiego. Ponadto dodatkowo otrzymano środki finansowe na obsługę programu w kwocie 640,00 zł (wykorzystano 638,85 zł).

Program „Opieka wytnieniowa – edycja 2020” realizowały również gminy: Radzymin, Klembów, Kobyłka, Ząbki oraz Zielonka – szczegółowy opis znajduje się w dalszej części raportu tj. *Cel Strategiczny: Ubóstwo, bieda niedostatek, cel szczegółowy 1. Tworzenie programów pomocowo - wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych, Działanie 3) Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.*

W 2020 roku program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” realizowały gminy Poświętne, Zielonka, Wołomin, Kobyłka, Tłuszcz oraz miasto Marki. Program ma na celu pomoc pełnoletnim osobom niepełnosprawnym ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wykonywaniu czynności w funkcjonowaniu w życiu społecznym poprzez skorzystanie z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub osoby bliskie nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną, zawierającą ilość godzin oraz odpłatność, wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych..

W 2020 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły usługi opiekuńcze dla 401 osób.

Tabela 35: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych					Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Jadów	9	12	13	22	22	1	1	1	1	0
Gmina Dąbrówka	3	6	5	8	8	2	2	2	1	1
Gmina Klembów	13	12	11	12	9	0	1	1	1	0
Gmina Strachówka	4	7	7	8	8	1	1	1	0	0
Gmina Poświętne	0	0	0	2	5	1	1	1	0	0
Gmina Tłuszcz	38	46	42	54	47	5	5	8	10	8
Gmina Radzymin	17	15	20	24	20	5	2	1	2	2
Gmina Zielonka	23	24	24	33	26	1	1	1	1	0
Gmina Marki	30	35	43	59	50	9	5	4	4	3
Gmina Kobyłka	52	41	46	60	48	9	8	6	3	5
Gmina Ząbki	16	21	28	30	32	3	1	2	1	1
Gmina Wołomin	115	136	144	144	126	16	16	14	7	7
Razem	319	355	383	456	401	53	44	42	31	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w zakresie i wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb każdej osoby ubiegającej się o tego typu pomoc. We wszystkich ww. gminach realizowane były również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2020 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 27 osób.

Ponadto w 2020 roku Gminy Tłuszcz, Poświętne, Radzymin, Wołomin oraz Miasto Kobyłka i Marki w przystąpiły do realizacji Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2020”. Program zakładał dofinansowanie kosztu usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych tj. posiadających orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, które nie ukończyły 75 roku życia.

Ośrodki pomocy społecznej wydawały decyzje przyznające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób niepełnosprawnych. Nawiązywano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Informowano o badaniach profilaktycznych, dostępie do sprzętu medycznego, rehabilitacji. Pracownicy OPS pomagali w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie z PFRON.

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

Działania

1) Organizacja cykli szkoleń, wykładów dla rodziców i nauczycieli szkół i gimnazjów, szkół średnich

Koordynator: PP-P,

Współrealizatorzy: WOZ, WED; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają następujące poradnie psychologiczne -pedagogiczne:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu, ul. Kościelna 1A
- 2) Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie, ul. Legionów 85
- 3) Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce, ul. Inżynierska 1 i jej filia w Ząbkach

W 2020 r. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne przeprowadziły prelekcje dla rodziców i nauczycieli mające na celu uświadomienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży zagrożeń płynących z Internetu i gier komputerowych, ryzykiem i objawami uzależnienia od komputera, telefonu, używek. Poradnie podjęły działania mające na celu zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym wśród dzieci i młodzieży.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce przeprowadziła szereg szkoleń m.in.:

- Szkolenie „Budowanie strategii pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy”;
- Szkolenie „Najważniejsze procedury prawno-administracyjne w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk narażonych na patologie społeczne”;
- Szkolenie „nowe formy profilaktyki zintegrowanej w świetle współczesnych zagrożeń społecznych (Internet, alkohol, narkotyki, dopalacze, wczesna inicjacja seksualna)”;
- Szkolenie „Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych – najnowsze trendy w przeciwdziałaniu”;
- Cykl szkoleń terapii akceptacji i zaangażowania;
- Szkolenie „Terapia poznawczo-behawioralna zaburzenia osobowości narcystycznej”;

- Szkolenie „Terapia poznawczo-behawioralna zaburzeń osobowości obsesyjno - kompulsywnej/anankastycznej”;
- Uzależnienie technologiczne u dzieci i młodzieży

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie prowadziła m.in.:

- Zajęcia z uczniami:
 - Zajęcia profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (wg programów „Cukierki”, „Magiczne Krysztály”, „Młodzież na rozdrożu”, „Nie daj się”, „Śmierdzący ser”, „Baśń o Grzecznym Rycerzu”, „Baśń o Mądrej Katarzynie” i inne własne programy dostosowane do problemów zaistniałych w zespole klasowym), spotkania z rodzicami w ramach programu.
 - Zajęcia przeciw agresji (wg programu „Saper”) i scenariusze własne.
 - Zajęcia integracyjne i ogólnorozwojowe dla uczniów klas pierwszych szkoły podstawowej i oddziałów przedszkolnych (uzasadnione zapotrzebowanie).
 - Zajęcia integracyjne dla klas I szkół i szkół ponadgimnazjalnych.
 - Zajęcia interwencyjne w klasach spowodowane zdarzeniami losowymi lub aktualnymi problemami wychowawczymi.
- Zajęcia edukacyjne i warsztatowe dla rodziców i Rady Pedagogicznej szkół:
 - Procedura Niebieskie Karty (15 osób),
 - Jak radzić sobie z żałobą u dzieci? – (21 osób)/współpraca z Hospicjum w Wołominie,
 - Konferencja dla nauczycieli zintegrowanego nauczania i nauczycieli matematyki na temat: „Dyskalkulia rozwojowa – Dyskalkulia – czym jest a czym nie? Jak pomóc dziecku z trudnościami w nauce matematyki”.
 - „Zagrożenia w cyberprzestrzeni” – 3 realizacje , 130 osób,
 - „Samookaleczenia”- 24 osoby.
- Grupa wsparcia dla rodziców prowadzących różne formy rodzicielstwa zastępczego.
- Szkoła dla Rodziców - Warsztaty dla rodziców „Jak mówić, by dzieci nas słuchały. Jak słuchać, by dziecko do nas mówiło”. Cz.II „Rodzeństwo bez rywalizacji” .

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tłuszczu zorganizowała zajęcia grupowe w szkołach:

- Zajęcia integracyjne „Jesteśmy różni” w oparciu o kampanię społeczną „Bądź kumplem, nie dokuczaj” w Szkole Podstawowej w Tłuszczu , oddz. V (27 uczniów);
- Program profilaktyczny „Cukierki” w Szkole Podstawowej w Tłuszczu oddz. III (28 uczniów), Szkole Podstawowej w Woli Rasztowskiej oddz. 0 (10 uczniów) oraz Szkole Podstawowej w Strykach oddz. I, II,III (54 uczniów)
- Zajęcia profilaktyczne „ Internet bez hejtu” w Szkole Podstawowej w Tłuszczu, 3 lekcje oddz. IV-VI (40 uczniów) oraz w Szkole Podstawowej w Strykach 1 lekcja, oddz. IV-VI.
- Zajęcia profilaktyczne „ Zagrożenia płynące z Internetu” po 2 lekcje w Szkole Podstawowej w Tłuszczu, oddz. VII-VIII (40 uczniów), w Szkole Podstawowej w Postoliskach, oddz. VII-VIII (29 uczniów) oraz Szkole Podstawowej w Strykach 1 lekcja , oddz. VII-VIII (34 uczniów)

Działania

2) *Działania profilaktyczne w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PP-P;

Współrealizatorzy: WED; WOZ; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2021

Pomoc realizowana jest w różnych formach: indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych oraz zajęć warsztatowych i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży; terapii rodziny; grup

wsparcia; prowadzenia mediacji; interwencji kryzysowej; warsztatów; porad i konsultacji; wykładów i prelekcji; działalności informacyjno-szkoleniowej; udziału w zebraniach rad pedagogicznych.

W ramach swoich działań/zadań Poradnie psychologiczno - pedagogiczne realizują bardzo szeroki program profilaktyki z uwzględnieniem tematów dotyczących przemocy szkolnej, rówieśniczej, medialnej, itp.

Od 2009 roku Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wołominie wprowadziła program profilaktyki, który co roku jest modyfikowany – rozszerzany zgodnie z zapotrzebowaniem środowiska. Na terenie placówki prowadzone są następujące programy:

- Programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (wg programów „Magiczne Krysztály”, „Księżniczka roku”, „Śmierdzący ser”, „Bądź kumplem. Nie dokuczaj” i inne własne programy dostosowane do problemów zaistniałych w zespole klasowym).
- Profilaktyka uzależnień – bloki edukacyjne skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców, dotyczące promocji zdrowia, zdrowego stylu życia (nikotyna, alkohol, profilaktyka AIDS, Program - „Nie daj się”);
- Profilaktyka agresji i wpływ mediów na rozwój psychoemocjonalny dzieci i młodzieży (program „Magiczne Krysztály”, „Śmierdzący ser”, „Baśń o Grzecznym Rycerzu”, „Baśń o Mądrej Katarzynie”, „jak radzić sobie z cyber przemocą”, „Jak odmawiać”, „Jak radzić sobie ze złością”).
- Profilaktyka problemów psychicznych: depresja samookaleczenia, anoreksja, bulimia.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Zielonce w 2020r. przeprowadziła:

- Warsztaty profilaktyczne – dla dziewcząt z kl. VIII „Profilaktyka zagrożeń w sieci, umiejętne stawianie granic w kontaktach z płcią przeciwną”
- z powodu pandemii COVID-19 prelekcje i warsztaty grupowe zostały zawieszone od kwietnia 2020r.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Tłuszczu w 2020r. przeprowadziła:

- Program profilaktyczny „Cukierki”;
- Zajęcia profilaktyczne „Internet bez hejtu”
- Zajęcia profilaktyczne „Zagrożenia płynące z Internetu” .

W zakresie realizacji działań profilaktycznych Poradnie psychologiczne nie współpracują z organizacjami pozarządowymi.

E. STAROŚĆ

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.

Działania

1) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Senioralnej

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: PCPR; DPS-y, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Program Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025, przygotowany przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie, został przyjęty Uchwałą Nr VIII-100/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku.

Celem strategicznym dla polityki senioralnej Powiatu Wołomińskiego jest to, aby przy wykorzystaniu możliwości wszystkich podmiotów na terenie powiatu stwarzać korzystne warunki godnego, samodzielnego, zdrowego starzenia się mieszkańców w połączeniu z tworzeniem możliwości czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym społeczności powiatu.

We wrześniu 2020 roku zorganizowano dwa spotkania dotyczące koncepcji utworzenia Powiatowej Reprezentacji Seniorów w Klubach Senior w Poświętnem i Dąbrowce. W spotkaniach uczestniczyło około 90 osób – seniorów z gmin: Wołomin, Poświętne, Kobyłka, Zielonka, Ząbki, Dąbrowka, Radzymin, Marki, Wyszaków, Szydłowiec oraz Węgrów.

Działania

2) Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych z wykorzystaniem realizatorów z terenu powiatu

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

Wymienione gminy Zielonka, Strachówka, Jadów i Wołomin powinny w największym stopniu przyjąć systemowe rozwiązania dla działań wspierających Seniorów, bowiem w tych gminach występują największe populacje osób w wieku poprodukcyjnym, a tym samym zapotrzebowanie na usługi wspierające dla tej grupy osób. Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2020 r dla powiatu wynosił 17 %, natomiast dla wymienionych gmin jest on zdecydowanie wyższy i wynosi w odniesieniu do wszystkich mieszkańców gminy. Największy odsetek mieszkańców w wieku senioralnym posiadają gminy: Zielonka – 22 %, Wołomin -20,89 %, Strachówka – 20,3%, Jadów – 20,32%. Najmłodszą gminą w powiecie wołomińskim jest gmina Ząbki – 13 % oraz gmina Tłuszcz – 13% mieszkańców w wieku 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców gminy. Aktualnie na terenie powiatu w różnych gminach podejmowane są liczne inicjatywy działań prospołecznych wskazujące na aktywność samego środowiska osób starszych jak również inicjatywy jednostek samorządu lokalnego oraz niezależnych organizacji pozarządowych.

W roku 2020 na terenie powiatu wołomińskiego, w ramach bezpośrednich działań na rzecz środowiska seniorów, realizowano zadania w następujących obszarach: promocja i ochrona zdrowia; pomoc społeczna; wspieranie osób niepełnosprawnych; przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Działania

3) Utworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży.

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

W Gminie Wołomin, w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, utworzono **Dzienny Dom Senior+** Placówka ta skierowana jest dla osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych, lub takich które są pozostawione przez członków rodzin w domach przez cały dzień, osoby których dochody nie pozwalają na zapewnienie stałej opieki zewnątrz. Uczestnikami placówki w 2020 roku było łącznie 21 osób. Dom przystosowany jest do prowadzenia działalności w pomieszczeniach umożliwiających zorganizowanie terapii zajęciowej, spożywania posiłków, wypoczynku, relaksu, zajęć kulinarnych, spotkań kulturalnych, i rekreacyjnych. Seniorzy mają możliwość korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, urządzeń służących do utrzymania higieny osobistej ze sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu RTV, biblioteki, gier, stanowiska komputerowego będących na wyposażeniu placówki.

Na terenie gminy Zielonka funkcjonuje Klub Senior +, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce. Klub zrzesza 61 zadeklarowanych uczestników. W ramach działalności klubu są

organizowane zajęcia: gimnastyki, tańca w kręgu, spacer z kijkami, warsztaty z zakresu pierwszej pomocy, zagrożeń konsumenckich i zjawiska kradzieży oraz zajęcia z psychomotoryki.

Klubu Senior+ utworzono w 2018 roku w Gminie Tłuszcz dla 15 osób. Klub został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów (osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+) w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Od stycznia 2019 roku w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+ dla 25 osób. W ramach prowadzonej działalności w 2020 roku odbyły się zajęcia ruchowe – gimnastyka, zajęcia taneczne, zajęcia „zdrowy kręgosłup” na pływalni w Ząbkach, spotkania integracyjne. Ponad to odbyły się wykłady z różnych dziedzin życia, mieli możliwość skorzystania z pomocy psychologa oraz porad prawnych, a także brali udział w wydarzeniach kulturalnych.

W 2019 roku Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu Wieloletniego „Senior +”, w ramach którego od stycznia 2020 roku swoją działalność rozpoczął Klub Senior+ przeznaczony dla 15 uczestników. W ramach działalności klubu w 2020 r. realizowano działania z w postaci zajęć ruchowych, warsztatów teatralnych, warsztatów wokalnych, wycieczek i spotkań integracyjnych, warsztatów plastycznych, warsztatów coachingowych, a także warsztatów dotyczących zdrowia.

Na terenie Gminy Poświętne w 2020 roku zostały utworzone dwa „Kluby Senior+” w miejscowości Poświętne oraz Międzyzleś. Obydwie placówki są przeznaczone dla 20 uczestników. Kluby powstały z myślą o osobach, które nie będąc już aktywne zawodowo, chcą aktywnie spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania, pasje czy poszerzać wiedzę. Głównym celem powstania klubu było stworzenie seniorom miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których będą mogli ciekawie spędzać czas.

Gmina Klembów pozyskała środki finansowe z Programu Wieloletniego „Senior + na remont i adaptację budynku, w którym zostanie utworzony „Klub Senior +”. Placówka zostanie utworzona w miejscowości Roszczep i będzie przeznaczona dla 15 osób w wieku 60+. Planowane otwarcie Klubu odbędzie się w 2021 r.

Działania

4) *Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu.*

Realizatorzy gminni: OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają dwa domy pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatowy, są to:

- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób z chorobą Alzheimera w Radzyminie - dla 107 osób;
- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku w Zielonce – dla 67 osób.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 1876 z późn. zm.) dokumenty do domu pomocy społecznej kompletuje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Ośrodek pomocy społecznej wydaje również decyzję o skierowaniu do wybranego domu i decyzję o odpłatności.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domach w 2020 r. wynosił: Radzymin – 4 256,84 zł, Zielonka – 4 274,57 zł.

Tabela 36: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)

Lp.	Gmina	Liczba osób 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota świadczeń 2020
1	Wołomin	96	2 939 346 zł	103	3 150 041 zł
2	Zielonka	20	716 233 zł	27	759 645 zł
3	Ząbki	23	484 011 zł	21	615 208 zł
4	Radzymin	37	935 595 zł	32	885 225 zł
5	Dąbrówka	6	166 822 zł	5	170 274 zł
6	Kobyłka	29	862 461 zł	25	893 541 zł
7	Poświętne	1	33 353 zł	2	53 408 zł
8	Tłuszcz	20	568 977 zł	20	625 436 zł
9	Klembów	13	351 361 zł	11	261 029 zł
10	Jadów	6	178 798 zł	10	255 025 zł
11	Strachówka	3	112 067 zł	3	123 636 zł
12	Marki	27	802 026 zł	28	887 196 zł
RAZEM		281	8 151 110 zł	287	8 679 664 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Działania

5) Tworzenie gminnych i powiatowej Rady Seniorów

Realizatorzy: gminy, powiat wołomiński

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego w gminach: Wołomin, Zielonka i Marki zostały utworzone rady seniorów:

- **Miejską Radę Seniorów w Zielonce** powołano Uchwałą Nr XLII/414/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Miejskiej Rady Seniorów w Zielonce.
- **Wołomińską Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr XXXVIII/66/14 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie powołania Wołomińskiej Rady Seniorów
- **Marecką Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej statutu

Celem działania Rad jest m.in. integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz poprzez:

1. ściłą współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
2. integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych;
3. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
4. zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego
5. wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej;
6. dążenie do odtwarzania i umacniania więzi międzypokoleniowych więzi społecznych;
7. wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej gminy;
8. upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Działania

6) *Utworzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y, gminy poza: Tłuszczem, Wołominem, Zielonką

Realizacja: 2017 – 2021

W kilku gminach powiatu zostały powołane Uniwersytety Trzeciego Wieku:

- 1) Wołomiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Mariańska 7, 05-200 Wołomin;
- 2) Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Ośrodku Kultury w Zielonce, ul. Literacka 20, 05-220 Zielonka;
- 3) Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tłuszczu, ul. Warszawska 10, 05-240 Tłuszcz;
- 4) Marecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 37, 05-270 Marki;
- 5) Radzyński Uniwersytet Otwarty ul. Konstytucji 3 Maja 15, 05-250 Radzymin;
- 6) Kobyłkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku Al. Jana Pawła II 22, 05-230 Kobyłka

które realizują różne formy aktywności umysłowej, fizycznej, kulturalnej czy krajoznawczej wyrażających się w organizacji wielu wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi, organizacji różnych form medytacji, wyjazdów do kin i teatrów oraz organizacji wycieczek do miejsc kultu, historycznych czy ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działania

7) *Utworzenie Ośrodków Kultury i Sportu*

Realizatorzy: gmina Jadów; gmina Strachówka.

Realizacja: 2017 – 2021

Gminny Ośrodek Kultury w Jadowie znajduje się przy ul. Jana Pawła II 17. Ośrodek otwarty jest w godzinach: wtorek 9.00 - 18.00, środa 8.00 - 18.00, czwartek 9.00 - 18.00, piątek 8.00 - 17.00, sobota 10.00 - 16.00. W skład GOK wchodzi Ośrodek Kultury w Jadowie oraz świetlice wiejskie w Starowoli i Wujówce.

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

Działania

- 1) *Konieczność przyjęcia przez gminy zasad zlecania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy (np. Marki, Tłuszcz) podmiotom zarejestrowanym na terenie powiatu oraz kierowania mieszkańców gmin w pierwszej kolejności do domów pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.*

Realizatorzy gminni: gminne OPS-y

Realizacja: 2017

Zasadą jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania. Aktualnie w dwu domach pomocy społecznej na terenie powiatu funkcjonuje średniorocznie ok. 20 wolnych miejsc w sytuacji, gdy osoby z powiatu wołomińskiego deklarujące chęć pójścia do dps są kierowane do dps komercyjnych czy prowadzonych przez administrację publiczną, ale na terenie innego powiatu. Odpłatność za pobyt trafia więc do innych powiatów i nie wraca do jednostek samorządowych jako dochód z tytułu udziału w podatkach.

Usługi opiekuńcze zlecane dotąd podmiotowi spoza powiatu wołomińskiego w Gminie Tłuszcz i Marki aktualnie zlecane są Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” z siedzibą w Tłuszczu. Stawka za godzinę usługi w 2020 r. wynosiła 22,50 zł.

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych

Działania

2) *Uczestnictwo w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Pomoc jest udzielana w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, przekazywanych bezpłatnie np. osobom bezdomnym. W ramach Programu i z wykorzystaniem żywności mogą być również organizowane działania w formie:

- warsztatów kulinarnych z udziałem ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów i dietetyków,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych wskazujących zasady zdrowego żywienia przeciwdziałania marnotrawieniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (budżet domowy, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego).

Do otrzymania pomocy osoby i rodziny, spełniające kryteria, kierowane są przez ośrodki pomocy społecznej do Punktów wydawania żywności.

W 2020 roku Gminy z terenu powiatu wołomińskiego, głównie przez ośrodki pomocy społecznej, uczestniczyły w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie w 2020 roku kontynuował współpracę z Bankiem Żywności SOS w Warszawie. W 2020 roku ze wsparcia w formie paczek żywnościowych skorzystało 118 rodzin, w tym 290 osób, co stanowi 2,92 % mieszkańców gminy. Ogółem przekazano 13 695,48 kg żywności o wartości 62 115,85 zł.

Gmina Dąbrówka podpisała umowę również z Bankiem Żywności SOS Warszawa. W celu realizacji programu na terenie gminy zorganizowano magazyn, podjęto współpracę w Wojskami Obrony Terytorialnej, zakwalifikowano i wydano skierowania osobom spełniającym kryteria udziału w programie, jak również podjęto współpracę z wolontariuszami przy rozładunku i wydawaniu żywności. Pomocą żywnościową w roku 2020 objętych zostało 123 rodziny (w tym 286 osób). Łącznie przekazano 12 ton żywności o wartości 56 597,46 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie w 2020 r. na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów żywnościowych podpisał umowę z Bankiem Żywności w Siedlcach. Z tej formy pomocy korzystało 111 osób. Realizacją programu w całości zajmują się pracownicy GOPS (tj. kwalifikowaniem rodzin, dystrybucją i sprawozdawczością). W 2020 r. rozpoczęto współpracę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z siedzibą w Urlach, który przekazał paczki żywnościowe dla najuboższych mieszkańców gminy.

W Gminie Kobyłka w ramach podpisanej umowy z Bankiem Żywności na odbiór i dystrybucję żywności mimo ograniczeń związanych z sytuacją zagrożenia epidemią COVID-19 do lipca 2020 r. odbywało się comiesięczne wydawanie żywności otrzymanej z Banku Żywności. W związku z wytycznymi BŻ żywność dostarczali do OPS i pomagali w wydawaniu żołnierze z Jednostki Wojskowej z Zegrza. W okresie od stycznia do lipca 2020 r. wydano żywność dla 275 osób, na łączną kwotę 93 721 zł, w ilości 14 476, 55 kg.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Dystrybucją zajął się Caritas w Radzyminie. Pomocą żywnościową w roku 2020 objętych zostało 37 rodzin, w tym 90 osób.

Ośrodek Pomocy w Wołominie w zakresie realizacji programu współpracuje z Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej. W 2020 r. do otrzymywania produktów żywnościowych skierował 224 rodzin, w tym 478 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w okresie marzec-wrzesień 2020 r. objął wsparciem w dystrybucji produktów żywnościowych łącznie 482 osoby. W 2020 r. wydał osobom najbardziej potrzebującym łącznie 926 paczek, co daje ponad 21 ton żywności z Banków Żywności. Łączna wartość produktów żywnościowych wyniosła 101 631,23 zł.

W 2020 r. Gmina Poświętne nie uczestniczyła w realizacji zadania publicznego w ramach programu POPŻ z powodu braku odpowiedniego lokalu do przechowywania i wydawania żywności.

Żywność w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020” była przekazywana cyklicznie i nieodpłatnie mieszkańcom gminy powiatu wołomińskiego. Obejmowała ona artykuły o przedłużonym terminie ważności. W oparciu o wieloletnie doświadczenia, ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego, związane z przekazywaniem najuboższym mieszkańcom artykułów spożywczych można stwierdzić, że ta pomoc jest konieczna i wyczekiwana przez mieszkańców. Ta forma pomocy w znacznym stopniu odciąża budżet domowy wielu rodzin borykających się z coraz większymi trudnościami finansowymi.

Działania

3) *Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.*

4) *Tworzenie Programów lokalnych zgodnie z zapotrzebowaniem.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2021

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego uczestniczyły w programach unijnych i regionalnych. Aktywność projektowo-konkursowa jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w 2020 r. polega głównie na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych.

W roku 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie kontynuował realizację projektu partnerskiego pod tytułem „Bądźmy aktywni” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Dzięki możliwości zdalnego realizowania niektórych działań uczestnicy projektu korzystali ze specjalistycznego wsparcia tj. konsultacji prawnych, psychologicznych czy z zakresu doradztwa zawodowego, za pośrednictwem internetu. Przerwane w marcu 2020 r. grupowe warsztaty z zakresu treningu pracy wznowione zostały w czerwcu. Od sierpnia realizowanych było 70 szkoleń zawodowych. Poszczególni uczestnicy ukończyli kursy: obsługi kas

fiskalnych i fakturowania, obsługi koparko-ładowarki, kadrowo-płacowy oraz kosmetyczny. W projekcie brało udział 35 osób. Z uwagi na pandemię wirusa SARS-CoV-2 część działań w ramach projektu „Bądźmy aktywni” zaplanowanych do realizacji w roku 2020, zostało przeniesionych na rok 2021. W ramach projektu w roku 2020 poniesione zostały wydatki w łącznej kwocie 115 835,13 zł – w tym wkład własny 20 880,00 zł, środki EFS 94 955,13 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie w 2020 roku kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie przystąpił do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa”, który ogłoszony został przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu miała na celu poprawę komfortu życia osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, jak i samych osób zależnych. Zapewnienie czasu na odpoczynek, regenerację sił, poprawę kondycji zdrowotnej, przyczyniło się do poprawy funkcjonowania opiekunów. Skorzystanie z zaoferowanego przez GOPS wsparcia przyczyniło się do ograniczenia izolacji rodzin z osobami niepełnosprawnymi, umożliwiło realizację indywidualnych zainteresowań opiekunów, dało przestrzeń na zabezpieczenie własnych potrzeb, czy też zajęcie się własnym zdrowiem. Zapewnienie wsparcia w opiece zaowocowało poprawą jakości życia opiekunów, jak i zależnych od nich osób. Z uwagi na epidemię koronawirusa i obawy zarażenia się kilka rodzin zrezygnowało z udziału w programie, ostatecznie w 4 rodzinach świadczone były usługi wytchnieniowe. Wydatki w ramach programu 23 949,68 zł, w tym dotacja z SFWON 19 341,16 zł.

W związku z obowiązującym stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przygotowało na rok 2020 program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn. „Wspieraj Seniora”. Strategicznym celem programu było zapewnienie usług wsparcia Seniorów, którzy decydując się na pozostanie w domu nie byli w stanie zabezpieczyć artykułów podstawowej potrzeby. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły spożywcze, leki, środki higieny osobistej, jak i pomoc w sprawach urzędowych, kontaktach ze specjalistami itp. W ramach programu poniesione zostały wydatki w łącznej kwocie 7 344,82 zł, w tym wkład własny 1 555,72 zł, dotacja celowa 5 789,10 zł. Wsparciem objętych zostało 27 seniorów z gminy Klembów. W drugim półroczu 2020 r. GOPS Klembów przejął realizację zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów (art. 90d, art. 90e ustawy o systemie oświaty). Na wypłatę stypendiów i zasiłku dla uczniów wydatkowano kwotę 17 136,67 zł, w tym w ramach dotacji z MEN 13 709,33 zł. Wsparcie uzyskało 37 uczniów (36 w formie stypendium, 1 w formie zasiłku szkolnego).

W roku 2020 gmina Poświętne nie uczestniczyła w projektach EFS. Brała jednak udział w ogłaszanych przez MPRIIPS konkursach, a mianowicie:

- Program "Asystent rodziny" wynikający z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Program "Za życiem" wynikający z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, łączny koszt zadania 66 211,16 zł, który objął swym działaniem 10 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem uczestniczył w programie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2019-2020” w ramach Funduszu Solidarnościowego, koszt realizacji zadania wyniósł 6 516,85 zł, usługą objęto 1 rodzinę. W ramach Funduszu Solidarnościowego Ośrodek realizował również program rządowy zwany „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych- edycja 2020”, koszt realizacji zadania wyniósł 4 550,93 zł, usługą objęta była 1 osoba. W 2020 roku Ośrodek realizował Program rządowy pod nazwą „Opieka 75+ - edycja 2020 r”, koszt realizacji zadania wyniósł 8 184,29 zł, usługą objęto 4 osoby. Gmina brała również udział w rządowym Programie MALUCH+ uzyskując środki finansowe do zaadaptowania lokalu na żłobek. Na terenie gminy realizowano zadania

w ramach Wieloletniego rządowego programu osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, koszt zadania 44 577,90 zł, który objął swym działaniem 161 osób, w tym 115 dzieci.

Gmina Dąbrówka (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce) w partnerstwie z Gminą Klembów (Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Klembowie) od września 2019 roku realizuje projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej 48 (w tym 24 osób z terenu Gminy Dąbrówka) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w okresie od września 2019 r. do marca 2022 r. Całkowity wartość projektu to 672 000 zł z czego dofinansowanie wynosi 537 589 zł, co stanowi 80% całkowitych kosztów projektu. W 2019 roku Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Program ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi dwa moduły: Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie lub wyposażenie placówki; Moduł 2 – zapewnienie funkcjonowania już istniejących placówek. W ramach modułu pierwszego Gmina Dąbrówka otrzymała dofinansowanie na utworzenie placówki Klub Senior+ w wysokości 97 868 zł. Środki te zostały przeznaczone na wyremontowanie pomieszczeń Klubu wraz z zakupem odpowiedniego wyposażenia. W związku z obowiązującym stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn: „Wspieraj Seniora” Udzielono wsparcia 14 seniorom. Udzielono łącznie 31 świadczeń (w tym zakup środków spożywczych, zakup leków, drobne opłaty, pomoc w sprawach urzędowych, kontakt z rodziną, wsparcie zdalne – rozmowy telefoniczne). Na realizację zadania wydatkowano 5 526,38 zł z czego z budżetu wojewody 4 420,44 zł. Ponadto Ośrodek realizuje różnego rodzaju programy, takie jak: Program Dobry Start, Program „Posiłek w szkole i w domu”, Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Program TakRodzina.pl. Realizował również

W 2020 r. gmina Jadów nie uczestniczyła: w projektach z EFS, uczestniczyła natomiast w konkursach ogłaszanych przez MRPiPS na realizację: Programu „Posiłek w szkole i w domu”, otrzymała kwotę 30 000,00 zł, w ramach tego programu pomocą objętych było 62 dzieci. Przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizowała projekt współfinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego pod nazwą „Rodzina-Relacja -kontynuacja”. Celem głównym projektu było wspieranie działań mających na celu wzmocnienie samodzielności rodzin z dziećmi, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich. Oddziaływania skierowane do rodziców nie polegały tylko na informowaniu i edukowaniu, ale przede wszystkim na zwiększaniu umiejętności wychowawczych oraz tworzeniu dobrej relacji. W projekcie wzięło udział łącznie 30 osób.

W roku 2020 r. gmina Kobyłka uczestniczyła: w 3 konkursach ogłaszanych przez MRPiPS na łączną kwotę 73 908 zł., które objęły 31 osób oraz w realizacji 1 programu osłonowego „Dożywianie” na łączną kwotę 168.000 zł., które objęły 420 osób.

Realizowany przez gminę Kobyłka Program „Opieka 75+” na rok 2020, polegał na zwiększeniu dostępności do usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych i samotnych po 75 roku życia. Środki finansowe budżetu państwa w formie wsparcia dla gmin na realizację tego programu przeznaczone są na zwiększenie liczby godzin usług dla osób korzystających z tej formy wsparcia oraz na dofinansowanie kosztów usług dla osób, które z usług dotychczas nie korzystały. Miasto Kobyłka otrzymało dofinansowanie w wysokości 26 344 zł co stanowiło dofinansowanie w 50%. Program zakładał dofinansowanie dla osób wnioskujących o pomoc

usługową po raz pierwszy – skorzystało 10 osób. Gmina przystąpiła również do Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych - edycja 2020 r. Program zakładał dofinansowanie do kosztu usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych tj. posiadających orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, które nie ukończyły 75 roku życia. W 2020 r. dotacja wyniosła 45 864 zł i było to 50% wydatków. Programem objętych było 9 osób.

Miasto Kobyłka przystąpiło do Programu „Wspieraj Seniora” i w 2020 r otrzymało dotację w wysokości 45 623 zł (były to środki przeznaczone na dodatkowe wynagrodzenia dla pracowników realizujących program - 7 pracowników socjalnych i koordynatora). Dotychczas z tej formy wsparcia skorzystało 118 seniorów (106 osób w wieku powyżej 70 lat i 12 osób niesamodzielnych z uwagi na stan zdrowia w wieku powyżej 60 roku życia).

Miasto Kobyłka przystąpiło do realizacji Program „Opieka wytchnieniowa” dla osób opiekujących się niepełnosprawnymi członkami rodzin i w 2020r. , otrzymało na ten cel dotację w wysokości 58 176 zł. Z uwagi na pandemię Covid-19, dotacja nie została wykorzystania.

W roku 2020 gmina Miasto Marki uczestniczyła w następujących projektach: Projekt EFS „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” (wsparciem objęto 1 osobę); Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu 2019-2023” (wsparciem objęto 132 osoby); Program rządowy „Pomoc w zakresie dożywiania 2014-2020” (wsparciem objęto 662 osoby); Program rządowy „Opieka 75+” (wsparciem objęto 7 osób); Program rządowy „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych - edycja 2020 r.” (wsparciem objęto 7 osób); Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (wsparciem objęto 33 osoby); Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” (wsparciem objęto 25 rodzin); Program rządowy „Dobry Start” (wsparciem objęto 4211 osób); program rządowy „Za życiem” (wsparciem objęto 4 osoby).

Gmina Radzymin brała udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizację programów osłonowych. W roku 2020 r. uczestniczyła w realizacji 2 programów osłonowych na łączną kwotę 107 741,37 zł, które objęły 18 osób. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020” pozwoliła na objęcie wsparciem 12 osób niepełnosprawnych tj. 8 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 4 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Limit godzin usług opieki wytchnieniowej przypadający na 1 osobę zakwalifikowaną do Programu to średnio 240 godzin zegarowych. Założenia programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020” pozwoliły na uzyskanie wsparcia finansowego na koszty realizacji zadania świadczonego w formie usługi opieki wytchnieniowej w wysokości do 80% kosztów realizacji. Udział środków własnych gminy wynosi 20% przewidywanych kosztów realizacji usług opieki wytchnieniowej. Gmina uzyskała wsparcie finansowe na usługi opieki wytchnieniowej w wysokości 61 317,50 zł. Kwota wkładu własnego wyniosła 15 177,60 zł. Gmina brała udział w programie „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2020” współfinansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Uzyskano kwotę dofinansowania w wysokości 15 623,13 zł. Pozwoliło to w osiągnięciu wyższego poziomu dostępności do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych. Gmina Radzymin zrealizowała również programu „Wspieraj Seniora” na rok 2020. Z programu skorzystało łącznie 8 osób, w tym 5 osób w wieku 70+ oraz 3 osoby poniżej 70 roku życia. W realizację programu było zaangażowanych 13 wolontariuszy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie podpisał z każdą osobą porozumienie wolontariackie. Gmina uzyskała wsparcie finansowe na program „Wspieraj Seniora” w wysokości 8 478,65 zł.

W roku 2020 r. gmina Strachówka uczestniczyła w konkursach ogłaszanych przez MRPiPS. Z Program „Asystent Rodziny” w 2020 roku skorzystało 4 rodziny. GOPS przystąpił również do rządowego programu „Wspieraj Seniora”. W 2020 roku realizowane były również dwa programy osłonowe (Karta Dużej Rodziny oraz Posiłek w szkole i w domu). Pomocą w formie gorącego posiłku

objęte 38 uczniów, pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku otrzymały 23 rodziny. Kartę Dużej Rodziny otrzymało 42 osoby.

W roku 2020 r. gmina Wołomin uczestniczyła w 3 projektach z EFS, na łączną kwotę 1 996 408 zł, które objęły 247 osób oraz w 1 projekcie partnerskim z powiatem wołomińskim i Gminą Marki na łączną kwotę 10 800 zł, który objął 5 osób. W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie kontynuował realizację wcześniej rozpoczętych projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej:

- Projekt pt. „Rodzina ostoją - program wsparcia dla wołomińskich rodzin”. Celem projektu był wzrost aktywności społeczno-zawodowej i szans na zatrudnienie 36 osób (24 kobiet i 12 mężczyzn), w tym 24 osób dorosłych oraz 12 osób małoletnich, z minimum 10 rodzin z Gminy Wołomin, wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci. W 2020 roku uczestnicy projektu tj. 12 osób uczestniczyło w stażach zawodowych przez dwa miesiące. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował ze stowarzyszeniem „Czas na lepsze”, które pomagało w organizacji staży.
- Projekt pt. „Wigor ++”. Głównym założeniem było zwiększenie samodzielności życiowej i jakości życia osób niesamodzielnych, starszych powyżej 60 roku życia oraz ich faktycznych opiekunów. Osoby starsze i niesamodzielne korzystały z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej i opiekunek osób starszych. Asystent wspierał osoby z niepełnosprawnością w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnego do aktywnego funkcjonowania społecznego. W 2020 r. asystent prowadził pracę z 10 osobami niepełnosprawnymi. W przypadku usług opiekuńczych 26 uczestników otrzymało pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych oraz opieki higienicznej. Ponadto z uczestnikami projektu współpracowali: fizjoterapeuta, psychiatra, instruktor Nordic Walking.
- Projekt „OPS Skuteczny”. Celem projektu było oddzielenie działań administracyjnych od pracy socjalnej. W przedsięwzięciu wzięli udział pracownicy OPS Wołomin, dla których zaplanowano szkolenia oraz superwizję pracy socjalnej. Dofinansowanie pozyskane na realizację projektu to 420 548,75 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie realizuje także zadanie własne gminy, które jest współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020. Dzienny Dom Seniora przeznaczony jest dla 15 osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych, lub takich które są pozostawione przez członków rodziny w domach przez cały dzień. W ciągu 2020 r. w programie uczestniczyło 21 osób.

W 2020 r. gmina Tłuszcz uczestniczyła w trzech konkursach ogłoszonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: Program „Opieka 75+” (16 uczestników programu), Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych do 75 r.ż” (8 uczestników programu), Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” (15 uczestników programu). W ramach ww. programów pozyskano środki na łączną kwotę 207 107,95 zł. Programami objęto 39 osób. Gmina Tłuszcz realizowała również Program „Posiłek w szkole i w domu” na łączną kwotę 88 000 zł. Program „Wspieraj Seniora” był realizowany w Gminie Tłuszcz od 20.10.2020 r. do 31.12.2020 r. Zgodnie z założeniami programu Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadanie skierował do wsparcia seniorów, którzy pozostając w domu zgłosili potrzebę wsparcia poprzez krajową infolinię i platformę CAS lub telefonicznie bezpośrednio do jednostki ze względu na utrzymujący się stan epidemii w kraju. Liczba osób które skorzystały ze wsparcia w ramach programu na dzień 31.12.2020 wyniosła - 40 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu współrealizował następujące projekty: „Pięćdziesiąt twarzy Seniora” oraz Klub PIK- Pomoc Integracja Komunikacja.

W roku 2020 r. Gmina Ząbki uczestniczyła: w 1 projekcie z EFS, na łączną kwotę 139 317 zł, które objęły 25 osób oraz w 4 konkursach ogłaszanych przez MRPiPS na łączną kwotę 188 476 zł, które objęły 30 osób i 31 rodzin oraz w realizacji 1 programu osłonowego na łączną kwotę 180 971 zł, które objęły 491 osób. Na terenie gminy Ząbki w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 realizowana jest działalność Klubu Senior+. W 2020 r. na ww. cel wydatkowano kwotę 79 056,53 zł, przy czym 28 609,07 zł to dotacja uzyskana z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkach rozpoczął realizację programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020”, z pomocy skorzystało 9 rodzin, każda z nich miała do wykorzystania 240 godzin wsparcia. Całkowity koszt programu wyniósł 53 263 zł, z czego otrzymano dotację w wys. 42 610 zł. W 2020 r. rozpoczęto realizację programu „Wspieraj Seniora – edycja 2020”. Program miał na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów 70+, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia miała polegać w szczególności na dostarczaniu zakupów, zgodnie ze wskazanymi przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej. Całkowity koszt programu wyniósł 523 zł z czego otrzymano dotację w wysokości 418 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkach od września 2019 roku realizuje projekt pn. „Restart w OPS w Ząbkach” Celem ogólnym projektu jest wdrożenie usprawnień organizacyjnych poprzez rozdzielnie zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług oraz poprzez optymalizację wykorzystania potencjału osób zatrudnionych w OPS służący poprawie jakości obsługi klientów. Ogólna wartość projektu to 416.031,65 zł. W ramach projektu realizowane są trzy zadania: 1) przygotowanie nowej struktury organizacyjnej OPS w Ząbkach oraz przystosowanie OPS do funkcjonowania według nowego modelu organizacyjnego; 2) przygotowanie merytoryczne personelu OPS do wprowadzanych zmian modelu funkcjonowania OPS; 3) Realizacja pracy socjalnej i usług według nowego modelu funkcjonowania OPS.

W roku oceny Gmina Zielonka uczestniczyła w 1 projekcie finansowanym z EFS, na łączną kwotę 176 663,17 zł, który objął 9 osób. Projekt „Nowa jakość pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce”, ma na celu zmianę organizacji pracy w Ośrodku, poprzez oddzielenie zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług socjalnych. W ramach Projektu zatrudniono dodatkowo pracownika socjalnego, zorganizowano szkolenia dla pracowników oraz doposażono Ośrodek w sprzęt biurowy. Ośrodek w ramach aktywności projektowo – konkursowej realizował w 2020 r. trzy programy. Program „Opieka Wytchnieniowa” dedykowany członkom rodzin lub opiekunom, którzy wymagają wsparcia w postaci czasowej pomocy w sprawowaniu bezpośredniej, codziennej opieki nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Opieką wytchnieniową zostały objęte 3 rodziny. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, którego celem jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Tą formą pomocy zostało objętych 5 osób. W ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020, przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce, powstał Klub Senior + , zrzeszający 61 zadeklarowanych uczestników. W Klubie odbywały się następujące zajęcia; gimnastyka, taniec w kręgu, spacer z kijkami, warsztaty z zakresu pierwszej pomocy, zagrożenia konsumenckie i zjawiska kradzieży, zajęcia z psychomotoryki. Liczba uczestników stale korzystających z zajęć to 11 osób. W czasie pandemii działalność Klubu została zawieszona od 27 października 2020 r.

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

Działania

1) Uczestnictwo w Ogólnopolskim programie polityki prorodzinnej „Karta Dużej Rodziny” zgodnie z Ustawą o Karcie Dużej Rodziny.

Realizatorzy: Gminy

Realizacja: 2017 – 2025

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu powiatu wołomińskiego jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty ponad 24 tys. miejsc zgłoszonych przez firmy i instytucje z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom, z co najmniej trójką dzieci, a od początku 2019 roku również rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci.

Tabela 37: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Kto realizuje	Od kiedy	Liczba wydanych kart od początku realizacji projektu	Liczba wydanych kart w 2020 r.
1	Wołomin	Urząd Miasta, Wydział Polityki Społecznej	05.12.2014r.	8439 (w tym 1752 elektroniczne)	235
2	Zielonka	Urząd Miasta, Wydział Spraw Społecznych	01.01.2015r	2320	283
3	Ząbki	Urząd Miasta (od 01.05.2018r. OPS)	01.01.2016r	2801	509
4	Radzymin	Urząd Miasta, Referat Partycypacji i Polityki Społecznej.	16.06.2014r	2 915 kart tradycyjnych, 920 elektronicznych oraz 896 w formie tradycyjnej i elektronicznej.	267 kart tradycyjnych, 188 elektronicznych oraz 169 w formie tradycyjnej i elektronicznej.
5	Dąbrówka	Urząd Gminy	05.12.2014r	1642 (w tym 994 kart rodzicom i 648 kart dzieciom)	299
6	Kobyłka	Urząd Miasta, Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych	16.06.2014r	4561 (w tym 1191 elektroniczne)	697 (w tym 336 elektroniczne)
7	Poświętne	GOPS	Lipiec 2014	1311 (w tym 232 elektroniczne)	63 (w tym 31 elektronicznych)
8	Tłuszcz	OPS	16.06.2014r	6453	314
9	Klembów	GOPS	05.12.2014	1538	130 (w tym 65 kart dzieci i 65 kart rodzicom)
10	Jadów	GOPS	05.01.2015	1360	103
11	Strachówka	OPS	05.12.2014r	432	42
12	Marki	Urząd Miasta (od 01.01.2018r. OPS)	31.10.2012r	4543	660

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy

Działania

2) *Realizacja Powiatowego Programu Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny”.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: gminy uczestniczące w Programie

Realizacja: 2017 – 2025

Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny” realizowany jest od 2012 roku. Od początku realizacji do chwili obecnej wydano ponad 10 569 kart. W 2020 roku wydano łącznie 1 912 Powiatowe Karty Rodziny, z tego 571 nowych kart oraz 1 341 kart z nowym okresem ważności. W roku 2020 powiat przeznaczył 300 000 zł na realizację Programu, co oznacza 40% jego wartości, a kolejne 60% wartości dopłaciły gminy. W sześciu gminach powiatu, uczestniczących w Programie wsparcie otrzymało 1 545 rodzin.

Informacje dot. Powiatowej Karty Rodziny (m.in. inf. o niezbędnych dokumentach, katalog ulg i zniżek, listę partnerów programu) można uzyskać na stronie internetowej: <http://www.takrodzina.pl/>

Zgodnie z zapisami Uchwały Nr XXVI-257/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 października 2020 r. w sprawie Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl (zmienionej Uchwałą Nr XXVIII-278/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 grudnia 2020 r), Powiatowa Karta Rodziny, jest skierowana do rodzin wielodzietnych, w tym wielodzietnych rodzin zastępczych oraz rodzin tworzących rodzinny dom dziecka zamieszkałych na terenie powiatu wołomińskiego, w których rodzice lub opiekunowie odprowadzają podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) do Urzędu Skarbowego w Wołominie oraz opłacają w gminie miejsca zamieszkania podatki i opłaty lokalne.

Powiatową Kartę Rodziny może otrzymać każdy członek rodziny wielodzietnej, w tym wielodzietnej rodziny sprawującej rodzinną pieczę zastępczą, zamieszkałej na terenie powiatu wołomińskiego, pod warunkiem, że gmina na terenie której zamieszkuje rodzina wielodzietna przystąpiła do Programu Powiatowej Karty Rodziny. Przystąpienie przez gminę z terenu powiatu wołomińskiego do Programu polega na podjęciu przez Radę Gminy uchwały o przystąpieniu do Programu z określeniem rodzaju towarów i usług, na które są udzielane ulgi i zniżki dla posiadaczy Karty. Realizacja Programu następuje po obustronnym podpisaniu umowy pomiędzy powiatem wołomińskim a gminą.

W 2020 r. powiat wołomiński udzielił następującym gminom, które przystąpiły do realizacji Programu, pomocy finansowej w formie dotacji celowej:

- 1) Gminie Dąbrówka udzielono dotacji w wysokości 43 000 zł (Uchwała Nr XVII-189/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Gmina Dąbrówka zaproponowała udzielanie następujących zniżek Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny:
 - przy opłatach za posiłki wydawane w formie obiadów w placówkach oświatowych,
 - przy opłatach za zajęcia prowadzone w Gminnym Centrum Kultury.
- 2) Gminie Poświętne udzielono dotacji w wysokości 2 723 zł (Uchwała Nr XVII-190/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Gmina Poświętne zaproponowała udzielanie Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny następujących ulg i zniżek przy opłatach za:
 - czynsz w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy,
 - finansowanie świadczeń pieniężnych na rozpoczęcie roku szkolnego – wyprawka szkolna.
- 3) Gminie Radzymin udzielono dotacji w wysokości 65 000 zł (Uchwała Nr XVII-191/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Gmina Radzymin zaproponowała udzielanie Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny następujących ulg i zniżek przy opłatach za:
 - posiłki w formie obiadów w placówkach oświatowych,
 - zajęcia i bilety wejściowe na imprezy w Radzyminskim Ośrodku Kultury i Sportu,

- bilety wejściowe na imprezy w Miejskiej Sali Koncertowej im. F. Chopina oraz w Radzyńskim Ośrodku Kultury i Sportu,
 - pobyt dzieci w publicznych przedszkolach.
- 4) Gminie Tłuszcz udzielono dotacji w wysokości 3 200 zł (Uchwała Nr XVII-192/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Gmina Tłuszcz zaproponowała udzielanie Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny następujących ulg i zniżek przy opłatach za:
- zakup biletu autobusowego lub kolejowego na dojazd do pracy lub szkoły (dofinansowanie);
 - za zajęcia prowadzone w Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczu.
- 5) Miastu Ząbki udzielono dotacji w wysokości 80 000 zł (Uchwała Nr XVII-193/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Miasto Ząbki zaproponowała udzielanie Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny następujących ulg i zniżek przy opłatach za:
- pobyt dziecka w publicznych przedszkolach,
 - posiłki w formie obiadów w placówkach oświatowych,
 - zajęcia w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji,
 - zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury.
- 6) Miastu Zielonka udzielono dotacji w wysokości 53 600 zł (Uchwała Nr XVII-194/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lutego 2020 r.). Miasto Zielonka zaproponowała udzielanie Posiadaczom Powiatowej Karty Rodziny następujących ulg i zniżek przy opłatach za:
- nabycie biletu autobusowego lub kolejowego na dojazd do pracy lub szkoły,
 - zajęcia oferowane przez Ośrodek Kultury i Sportu,
 - pobyt w miejskich przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych

Na terenie Gminy Zielonka wprowadzono w 2012 r. Zielonkowską Gminną Kartę Dużej Rodziny. Gmina Zielonka realizuje program od 22 lutego 2012 r., od początku realizacji programu wydano 2 954 karty, w tym w 2020 r. - 182 karty. Zielonkowska Karta Dużej Rodziny uprawnia do:

- 50% rabatu od opłat za zajęcia organizowane przez Ośrodek Kultury i Sportu w Zielonce (dokładny wykaz dostarczany będzie przy wydaniu Karty).
- zniżek na usługi przedsiębiorców, którzy przystąpili do Programu Karty Dużej Rodziny.

Na terenie Gminy Marki wprowadzono Marecką Kartę Dużej Rodziny. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach od stycznia 2018 r. Od początku realizacji programu wydano 1 377 kart, w tym w 2020 r. wydano 754 karty. Marecka Karta Dużej Rodziny uprawnia do:

- 50% zniżki w opłatach za posiłki wydawane w formie obiadów oraz wyżywienia całodziennego dla dzieci z rodzin wielodzietnych uczęszczających do publicznych szkół podstawowych oraz średnich, publicznych przedszkoli oraz przedszkoli niepublicznych realizujących świadczenia publiczne zlecone przez Miasto Marki.
- 50% zniżki od obowiązujących opłat za zajęcia dla dzieci z rodzin wielodzietnych organizowane przez miejskie instytucje kultury (czyli Marecki Ośrodek Kultury),
- korzystania przez dzieci z rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską ZTM, które dojeżdżają do szkoły znajdującej się w odległości powyżej 3 km od miejsca zamieszkania,
- 50 % zniżki od obowiązujących cen biletów za korzystanie przez dzieci z rodzin wielodzietnych posiadających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z miejskiego obiektu sportowo-rekreacyjnego MCER.

Na terenie Gminy Radzymin wprowadzono „ Radzyńską kartę mieszkańca”. Karta uprawnia do zniżek i ulg przygotowanych specjalnie dla mieszkańców Gminy Radzymin przez samorząd oraz firmy partnerskie, m.in.: zniżki na pływaniu, zniżki na gminne zajęcia sportowe i edukacyjne, zniżki w dostępie do infrastruktury sportowej, zniżki na komercyjne usługi medyczne. Karta kryje w sobie,

kilka funkcjonalności m.in.: kodowanie biletu metropolitalnego z maksymalnymi zniżkami ; bezpłatne przejazdy gminnymi liniami „R” i „N” oraz liniami „L” ZTM; Bon Malucha – dofinansowanie opieki nad dziećmi do lat 3; zniżki i oferty specjalne od firm partnerskich. O kartę mogą wnioskować osoby, które rozliczają podatek dochodowy (PIT) w Urzędzie Skarbowym Wołomin na rzecz Gminy Radzymin.

Działania

- 3) Uczestnictwo w Wieloletnim Programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.
- 4) Organizacja gminnych punktów dystrybucji żywności w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Koordynatorzy gminni - OPS-y.

Realizacja: 2017 – 2025

Pomoc w dożywianiu realizowana jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program wykonywany jest zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Mazowieckim. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

Realizacja Programu „Posiłek w domu i szkole” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe. oraz kryterium dochodowe. W 2020r. w programie uczestniczyły gminy z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 38: Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota Świadczeń 2020
Wołomin	575	523 989 zł	535	632 491 zł	423	401 637zł	415	542 703 zł
Zielonka	41	10 753 zł	98	44 177 zł	87	63 299zł	87	37 922 zł
Ząbki	188	111 785 zł	175	106 251 zł	171	89 150 zł	211	145 381 zł
Radzymin	118	25 080 zł	164	38 320 zł	139	35 280 zł	153	69 880 zł
Dąbrówka	28	10 650 zł	23	10 200 zł	28	12 050 zł	26	16 150 zł
Kobyłka	176	102 840 zł	198	100 800 zł	167	143 739 zł	183	202 516 zł
Poświętne	59	55 620 zł	61	58 237 zł	7	1 950 zł	18	6 800 zł
Tłuszcz	116	725 44 zł	110	60 464 zł	115	73 999 zł	126	89 278 zł
Klembów	85	33 820 zł	68	25 300 zł	51	21 794 zł	57	26 493 zł
Jadów	17	4 210 zł	25	6 840 zł	24	9 650 zł	54	23 370 zł
Strachówka	3	1 250 zł	4	1 950 zł	6	2 400 zł	23	18 098 zł
Marki	224	165 600 zł	231	170 050 zł	382	215 000 zł	298	306 400zł
RAZEM	1630	1 045 597 zł	1692	1 255 080 zł	1600	1 069 948 zł	1651	1 484 991 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020r.

Tabela 39: Posilki w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota świadczeń 2020
Wołomin	751	576 468 zł	624	467 966 zł	621	492 867 zł	495	306 647 zł
Zielonka	98	90 823 zł	75	73 656 zł	79	67 077 zł	57	37 922 zł
Ząbki	129	84 675 zł	119	84 436 zł	121	80 296 zł	108	35 590 zł
Radzymin	166	74 428 zł	129	64 059 zł	126	65 321 zł	93	25 433 zł
Dąbrówka	150	57 018 zł	115	46 095 zł	101	43 854 zł	72	15 648 zł
Kobyłka	208	148 986 zł	193	166 857 zł	178	136 261 zł	127	77 484 zł
Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	142	83 356 zł	116	35 371 zł
Łuszc	173	57 001 zł	124	52 402 zł	113	38 001 zł	81	20 722 zł
Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł	63	12 745 zł
Jadów	119	44 111 zł	116	41 184 zł	83	33 883 zł	62	15 182 zł
Strachówka	95	33 946 zł	59	20 723 zł	54	18 127 zł	38	7 495 zł
Marki	133	73 092 zł	112	65 962 zł	152	74 779 zł	131	86 184 zł
RAZEM	2249	1 359 134 zł	1877	1 187 142 zł	1859	1 169 736 zł	1443	676 423 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

Tabela 40: Posilki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób, 2020	Kwota świadczeń 2020
Wołomin	583	336 135 zł	510	306 560 zł	554	294 411 zł	412	128 978 zł
Zielonka	95	86 624 zł	71	63 323 zł	74	58 739 zł	52	27 431 zł
Ząbki	127	80 210 zł	111	70 665 zł	115	71 728 zł	105	32 821 zł
Radzymin	156	67 933 zł	127	61 516 zł	125	64 566 zł	92	25 217 zł
Dąbrówka	149	55 875 zł	113	44 094 zł	98	41 125 zł	70	15 044 zł
Kobyłka	200	144 111 zł	191	166 501 zł	178	136 261 zł	127	77 484 zł
Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	139	82 528 zł	110	31 944 zł
Łuszc	171	52 262 zł	120	42 644 zł	112	35 383 zł	76	12 987 zł
Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł	63	12 745 zł
Jadów	118	41 973 zł	115	38 760 zł	82	31 211 zł	61	15 014 zł
Strachówka	92	30 316 zł	58	19 909 zł	53	17 467 zł	38	7 495 zł
Marki	132	73 092 zł	111	64 947 zł	152	74 779 zł	95	53 454 zł
Razem	2052	1 087 117 zł	1728	982 721 zł	1771	944 112 zł	1301	440 614 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

IV. PODSUMOWANIE

Analizując dane i informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne i uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można stwierdzić, że zdecydowana większość założonych kierunków działań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji. Podejmowane działania przyczyniają się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Wielokierunkowy model podejścia do rozwiązywania problemów społecznych potwierdza, iż Powiat posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii 2025, który pozwala w miarę możliwości optymalnie wykorzystać własne zasoby do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia.

Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej uzyskano między innymi zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienie rodzin oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Obserwacja lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych ostatnich lat prowadzi do wniosku, że pomimo ogólnej poprawy sytuacji materialnej rodzin najuboższych w wyniku spadku poziomu bezrobocia i wprowadzenia form finansowego wspierania rodzin z dziećmi, w dalszym ciągu pozostaje grupa beneficjentów społecznego wsparcia, która jest „niewrażliwa” na zmieniające się otoczenie.

Dowodzi to fakt, iż u podstaw ubóstwa i innych kluczowych problemów społecznych nie zawsze leży brak pracy. Nierzadko są to problemy o podłożu psychologicznym i osobowościowym, zwane szeroko pojętą „wyuczoną bezradnością”. Dlatego należy zaznaczyć, że długoterminowa i trwała poprawa sytuacji osób w kryzysie wymaga przede wszystkim takich rozwiązań, które pomogą korygować niewłaściwe, destrukcyjne postawy i zmotywują do zmian, a także wspomogą rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji.

Biorąc pod uwagę, iż postawy i cechy osobowościowe kształtują się od najmłodszych lat, ważnym elementem jest także rozwijanie form wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży.

Wyzwaniem jest także wzrastająca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu problemów zdrowotnych, podeszłego wieku, uzależnień czy braku wsparcia ze strony najbliższych. W tym przypadku, poza nieodzownym wsparciem o charakterze materialnym i usługowym, konieczne jest prowadzenie działań służących rozwijaniu infrastruktury zdrowotnej i społecznej, propagujących zdrowy tryb życia i aktywne starzenie się.

Dobra współpraca kadry realizującej zadania w obszarze pomocy dziecku i rodzinie skutkuje tworzeniem spójnego systemu wsparcia dla dzieci i wychowanków opuszczających formy opieki zastępczej, co przekłada się na szybki proces usamodzielniania wychowanków. Zasadna jest kontynuacja podejmowanych działań w tym obszarze z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Niestety związku z panującą pandemią, ze względów bezpieczeństwa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak również inne jednostki były zmuszone ograniczyć działania mające na celu organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i spotkań o charakterze integracyjnym dla istniejących rodzin zastępczych.

Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami wymaga kompleksowych działań podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, konieczna jest kontynuacja zadań w kolejnych latach.

Osoby długotrwale bezrobotne wymagają kompleksowych usług w zakresie aktywnej integracji, konieczna jest stała współpraca instytucji pomocy społecznej i rynku pracy.

W kolejnych latach należy kontynuować działania w zakresie rozwoju usług społecznych podjąć działania w zakresie tworzenia mieszkań chronionych lub wspieranych dla osób starszych, w szczególności z niepełnosprawnościami.

W obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych inicjatywy zgłaszane przez organizacje pozarządowe uzyskują wsparcie finansowe ze środków PFRON oraz wsparcie organizacyjne ze strony powiatu i gmin - wskazana jest kontynuacja wypracowanych zasad współpracy w tym obszarze oraz rozwój nowych rozwiązań w oparciu o zdefiniowane potrzeby i dostępne programy wsparcia.

Efektywna realizacja zadań przyczynia się do wzrostu znaczenia nie tylko polityki społecznej w Powiecie. Działania realizowane w ramach Strategii 2025 rozwijają świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i metod skutecznego im przeciwdziałania.

Są jednak zadania które wymagają poszerzenia i dalszego realizowania, tj:

- poszerzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych;
- zapewnienie oraz stałe rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i seniorów oraz zapewnienie mieszkania chronionego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
- wspieranie inicjatyw szerzących wiedzę i podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale lub ciężko chorych;

- rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań aktywizujących społeczność lokalną;
- dalszy rozwój instytucji koordynatora i asystenta rodziny w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin;
- skoordynowanie działań różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną wspólnych klientów szczególnie młodzieży i opracowywanie wspólnych działań, mających na celu przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i bezrobocia;
- utworzenie „Centrum wsparcia osób niepełnosprawnych i rodzin” - jednego miejsca, w którym osoba niepełnosprawna będzie mogła załatwić większość spraw administracyjnych i urzędowych bez konieczności przemieszczania się w różne miejsca, wdrożenie systemu elektronicznej obsługi;
- utworzenie strony internetowej (platformy) wspólnej dla wszystkich instytucji działających na rzecz osób z dysfunkcjami - gdzie osoby będą mogły znaleźć informacje o rodzajach usług i pomocy świadczonej w powiecie i poszczególnych gminach;
- stworzenie funkcjonalnej ścieżki wsparcia uwzględniającej kolejne etapy życia osoby niepełnosprawnej od urodzenia do starości;
- podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Klubów Seniora lub Dziennych Domów Pobytu;
- niezbędne jest zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.

Realizacja Strategii 2025 w kolejnych latach powinna zatem dążyć do dalszego doskonalenia i w miarę potrzeby, intensyfikacji działań służących trwałej poprawie warunków życia mieszkańców powiatu wołomińskiego oraz monitorowania skuteczności tych działań.

Działania podejmowane w kolejnych latach realizacji Strategii co do zasady stanowią działania o charakterze długofalowym i interdyscyplinarnym, a wprowadzane nowe rozwiązania i formy wsparcia powstają na kanwie doświadczeń lat poprzednich.

Zaznaczyć należy, że w niniejszym dokumencie znajdują się jedynie główne i strategiczne informacje, które stanowią kanwę całości działań, metod pracy, form wsparcia w zakresie pomocy społecznej oraz w obszarach mających ważne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie przez jednostki organizacyjne powiatu o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii 2025.

Na podstawie sporządzanych raportów za lata 2016-2020 oraz zapisów w Strategii 2025, w 2021 r. zostanie przeprowadzona ewaluacja w celu oceny rzeczywistych i spodziewanych rezultatów przyjętych zadań w pierwotnym dokumencie. W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie rekomenduje podjęcie działań związanych z przeprowadzeniem w najbliższym czasie aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego

do roku 2025, ze względu na zrealizowanie niektórych celów strategicznych oraz w związku ze zmianami zachodzącymi w ustawodawstwie.

Jednocześnie biorąc pod uwagę potrzeby społeczne konieczna jest ich ponowna analiza, przeprowadzona w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz z poszczególnymi grupami interesariuszy. Aktualizacja złożów strategicznych pozwoli na dopasowanie założeń Strategii 2025 do lokalnych potrzeb społecznych.

PCPR w Wołominie nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Dokument został opracowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem nr 5/2017 z dnia 29.08.2017 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie do opracowania rocznych raportów z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, zmienione Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 11 maja 2020 r. oraz Zarządzeniem Nr 4/2021 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 29 marca 2021 r. przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (samorządowych, pozarządowych oraz społecznych).

Wołomin, 14.06.2021 r.

SPIS TABEL

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach.....	8
Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.....	8
Tabela 3: Przyczyny „odpływu” osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy.....	9
Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2020 roku w podziale na poszczególne gminy.....	9
Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność	10
Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności.....	11
Tabela 7: Wydatki na finansowanie poszczególnych zadań wynikających z pandemii COVID-19 zgodnie z art. 15zzb-15zze4	11
Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2020	13
Tabela 9: Osoby skierowane na szkolenia w 2020 r. w rozbiciu na poszczególne gminy	14
Tabela 10: Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2020 r....	15
Tabela 12: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2020	
Tabela 13::Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2015-2020 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.	21
Tabela 14: Analiza SWOT	22
Tabela 15 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.....	23
Tabela 16: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.....	24
Tabela 17: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2016-2020.....	25
Tabela 18: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach pieczy zastępczej w latach 2016-2020	25
Tabela 19: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2020 r. .	26
Tabela 20: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego , umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów	27
Tabela 21: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego	27
Tabela 22: Liczba asystentów rodziny.	30
Tabela 23: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.....	31
Tabela 24: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	33
Tabela 25 : Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2019 -2020	62
Tabela 26: Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny -ogółem.....	63
Tabela 27: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.....	63
Tabela 28: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	64
Tabela 29: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat.....	64
Tabela 30: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.....	65
Tabela 31: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych	65
Tabela 32: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych	66
Tabela 33: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem.....	66
Tabela 34: Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.....	68
Tabela 35: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.....	68
Tabela 36: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych	76
Tabela 39: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)	82
Tabela 40: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego.....	91
Tabela 41: Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”	94
Tabela 42: Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.....	95
Tabela 43: Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”	95

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2020.....	7
Wykres 2: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych.....	21